PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale 1 gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 22 (4796) | TRST, četrtek 26. januarja 1961

Prva Kennedyjeva tiskovna konferenca

Izpuščena pilota letala «RB-47» Ukinjeni vohunski poleti nad SZ

Odstranjena je resna ovira za zboljšanje odnosov med ZDA in SZ - Kennedy nima za sedaj načrtov za sestanek s Hruščevom - O odnosih s Kubo, o razorožitvi in o portugalski ladji - Ukinitev nekaterih vojaških oporišč?

WASHINGTON, 25. — Na svoji prvi tiskovni konferenci po prevzemu predsedniške oblasti je Kennedy sporočil, da je Sovjetska zveza izpustila dva ameriška pilota, ki sta bila do sedaj zaprta v SZ po sestrelitvi letala «RB-47», do katere je prišlo lanskega julija v Barentsovem morju.

Kennedy je izjavil tudi, da potrebujejo ZDA več časa za pripravo na obnovitev ženevskih pogajanj o prekinitvi jedrskih poizkusov, ki bi se morala začeti 7. februarja.

Kar se tiče izpustitve dveh ameriških letalcev in letala «RB-47», je Kennedy izjavil, da sta letalca sedaj na poti in ju pričakujejo v ZDA jutri popoldne. Njun odhod iz SZ je bil določen za včeraj zjutraj, toda je bil zadnjo minuto odložen za nekaj ur, ker je na letalu, ki ju je imelo odpeljati, nastala majhna okvara. Kennedy je dodal, da je ameriška vlada zadovoljna s to sovjetsko odločitvijo, in on je mnenja, da osvoboditev teh pilotov odstranjuje resno oviro za zboljšanje ameriško-sovjetskih odnosov. Dodal je, da sta se o izpustitvi pilotov razgovarjala prejšnji teden ameriški poslanik v Moskvi in Hruščev. Pripomnil je, da ZDA niso dale nobene koncesije in da ne misli izreči nobenega mnenja, čemu je Sovjetska zveza izpustila pilota v sedanjem trenutku. ZDA pa niso diskutirale primera pilota letala «U-2» Powersa, ker je njegov primer drugačen od primera ostalih dveh pilotov.

Dalje je Kennedy sporočil, da je dal ukaz, naj se ne obnovijo poleti izvidniških letal nad Sovjetsko zvezo, kakršni so bili poleti z letali «U-2». Ugotovil je, da so bili ti poleti prekinjeni kmalu po incidentu z letalom «U-2» lanskega 1. maja.

Kar se tiče konference o prekinitvi jedrskih poizkusov, je Kennedy izjavil, da se ameriška vlada posvetuje z drugimi vladami in zahteva, naj se nadaljevanje pogajanj odloži na drugo polovico marca. Ameriški funkcionarji, ki se ukvarjajo z razorožitvijo, želijo proučiti prejšnja stališča.

Kennedy je izjavil tudi, da nima načrtov za sestanek s Hruščevom in ni hotel povedati, ali bi se sestal z njim, če bi se ta udeležil zasedanja skupščine OZN, ki bo marca. Pripomnil je, da uradno ne ve za načrte Hruščeva in zato je mnenja, da je bolje, če počaka, preden kaj komentira.

Predsednik je nato izključil, da bi se sedaj obnovili diplomatski odnosi s Kubo. Kar se tiče Latinske Amerike, je izjavil, da je ameriška politika usmerjena v izboljšanje življenjske ravni prebivalstva teh področij. Sporočil je tudi, da so ZDA sklenile bistveno povečati svoj prispevek živil za pomoč kongoškemu prebivalstvu. V Kongo bodo poslali tisoč ton živil. ZDA delujejo na tem sektorju ob tesnem sodelovanju z Združenimi narodi.

Kennedy je nato izjavil, da je ameriški dolar mogoče zaščititi in ga je treba zaščititi. Sedaj proučujejo ukrepe, da najdejo način, da bi zabranili beg zlata, ne da bi se stalno zatekali k škodljivim ukrepom, ki so bili nedavno sprejeti, kar se tiče odpoklica dru. žin ameriškega vojaškega osebja iz tujine.

V zvezi z nedavno izjavo državnega tajnika Deana Ruska o povratku k tajni diplomaciji, hočejo ZDA imeti priložnost diskutirati s svojimi zavezniki o raznih napetostih, ki sedaj obstajajo na svetu.

ZDA bi tudi proučile možnost izvažanja presežkov živil na Kitajsko, če bi bile mnenja, da so tam človeška življenja v nevarnosti, ali pa, če bi s strani Pekinga obstajala dejanska želja, da dobiva tako pomoč. Kennedy pa je ugotovil, da Kitajska izvaža živila v Afriko in na Kubo in da njegova vlada ni preveč naklonjena ponujati živila, če bi se to tolmačilo kot propagandna gesta.

Zatem je Kennedy izjavil, da je Sovjetska zveza sporočila, da članek, ki ga je objavila neka sovjetska revija, v katerem pravi, da je enajst ameriških letalcev nekega ameriškega letala, ki je bilo sestreljeno septembra 1958 nad sovjetskim ozemljem, sedaj zaprtih v SZ, ni v skladu z resnico. Pripomnili so, da je ta članek napisal neki vzhodni Nemec.

Nato je Kennedy izjavil, da ZDA želijo videti «pomirjen, neodvisen in nevezan Laos», ki naj ne bo pod dominacijo niti ene niti druge strani, in je dodal: «V kratkem bomo vedeli, ali je mogoče obnoviti mednarodno nadzorstveno komisijo.»

Kar se tiče razgovora Thompsona s Hruščevom, je Kennedy izjavil, da je bil prijateljski, ni pa hotel povedati, ali sta govorila tudi o čem drugem.

Kar se tiče portugalske ladje «Santa Maria», je Kennedy izjavil, da so ZDA zaskrbljene, ker so na ladji ameriški državljani, in ker ladja pripada državi, s katero imajo ZDA prijateljske odnose. Sedaj ima ameriška mornarica navodila, da «spremlja» ladjo. Povedal je, da je neko ameriško letalo opazilo ladjo 600 milj od izliva reke Amazonke in ameriška mornarica ni dobila ukaza, naj se ji približa.

Končno je Kennedy izjavil, da bo govoril o vprašanju ameriških zlatih rezerv v svoji poslanici o stanju v državi, ki jo bo poslal v ponedeljek kongresu. V dveh tednih bo poslal novo gospodarske poslanico kongresu, ki bo vsebovala priporočila glede zlatih rezerv.

V zvezi z izpustitvijo dveh ameriških pilotov je sovjetsko zunanje ministrstvo objavilo nocoj izjavo, v kateri je med drugim rečeno, da je Sovjetska vlada sklenila srečati se na sredi poti z željami ZDA, kar se tiče osvoboditve omenjenih pilotov, v iskreni želji, da položi temelje za novo fazo v odnosih med SZ in ZDA. Zato je zahteval od predsedstva vrhovnega sovjeta, naj oprosti omenjena dva letalca. V izjavi je dalje rečeno, da je bila Sovjetska zveza obveščena, da je ameriški predsednik prepovedal ameriškim letalom, da kršijo zračni prostor Sovjetske zveze.

«New York Herald Tribune» piše, da je predsednik Kennedy baje ukazal svoji upravi, naj čim hitreje pripravi študijo o koristnosti nekaterih ameriških oporišč v tujini. List trdi, da bi novi predsednik želel vedeti, ali je mogoče odpovedati se nekaterim oporiščem kot koncesijo Sovjetski zvezi med prihodnjimi pogajanji o razorožitvi. List dodaja, da Kennedy ni sprejel še nobenega dokončnega sklepa, toda pozval je svoje diplomatske in vojaške svetovalce, naj mu po možnosti še ta teden odgovorijo na naslednja vprašanja: 1. Ali je pojav «gibčnih» izstrelkov «Polaris», ki jih prevažajo podmornice, zmanjšal važnost nekaterih oporišč v tujini? 2. Koliko časa še bodo oporišča v tujini potrebna spričo tehničnega napredovanja v oborožitvi? 3. Ali so zaradi razpolaganja z «gibčnimi» izstrelki postala nekatera oporišča nekoristna, tako da bi jih lahko uporabljali kot «šahovske figure» pri prihodnjih pogajanjih s SZ? 4. Ali bi bilo v nekaterih primerih mogoče zamenjati v tujini ameriške čete z medzavezniškimi četami, zato da se doseže od evropskih zaveznikov ZDA boljša udeležba pri sistemu zahodne obrambe?

WASHINGTON, 25. — Zvedelo se je, da bo bivši ameriški poslanik v SZ, ki je sedaj profesor na univerzi v Yale, George Kennan imenovan za ameriškega poslanika v Jugoslaviji. Kennan, ki ima 56 let, ni hotel s tem v zvezi nič izjaviti.

Do sedaj še niso izsledili ladje «Santa Maria»

Delgado napoveduje nadaljnje akcije in bližnjo ustanovitev začasne vlade

General upa, da bo dogodek «zdramil» portugalsko vojsko - Ladja je bila večkrat v stiku z brazilsko mornarico - Brazilska vlada čaka - Britanska admiraliteta se je začela obotavljati in je prekinila iskanje

RIO DE JANEIRO, 25. — General Delgado je sporočil kapitanu Galvau, ki poveljuje zaplenjeni čezoceanski ladji «Santa Maria», naslednjo poslanico: «Sporočam vam o nepopisnem vtisu med Brazilci in Portugalci. Pozdravljam velikega poveljnika Galvaa in njegove pogumne tovariše, ki so vredni našega gesla «čast ali smrt».

Delgado je nekemu časnikarju izjavil: «Računamo, da se bo našemu narodnemu gibanju za neodvisnost priključilo 75 odstotkov Portugalcev v prekomorskih ozemljih kakor tudi v metropoli.»

Delgado je zatem izjavil, da so načrt za zaplembo portugalske čezoceanske ladje na odprtem morju pripravili lanskega aprila s podporo, ki so jo dobili v Venezueli. Delgado je izjavil, da je optimist glede uspeha sedanje akcije. «Vtis imam, je dodal, da angleška in ameriška mornarica brez prevelike vneme zasledujeta ladjo «Santa Maria». Dejansko sta jo prav gotovo že lokalizirali, ker nikakor ne gre za ladjo-prikazen.»

Dopisniku UPI je Delgado izjavil, da je dal on ukaz za zaplembo ladje in navodila, naj se ščiti življenje potnikov na ladji. Pripomnil je, da uporniki ne bodo odgovorni za prelito kri», če bo neka tuja ladja skušala ustaviti ladjo «Santa Maria». Pripomnil je: «Nismo pirati. Vodimo politično vojno. To je naša zadeva in ne zadeva ZDA ali Velike Britanije.»

Na vprašanje, ali se misli obrniti na novega brazilskega predsednika Quadrosa, da bi dobil pomoč, je Delgado odgovoril: «Ne verjamem, da je potreben poziv, da se doseže sodelovanje Quadrosa. Novi predsednik je že odgovoril na to vprašanje, ko je dovolil vizum Galvau, ko je bil ta nedavno v Venezueli. Po mojem mnenju, je nadaljeval Delgado, kaže to na popolno spremembo politike brazilske vlade. To stališče je prišlo do izraza ponovno, ko se je Quadros med svojim nedavnim obiskom v Evropi izognil neposrednim stikom s predstavniki portugalske vlade. Ne predvidevam sitnosti z brazilsko vlado, ker risem napravil nič zgrešenega med svojim bivanjem v tej državi. Pooblastil sem samo Galvaa, da napravi to, kar je bilo treba storiti.»

HENRIQUE GALVAO

Delgado ni hotel govoriti o svojih prihodnjih načrtih. Izjavil je samo, da bo prihodnji korak ustanovitev «začasne vlade v katerem koli kraju sveta — v notranjosti Portugalske ali izven nje».

Dopisniku londonskega lista «Daily Herald» pa je Delgado izjavil: «Zaplembo ladje «Santa Maria» sem ukazal jaz. Kmalu bom na portugalskem ozemlju. Ne morem vam reči, kaj se bo zgodilo čez dneve ali tedne, toda vrnil se bom.» Pripomnil je, da je prva faza operacije uspešno končana, druga faza pa je «zelo tajna».

General Delgado je tudi izjavil: «Dogodek z ladjo «Santa Maria» bi utegnil biti znak, ki bi zdramil portugalsko vojsko iz njene tragične indiferentnosti, ki jo nekateri opisujejo kot strahopetnost.» Brazilski diplomat Alvaro Lins, ki je omogočil odhod Delgada iz Lizbone, pa je izjavil, da je končni smoter Galvaa ustanoviti revolucionarno vojsko in izkrcati se na Portugalskem.

Kapetan Galvao je preteklo noč brzojavil Delgadu, da je bila naloga v celoti izvršena po kratkem boju. Nadaljeval je: «Zelim, da se prizna naš položaj vstaje in torej naš položaj vojskujoče se stranke. Stopil bom v stik z zunanjim svetom, kolikor bodo okoliščine to dopuščale. Izvrševal bom oblast, ki ste mi jo podelili v neodvisni narodni osvobodilni hunti, ki je politični, vojaški in upravni organ narodnega gibanja za neodvisnost. Izkrcali bomo potnike v prvem nevtralnem pristanišču, ki nam bo to dovolilo, ne da bi tvegali, da se ladja zapleni. Pozdravljamo brazilsko ljudstvo in novoizvoljenega predsednika ter se jima zahvaljujemo za njuno podporo naši stvari.»

Ameriška radiofonska družba «RCA» je sporočila, da je dobila številne brzojavke potnikov z ladje «Santa Maria», s katerimi sporočajo, da so živi in zdravi. Brzojavke je poslala naslovljencem. Potniki pravijo, da se počutijo dobro in pozdravljajo člane svojih družin.

Glavni štab ameriške mornarice v Portoricu je včeraj sporočil, da sodelujejo pri iskanju ladje «Santa Maria» ameriške, angleške in kanadske enote. Razen tega sodeluje pri iskanju tudi sedem ameriških letal. Pri iskanju sodelujejo tudi nizozemska letala in vojne ladje. Portugalski minister za mornarico je izjavil, da so vse portugalske vojne ladje, ki so na Atlantskem oceanu, dobile ukaz, naj iščejo ladjo, da preprečijo morebitni poizkus, da bi se približala kaki portugalski posesti na Atlantiku. Portugalska vlada je odredila izredne previdnostne ukrepe, kar se tiče portugalskih otokov na Atlantskem oceanu. Mnenja pa so, da ladja «Santa Maria» ne bi mogla pripluti do katerega koli portugalskega ozemlja, ne da bi jo ujeli. Portugalska ima skupino Azorskih otokov in otok Madero na Srednjem Atlantiku, bolj južno pa Kapverdske otoke. V poučenih krogih v Lizboni izjavljajo, da bodo obalne postaje, vojaški odredi in policija teh otokov vršili nadzorstvo ob obali. Politični opazovalci so mnenja, da je kapetan Galvao začel svojo akcijo meneč, da bi lahko sprožila močno opozicijsko gibanje bodisi na Portugalskem kakor tudi v portugalskih posestih.

Eden od najvplivnejših brazilskih časopisov «Estado de Sao Paulo» piše med drugim: «Osem dni pred investituro Quadrosa nima Kubiček pravice — in dežela ne bo tega dopustila — da bi se brazilska mornarica, ob preziranju častnih zakonov, pridružila nezakoniti akciji Angležev in Američanov proti ladji ‚Santa Maria'.» List dodaja, da, če bo ameriška mornarica izročila Galvaa Salazarju, bi prestiž predsednika Kennedyja dobil v Latinski Ameriki in Braziliji nepopravljiv udarec.

Ladja «Santa Maria» je preteklo noč stopila dvakrat v stik z brazilsko mornarico, toda ni hotela sporočiti svojega položaja. Na zahtevo portugalskega poslanika je brazilska pomorska policija prepovedala danes portugalski ladji «Vera Cruz», di bi zaplula v pristanišče Rio de Janeiro. Portugalsko poslaništvo se je balo, da bi begunci, ki nasprotujejo Salazarjevemu režimu, skušali organizirati upor na ladji.

Brazilske oblasti za sedaj čakajo. Zunanje ministrstvo je objavilo sporočilo, v katerem pravi: «Dogodku s «Santo Mario» skrbno sledimo, potem ko smo sprejeli na znanje izjave portugalske vlade. Brazilija bo vsako konkretno okoliščino proučila v skladu z načeli mednarodnega prava, mednarodnih konvencij in brazilske zakonodaje.»

Ameriški poveljnik Robert Walker, ki nadzoruje iskanje portugalske ladje, je sinoči izjavil, da je to iskanje «zelo težavna naloga», ker bi ladja lahko bila «na kateri koli točki področja treh milijonov kvadratnih milj oceana», na področju, ki je veliko približno kakor vse ZDA. Na vprašanje, kakšne ukaze so dobile ameriške ladje, je poveljnik odgovoril: Lokalizirali in identificirati ladjo in raziskovati. Če bi se ugotovilo, da je bilo izvršeno dejanje piratstva, imajo vojne ladje nalogo, da ladjo pripeljejo v neko ameriško pristanišče, po potrebi tudi s silo. Na razna vprašanja je izjavil, da je gotov, da bodo poveljniki vojnih ladij «prav gotovo prišli na krov portugalske ladje, če bo potrebno», in to tako, da ne bodo spravili v nerevnost nobenega potnika.

Pozno zvečer je ameriška mornarica javila, da je danska trgovinska ladja «Fielke Gulwa» lokalizirala ladjo «Santa Maria» približno 930 milj vzhodno od Trinidada. Izsledili so jo ob 16.15 po srednjeevropskem času. Mornarica je poslala na to področje letala. Neko letalo pa je sporočilo, da je lokaliziralo ladjo na področju med otoki Mayguana in Carcos. Tudi na to področje so poslali letala.

Ameriška mornarica je nocoj sporočila, da je eno od njenih letal opazilo ladjo «Santa Lucia» in da skuša sedaj stopiti v stik z njo po radiu. Položaj ladje je severna širina 10,35 in zahodna dolžina 45,42. Ladja pluje v smeri vzhod-jug-vzhod. Če je namenjena v Srednjo Afriko, domnevajo, da bo uporabila približno tri dni in pol, da pride do afriške obale. Ladja ima za dvajset dni živeža in goriva za 5000 milj plovke s hitrostjo 20 vozlov na uro. Ladja prepluje približno 480 milj dnevno. Ko jo je letalo zagledalo, je imela ladja hitrost 15 vozlov.

Angleška admiraliteta pa se je začela obotavljati. Do sedaj se ni še odločila, ali naj fregata «Rothesay» nadaljuje zasledovanje portugalske ladje. Fregata je namreč prišla danes popoldne v neko pristanišče na otoku Trinidad, da se oskrbi z gorivom. Predstavnik Foreign Officea je potrdil, da je angleško poslaništvo v Braziliji dobilo sinoči brzojavko, s katero general Delgado poziva londonsko vlado, naj se ne vmešava v zadevo. O tem se sedaj posvetujeta angleški in ameriški poslanik v Lizboni.

Britanska admiraliteta je sporočila, da so proučili vse pravne plati, preden so poslali fregato «Rothesay», naj zasleduje portugalsko ladjo. Neki pravni izvedenec je admiraliteti sporočil, da so angleške vojne ladje — kakor katere koli druge vojne ladje — pooblaščene poslati skupino mož lastne posadke na ladjo «Santa Maria», če se to dogodi na odprtem morju. Poveljnik ladje «Rothesay» je bil opozorjen, da bi moral v primeru, da stopi v stik z ladjo izven teritorialnih voda, poizkušati, da ustavi ladjo, «seveda če misli, da bo to lahko storil z mirnimi sredstvi, ne da bi tvegal izgubo človeških življenj, ali pa da bi se ladja sama potopila». Če poveljnik meni, da ne more ustaviti ladje z mirnimi sredstvi in v omenjenih pogojih, bo moral ladji še dalje slediti in poročati o tem svoji bazi.

Delgadov prijatelj Cabral, ki živi v Londonu, je izjavil: «Zelo smo zadovoljni, da angleška vojna mornarica ne sodeluje več pri iskanju ladje «Santa Maria». Bila bi velika škoda, če bi britanska vlada pomagala neki diktaturi, da ostane na oblasti in da stre demokratičen upor». V admiraliteti pa poudarjajo, da čeprav angleška ladja «Rothesay» ni dobila ukaza, naj nadaljuje zasledovanje portugalske ladje, to ne pomeni, da je britanska vlada sklenila dokončno opustiti njeno iskanje.

Gibanje «portugalskih demokratov» v Veliki Britaniji je objavilo izjavo, s katero izreka upanje, da ne bodo uporabljali ameriških ali angleških vojnih ladij v sporu, ki je izključno portugalski. Izjava dodaja, da je zaplemba ladje «Santa Maria» «samo nov protest proti portugalskemu fašističnemu režimu, pod katerim ni bila že 35 let mogoča nobena opozicija».

V Montrealu v Kanadi je skupina demonstrantov demonstrantov sinoči pred ameriškim konzulatom zaradi uporabljanja ameriških vojnih ladij pri iskanju portugalske ladje. Demonstranti so nosili table z napisi: «Ne vmešavajte se v usodo portugalske».

Minister za javna dela Zaccagnini bo danes odgovoril interpelantom

Pri izgradnji letališča v Fiumicinu gre za razsipanje z javnim denarjem?

Opozicija zahteva parlamentarno preiskavo in kaznovanje morebitnih krivcev - Resolucija centralnega odbora KPI - Avstrijska delegacija prispela v Milan na pogajanja o Južni Tirolski

(Od našega dopisnika)

RIM, 25. — Danes sta zasedali poslanska zbornica in senat. V poslanski zbornici so na dopoldanski seji nadaljevali z diskusijo o poplavah področja Polesine, minister za javna dela Zaccagnini pa je ponovno potrdil namen vlade, da čimprej začne s potrebnimi deli za temeljito rešitev tega vprašanja. Na popoldanskem zasedanju pa se je začela diskusija v zvezi z interpelacijami o vladni gospodarski politiki na italijanskem Jugu. Sergio Napolitano (KPI) je se premaga še vedno obstoječe neravnovesje med Severom in Jugom; da se odstranijo ovire, ki preprečujejo ali omejujejo preobrazbo poljedelstva na Jugu; da se pospeši in podpira zadružno sodelovanje med malimi kmeti; da se pripravijo ukrepi za demokratično reformo konzorcijev za bonifikacijo zemljišč in da se razširi pristojnost ustanov za agrarno reformo; da se takoj sprejmejo ukrepi za nadzorstvo nad investicijami velikih industrijskih in finančnih skupin s Severa in da se prepreči, da bi se koncentrirale na najbolj industrializiranih področjih severne Italije; da se pripravi dodatni program investicij, predvsem za lahko industrijo; da vlada podpre že predložene zakonske predloge za nacionalizacijo električne industrije; da se začne s koordinirano politiko javnih del in pripravi splošen načrt za poklicno izobrazbo; da se vodi politika spoštovanja socialnih zakonov in delovnih pogodb in pospešuje odločno povišanje življenjske ravni delavcev na italijanskem Jugu.

Isgrò (KD) pa je pohvalil dosedanjo dejavnost vlade na tem področju in jo pozval, naj odločno nadaljuje po tej poti. Za tem so diskusijo o tem vprašanju preložili na jutri. Pred zaključkom je Roberti (MSI) zahteval, da vlada odgovori že v teku jutrišnjega dne na interpelacijo MSI glede pogajanj v zvezi z Južno Tirolsko. Predsednik zbornice Rossi je dejal, da bo sporočil vladi to njegovo željo, hkrati pa pripomnil, da je le vlada pristojna za določitev datuma za svoj odgovor na interpelacije. Pozneje so se sestali poslanci MSI, grajali zadržanje vlade v tem primeru in sklenili spremeniti svojo interpelacijo v resolucijo, glede katere bodo zahtevali takojšnjo diskusijo, če bo potrebno tudi z glasovanjem poslancev.

V senatu so najprej počastili spomin senatorja Primerana, prof. Giordana in poslanca Mazzalija, nato pa se je začela diskusija v zvezi z izgradnjo mednarodnega letališča v Fiumicinu. Spezzano (KPI) je zahteval pojasnila o naslednjih vprašanjih: Ali je res, da je cona, ki so jo izbrali za zgraditev letališča (in za katero so baje plačali obcutno višjo ceno kot vlada na tržišču), neprimerna, kakor izjavljajo letalski tehniki, inženiriji in strokovnjaki; da so del tretjega vzletišča morali trikrat obnoviti, ker so se tla udirala, kar je stalo nad milijardo lir; da so prvotni načrt opustili in se iz neznanih razlogov odločili za drugega, ki so ga pripravili neizkušeni inženiriji, kar je povzročilo tehnični in upravni kaos; da se zaradi tega smatra, da letališče ne ustreza potrebam prometa z reakcijskimi letali; da bo treba premestiti vojaško letališče v Pratica di Mare, ki je v bližini, kar bo zahtevalo ogromne izdatke v breme države; da streha postaje, ki je stala 6 milijard, propušča na več krajih vodo in da so zaradi tega morali steklo zamenjati s plexiglasom; da je kontrolni stolp neuporaben in da bodo morali zaradi tega zgraditi začasni kontrolni stolp, itd Na koncu je Spezzano vprašal, kakšne ukrepe namerava sprejeti proti osebam, ki so odgovorne za razsipanje z javnim denarjem, in če ne smatrajo, da bi bila potrebna parlamentarna preiskava, glede katere Spezzano namerava predložiti ustrezni zakonski predlog.

Tudi Corbellini (KD) je navedel nekatere kritične pripombe, v glavnem pa je zatrjeval, da letališče ustreza svojemu namenu, ministru pa je priporočil, naj da zahtevana pojasnila; vse, ki nosijo kakršno koli odgovornost za nepravilnost, pa je treba po njegovem mnenju najstrože kaznovati. Senator Bertole (KPI) je v glavnem ponovil to, kar je povedal že Spezzano. Minister Zaccagnini bo odgovoril interpelantom na jutrišnjem zasedanju.

Danes so objavili zaključno resolucijo z nedavnega zasedanja centralnega odbora in centralne kontrolne komisije KPI, v kateri se med drugim poudarja, da leto 1960 predstavlja «pozitivno bilanco uspehov, novih korakov naprej in napredovanj» v politični akciji in delu italijanskih komunistov. Resolucija zatrjuje, da je cilj sedanje vlade «blokirati pritisk v levo» in da skuša «zlomiti levičarsko fronto». Glede zunanje politike italijanske vlade se v resoluciji zatrjuje, da je z vrsto dejanj «podprla kolonialistične sile, nemški militarizem in pritisk k atomski oborožitvi najbolj napadalnih imperialističnih skupin». Glede PSI resolucija ugotavlja, da «sedanja politika PSI vodi k slabljenju enotne borbe proti režimu monopolov in demokristjanske premoči», hkrati pa opozarja na nevarnost, da bi glede PSI «zlezli na pozicije izključno negativne kritike». Resolucija nato poudarja, da je treba razvijati in uveljaviti linijo IX. kongresa, ki jo ovirajo «razne slabosti in neravnovesja», hkrati pa govori o «političnem in idejnem pridobivanju družbenih sil v razvoju za temeljne programske odločitve s tem, da se razširi zavest o potrebi krepitve enotnih razrednih organizacij in revolucionarne stranke delavskega razreda». Ob zaključku si resolucija postavlja za cilj povečanje števila članov KPI, ki naj v letošnjem letu doseže dva milijona.

Avstrijska delegacija, ki se bo sestala z italijansko delegacijo 27. t.m. v Milanu v zvezi s pogajanji o Južni Tirolski, je danes odpotovala delno z Dunaja, delno iz Innsbrucka. Pred odhodom je vodja delegacije zunanji minister Kreisky izjavil dunajskemu večernemu listu «Abend-Presse», da predvideva dolgotrajno pogajanje. Gre za usodo velike etnične skupine — je nadaljeval Kreisky — za usodo četrt milijona ljudi in zaradi tega je treba tembolj vestno proučiti vsa gledišča. «Odhajamo v Milan z najboljšimi nameni in tudi z določenim optimizmom, vendar se povsem zavedamo težkoč, ki so pred nami», je zaključil Kreisky.

A. P.

Tudi Indonezija napovedala umik svojih čet iz Konga

Maroška vlada bo zahtevala izredno sejo Varnostnega sveta Priprave na Kasavubujevo «konferenco pri okrogli mizi»

NEW YORK, 25. — Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld je obveščen o sklepu indonezijske vlade in o podobnem sklepu maroške vlade, da bosta v čim krajšem času umaknili svoje čete iz Konga. Indonezijski sklep sporoča, da indonezijska vlada ne bo nadomestila 1500 indonezijskih vojakov, ki služijo v Kongu že šest mesecev in ki bi jih mogli vojaki. Maroška vlada pa je sporočila, da bo repatriirala svoje čete iz Konga do 31. januarja. Maroko ima v Kongu tri tisoč vojakov. Kakor je znano, je ZAR sporočila že v ponedeljek, da bo umaknila svoje čete iz Konga.

Maroška vlada je razen tega sporočila, da je dobil maroški predstavnik v OZN nalogo, naj zahteva sklicanje Varnostnega sveta, ki naj bi proučil splošen položaj v Kongu ter razpravljal o usodi Lumumbe. Minister za informacije je na tiskovni konferenci izjavil, da je ta dvojni maroški korak posledica konference v Casablanci.

V Leopoldvillu se je danes začel uvod v konferenco pri okrogli mizi, ki jo je sklical Kasavubu. Navzočih je 500 delegatov, toda med njimi ni niti en predstavnik pokrajin, ki so pod nadzorstvom zakonite vlade, to je Vzhodne pokrajine, pokrajine Kivu in Lualaba. Combe in Kalondži sta poslala svoje delegate. Medtem se je vrnil v Leopoldville odbor OZN za dobre usluge. Predsednik je izjavil, da je bilo potovanje članov odbora «zadovoljivo», toda odbor je samo proučil položaj na raznih področjih.

Kasavubu je na današnji uvodni konferenci izjavil, da je potrebno ohraniti enotnost Konga; vendar se je zavzemal za novo porazdelitev pokrajin in je dodal, da sedanja razdelitev «ni v skladu s težnjami prebivalstva». Pripomnil je, da bodo morale «nove strukture uživati zelo široko avtonomijo», ni pa izrekel besede federacija ali konfederacija. Pripomnil je, da bo potrebno jasno določiti pristojnost pokrajinskih in osrednjih oblasti. Kar se tiče enotnosti, je dejal, da bo kljub temu potrebno «upoštevati različnost teles, ki sestavljajo državo».

Kasavubu je na kratko omenil Vzhodno pokrajino in Kivu in označil zakonite oblasti za «upornike», ki «skušajo s sodelovanjem nekaterih hujskačev uvesti v našo deželo z nasiljem ideološka načela, ki hudo škodujejo človeškemu dostojanstvu».

V uradnih krogih v Elisabethvillu govorijo, da so se predstavniki Kasavubuja, Combeja in Kalondžija sporazumeli o ustanovitvi skupne fronte proti silam zakonite vlade.

—«—

Roosevelt poslanik v Rimu?

WASHINGTON, 25. — Zvedelo se je, da je predsednik Kennedy ponudil Rooseveltovemu sinu Franklinu, naj bi prevzel mesto ameriškega poslanika v Rimu. Toda ni še gotovo, ali bo Roosevelt to ponudbo sprejel, ker se bo morda odločil, da nadaljuje svojo politično dejavnost v državi New York.

Načelnik tiskovnega urada v Beli hiši Salinger je davi izjavil, da bodo imenovanje raznih poslanikov objavili še ta teden.

Ferhat Abas o stikih s Francijo

DJAKARTA, 25. — Na tiskovni konferenci, ki jo je imel v Djakarti, je predsednik alžirske vlade Ferhat Abas izjavil, da je sedaj naloga francoske vlade dati pobudo za nova pogajanja za konec vojne v Alžiriji. Dodal je, da alžirska vlada ni imela nobenega niti uradnega niti zasebnega stika s predstavniki francoske vlade po referendumu 8. januarja.

Na vprašanje, kaj misli o enostranski ustavitvi ognja, je Ferhat Abas izjavil, da se mu ta ne zdi niti verjetna niti izvedljiva in da je sovražnosti mogoče ustaviti samo s pogajanji med obema strankama.

V Alžiru so danes popoldne našli ubitega predsednika tamkajšnjega ljudskega republikanskega gibanja advokata Poppie. Našli so ga mrtvega v njegovem uradu.

V Saidi je včeraj popoldne padla pod streli nekega alžirskega borca starejša Francozinja. V tem kraju se že od ponedeljka ponavljajo neredi in demonstracije domačinov. Preteklo noč so francoske čete izvršile številne preiskave v Saidi. Med sponadi do katerih je prišlo, so bili ubiti štirje člani alžirske osvobodilne fronte in en francoski vojak.

—«—

Kennedyjeva zdravnica

WASHINGTON, 25. — Predsednik Kennedy je izbral za svojo osebno zdravnico dr. Janet Travell, ki je že več let družinška zdravnica. Gre za prvo žensko, ki je izbrana za osebno zdravnico ameriškega predsednika. Do sedaj so vsi zdravniki v Beli hiši vedno pripadali oboroženim silam. Zdravnica Travell bo zaprla svojo ambulanto v New Yorku, kjer je sprejemala od leta 1926 in bo vključena med osebje Bele hiše. Pomagal ji bo vojaški zdravnik, ki ni še določen.

—«—

NEAPELJ, 25. — Trupla sedmih članov posadke z letalonosilke «Saratoga», ki so postali žrtve požara na ladji, so iz Aten pripeljali v Neapelj, kjer jih bodo v bolnišnici ameriške mornarice pripravili za prevoz v ZDA.

Novice iz Jugoslavije

Tiransko-pekinška tirada

Članek v «Politiki» - Investicije za Makedonijo, Črno goro in Kosmet - Nove ceste

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Nocojšnja «Politika» piše v članku pod naslovom «Tiransko-pekinška tirada», da je po izjavah Pekinga in Tirane borba za mir samo taktična stvar in da je pripravljanje na vojno stalna vloga, kar je v nasprotju z zunanjo politiko Sovjetske zveze in nekaterih drugih socialističnih držav, ki pod pojmom miroljubne koeksistence, ne razumejo borbe za mir, borbe za socializem v svetovnih merilih.

«V Tirani, ugotavlja «Politika», včasih govore tudi o miru, o nujnosti sodelovanja med narodi Balkana, toda istočasno ugotavljajo, da ne more biti nič skupnega med miroljubno zunanjo politiko socialističnih držav in zunanjo politiko Jugoslavije. Značilno je, ugotavlja «Politika», da je Albanija edina država, ki v tem delu sveta nima normalnih odnosov s svojimi sosedi in da je našla svojega najbolj zaupnega prijatelja in zaveznika na nasprotnem kraju azijske celine, v Kitajski, in to prav v izvajanju politike napadov na Jugoslavijo in zastrupljanja ozračja na Balkanu. O sodelovanju na Balkanu, zaključuje «Politika», ne morejo govoriti tisti, ki vsak dan kale vodo. Zato so tiranske tirade *«o sodelovanju in prijateljstvu»* samo fraze in neuspeli poskus, da bi zameglile oči. To je na žalost stalna praksa albanskih voditeljev in njihovih sobratov v Pekingu.»

* * *

V prihodnjih petih letih se bodo v Jugoslaviji občutno zmanjšale razlike med razvitimi in nerazvitimi področji države. To se bo doseglo s povečanim investiranjem v Makedoniji, na Kosmetu in v Črni gori. Pričakuje se, da bo na tem področju proizvodnja povprečno rasla za 14 do 20 odstotkov v primerjavi z jugoslovanskim povprečjem 11,4 odst. Po petletnem načrtu bo n. pr. v Makedoniji za gospodarski razvoj vloženih 439 milijard dinarjev, na Kosmetu bo samo letos vloženih 38,6 milijarde, to je 30 odstotkov več kot lani. V Črni gori bo v prihodnjih petih letih vloženih za razvoj industrije in prometa nad 137 milijard dinarjev.

* * *

Letos bodo v Jugoslaviji zgradili 148 km novih modernih cest. Največja dela bodo izvedena na avtostradi «Bratstvo in edinstvo», ki gre od zapadne meje med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo do južne meje med Jugoslavijo in Grčijo vzdolž Jadranskega morja. Poleg tega bosta končana dva velika mosta čez Donavo. Petletni gospodarski načrt za razvoj Jugoslavije predvideva za razvoj cestnega in mestnega prometa 283,5 milijarde dinarjev samo iz splošnega investicijskega sklada. V ta namen bodo porabili tudi znatna sredstva iz občinskih skladov.

B. B.

—«—

Nehru se ne bo umaknil

NOVI DELHI, 25. — Indijski ministrski predsednik Nehru je izjavil, da nima namena umakniti se iz političnega življenja v predvideni prihodnosti. Neki londonski list je namreč pisal, da se je Nehru izrazil v tem smislu.

—«—

MOSKVA, 25. — Sovjetska ladja «Sokalski» je odkrila v Južnem Pacifiku podmorsko planoto visoko 4000 metrov.

Kongoški ljudje in njih življenje

Dopisnik Tanjuga v Kongu piše o ljudeh v tej deželi in o njih življenju:

Eden najvidnejših kongoških nasprotij je razloček med življenjem Evropejcev in življenjem Kongožanov. Opaziš ga prav povsod, zasnovan pa je na velikanskih gospodarskih razlikah in možnostih prvih in drugih. Evropejec, ki se je odpravljal v Kongo, je podpisal delovno pogodbo za tri leta, ki mu je poleg dobre plače zagotavljala tudi stanovanje in zdravstveno zavarovanje. Po tren letih dela je imel pravico do šestmesečnega plačanega potovanja v Evropo in pa možnost, da se potem vrne in obnovi pogodbo za novo obdobje treh let. Spominjam se, kaj mi je pripovedoval neki Belgijec. Ko je postal Kongo neodvisen, je menil, da tu nima več kaj iskati, pa je odpotoval v Belgijo. Tam ni bilo prav lahko najti delo. Potem ga je le našel, vendar je bil štirikali petkrat slabše plačan kakor v Leopoldvillu. Razen tega je moral s temi dohodki plačevati tudi stanovanje in zdravnika. Zato ni dolgo ostal v Bruslju. Vrnil se je v Kongo, kjer je brez težav dobil staro delovno mesto in plačo.

Razlike med dohodki Evropejcev in Kongožanov so ogromne. To še najbolje ilustrirajo cene in življenjske možnosti, ki so dostopne prvim in drugim. V Leopoldvillu je restavracija Duvinier, eden najbolj luksuznih in dragih lokalov v tem mestu, kjer lahko med drugim naročiš tudi školjke in druge specialitete, ki jih vsak dan dovažajo iz Evrope z letali. Skromna večerja za štiri osebe bo v tem lokalu stala vsaj 1.000 frankov (20 dolarjev). Približno toliko znaša mesečna plača navadnega kongoškega delavca. Prodajalne v belem delu mesta so dandanes Kongožanom odprte, nihče jim ne brani, da bi kupovali v njih. Pa vendar stoji pred njimi velikanska ovira, ki je ne morejo premagati: razlike med cenami, ki veljajo v belem delu mesta in v citeyu. Kako težko se dokopljejo Kongožani do denarja, priča tudi tale primer. Nekoč smo šli skozi neko vas. Sredi vasi smo naleteli na skupino ljudi in se ustavili. Kongožani, ki so že po naravi preprosti in dostopni, so se hitro pričeli pogovarjati z nami o svojih težavah, kajpada tudi o politiki in podobnem. Čisto odkrito so izpovedovali svoja mnenja. Nenadoma se je od nekod prikazala ženska z velikim vencem banan, ki je gotovo tehtal kakih deset kilogramov. Vztrajno nam jih je ponujala, pa smo naposled, bolj zato, da bi ji pomagali, vprašali, koliko stanejo. Rekla je: «Deset frankov». Prvi hip smo mislili, da hoče deset frankov za kilogram, potem pa se je izkazalo, da nam za deset frankov ponuja ves venec. Prav takšne banane prodajajo na tržnih stojnicah v belem delu Leopoldvilla po 30 do 50 frankov za kilogram.

Kongožana, ki zasluži dva tisoč frankov na mesec, imajo že za dobro plačanega. Po razglasitvi neodvisnosti je dosti Kongožanov zasedlo položaje, ki jim prinašajo tudi večje dohodke, toda velik del teh ljudi še vedno ne more živeti drugače. Državne blagajne so zaradi težav skoraj prazne. Zato ni rednih plač. Nekdanji oblastniki so čisto gotovo namenoma ustvarjali takšen položaj in ga skušajo danes na vse načine podaljšati. Gre za to, da bi dokazali, da so bile razmere v kolonialnem času bolj urejene. Iz tega naj bi sklepali, da tudi dandanes ni mogoče vzdržati brez Belgijcev.

To misel odkrito zastopajo tudi Mobutujevi komisarji, ki tvorijo most, preko katerega naj se Belgijci vrnejo v Kongo ter zasedejo ključne položaje v upravi in gospodarstvu. Vrača se jih čedalje več. Prihajajo celo novi. Pri tem ne prosijo nobenega dovoljenja za vrnitev. Dovolj je, če na letališču pokažejo zelene izkaznice nekdanjih izseljencev, pa jim nihče ne dela preglavic. Po vrnitvi navadno najdejo svoje hiše nedotaknjene. Kongožanom ni prišlo niti na misel, da bi vdrli v stanovanja, ki so ostala nekaj mesecev zaklenjena in prazna. Ves Kongo vre že nekaj mesecev, vendar se ni nikdar nihče dotaknil lastnine bivših kolonizatorjev. Bodimo še bolj natančni: bilo je nekaj takšnih primerov, vendar je šlo pri tem povečini za osebne obračune. Toda bilo jih je tako malo, da so v primerjavi z vsemi ostalimi docela nepomembni. Nikoli nisem občutil, da bi Kongožani belce sovražili, čeprav so preživeli pod kolonialno upravo več desetletij. To so zelo miroljubni in človekoljubni ljudje, ki zaslužijo vse spoštovanje.

Če hočete spoznati kongožansko dušo, morate preživeti nekaj časa v citeyu, na njegovem pesku, ki pomeni življenje tega mesta. Najbolj pisan in raznolik je trg. Videti je, da večina prebivalcev tega dela mesta prebije tukaj večji del dne. Ženske se oblačijo v pisana platnena oblačila, ki jih nenavadno spretno ovijejo okrog telesa in privežejo z ruto, ki jo razkošno nagubajo okrog pasu. Žensk in otrok je največ. Ves čas, kar sem bil v Leopoldvillu, nisem videl moškega, ki bi kaj nesel. Redko pa boste videli žensko, ki bi šla mimo vas brez kakšnega tovora na glavi — brez kake košare, velikega emajliranega umivalnika ali česa podobnega. Na glavah nosijo blago, ki ga nameravajo prodati, ali pa nosijo domov, kar so nakupile. Živalske vprege nisem videl. Če ne upoštevam ročnega vozička, ki ga tu ali tam zapaziš na cesti, lahko rečem, da ženske prenesejo na glavah vse, kar je sploh treba prenesti.

Pogled na kongoški trg pove marsikaj o ljudeh in njihovem življenju. Na stojnicah je največ manioke. Vidiš jo povsod. To je nekakšno korenje, belo in precej trdo. Manioko tolčejo navadno v možnarjih, iz moke pa pečejo kruh ali pripravljajo druge narodne jedi. Petdeset kilogramov manioke stane kakih 150 frankov. Liter olja stane 12 do 15 frankov, kilogram sladkorja pa 25 do 30 frankov. Vse to so tako rekoč standardne cene, vendar porabijo Kongožani veliko časa za pogajanja, ki naj zbijejo ceno za kak frank ali dva. Zanimivo je, da imajo prodajalci na stojnicah le malo blaga. To je najbrž odvisno od proizvodnje, razen tega pa Kongožani nimajo denarja. Tako lahko ženska z dvema ali tremi otroki prebije na trgu ves dopoldan in prodaja kak kilogram banan, za umivalnik manioke ali kanglico palmovega olja, ki ga je pridelala sama.

Zelo osoljene in osušene ribe so v kongoških meščanskih jedilnicah specialiteta in prava redkost. Vsakokrat sem se spraševal, kako pripravljati takšne ribe, ker se mi je zdelo, da so tako posušene in stisnjene, da ne bodo nikoli več za rabo. Meso je prava redkost. Goveje živine je zelo malo, pa še tista, kar je je, je zelo suha. Zvečer se ob vhodih v restavracije zvrstijo peki, ki prodajajo koščke pečenega mesa. Tako drobni so, da komaj zadostujejo za grižljaj.

Pa vendar ne bom nikoli pozabil večerov, ki sem jih prebil v citeyu v družbi Kongožanov. Ti se zbirajo v svojih restavracijah, ki jim pravijo bari. Tukaj prebijejo nekaj ur ob steklenici piva in poslušajo svojo najljubšo glasbo. Ob dinamičnih ritmih plešejo s tolikšnim užitkom, da le redkokje naletiš na kaj podobnega. Nikomur se ne zdi čudno, če gre na plesišče samo ženska ali pa dve ženski in plešeta. Vidiš lahko tudi same moške. Kajpada, pleše se tudi v parih, a za Kongožane je pomemben ritem. Treba se je gibati v tem ritmu ter v lahnem zanosu in sanjarjenju odplesati kak ča-ča-ča, poln nacionalnih motivov. Glasbe ni vsak večer in se zato ob četrtkih in sobotah po barih kar tare ljudi.

Nekega četrtka zvečer sem stopil v tak leopoldvillski bar. Hotel sem si poiskati prostor, pa ni bilo nobenega prostega stola. Nenadoma je stopil k meni človek, ki sem ga takrat prvič videl, in me povprašal, ali bi hotel prisesti k njegovi mizi. Sprejel sem prisrčno vabilo in stopil za njim k mizi, kjer je sedela njegova družba. Ko sva prispela, se je obrnil in se pričel opravičevati: «Oprostite, toda vidite, gneča je. Stolov je malo, ljudi pa veliko; ali bi hoteli tako kot mi sesti na zaboj od piva?» Seveda sem ponudbo brez pridržkov sprejel. Stisnil sem roke svojim novim znancem in kmalu smo se pričeli pogovarjati. Ponudili so mi pivo iz steklenic, ki so jih imeli pred seboj. «Veste,» je rekel moj gostitelj, «naši dohodki niso kdo ve kolikšni, vendar se raje odpovemo čemu drugemu, kakor kozarcu piva ob takšnih večerih, ko lahko poslušamo našo glasbo. Nocoj smo še posebno veseli, ker ste sprejeli vabilo, da bodite naš gost». Ko smo pijačo pospravili, sem ponudil, da plačam eno rundo še jaz, pa so mi ugovarjali tako prizadeto, da sem se ustrašil, da jih ne bi razžalil. «Nocoj bomo skupaj z vami popili še eno, potem pa lahko kak dan izpustimo,» je rekel moj gostitelj. Potem je moralo biti seveda konec besedi.

Pogovor se je začel kajpada z vprašanjem, od kod sem. Ko sem jim povedal, se je dobršen del pogovora zasukal okrog Jugoslavije. Naše dežele večina ni poznala, bilo pa je tudi nekaj takih, ki so slišali zanjo. «Prvič,» je pripovedoval eden izmed njih, «sem slišal za vašo državo takrat, ko sem prebiral poročila o zasedanju OZN v New Yorku. Videl sem, da se vaši delegati zavzemajo za Kongo. To mi je bilo všeč, pa sem poiskal nekaj knjig in poskušal zvedeti kaj več o vaši deželi.»

Ostali del pogovora se je nanašal seveda na Kongo, na razmere v deželi in na ljudi. Odkrito so pripovedovali o težavah, o kolonialni preteklosti, vendar so dostikrat omenjali «independence» — neodvisnost. Vsi so izrazili isto željo — čimprej dokončati krizo in omogočiti mirno delo. Toda ob tej misli, ki je bila vsem skupna, so se pokazale tudi razlike pri mnenju o tem, kako naj bi bil Kongo urejen, kako naj bi bilo organizirano življenje v njem. Prvi so menili, da brez enotnosti ne bo prihodnosti. Drugi so spet zagovarjali federalizem. Eden izmed njih, očitno Kasavubujev abakist, se je zavzemal za konfederacijo. Po njegovem je Kongo prevelik in ga ni mogoče upravljati iz enega središča. Vsaka provinca naj bi bila, po njegovem, neodvisna, v središču pa naj bi bil samo simbolični predsednik, ki bi imel tri ministre: za vojsko, za zunanje zadeve in za splošna vprašanja (koordinacijo) gospodarstva. S teh splošnih predmetov smo prešli na bolj konkretne, na plače, brezposelnost in še marsikaj drugega. Tako je šlo do polnoči, potem pa je pričelo vse pojemati. Življenje citeya je počasi ugašalo — še en četrtek je šel mimo.

Vračamo se v belo mesto. Na avenijah, ki vodijo v središče, je čedalje več Kongožanov z avtomobili. Tukaj je nekoč živelo dvajset tisoč Belgijcev. V mestu je bilo dvajset tisoč avtomobilov in vsi so bili belgijska last. Zdaj ima avtomobile tudi čedalje več Kongožanov. Res so največkrat stari, pa se le trkljajo in tako se njihovim lastnikom ni treba prerivati po prepolnih avtobusih ali odhajali na delo s kolesi.

MIRKO AKSENTIJEVIC

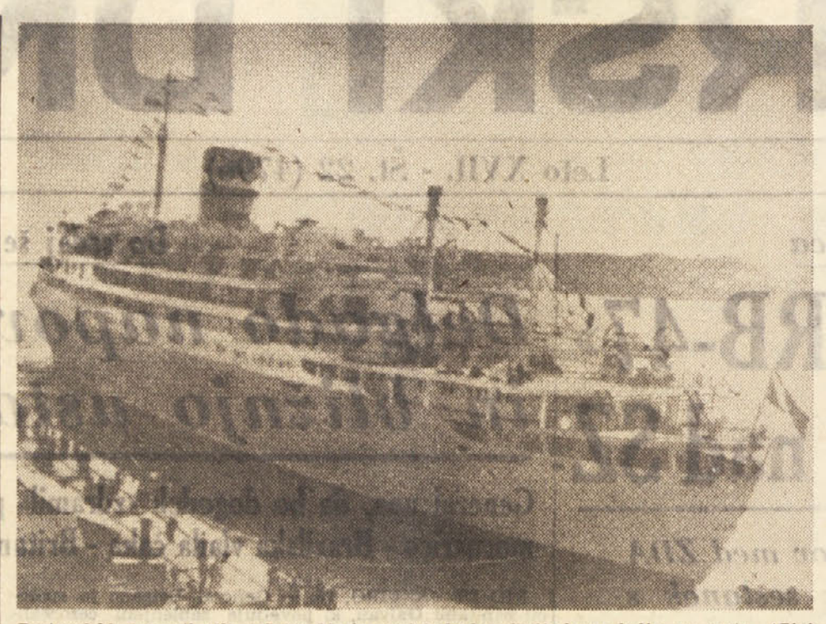

Portugalski transatlantik «Santa Maria», v teh dneh najbolj slavna ladja na svetu. (Glej članek na 1. strani!)

Letalska nesreča v Indoneziji

Enaindvajset oseb je bilo na letalu izgubljenem med Djakarto in Bandungom

Posadka nekega letala ameriške mornarice, ki je padlo v morje, najbrž izgubljena

DJAKARTA, 25. — Med 21 osebami na letalu «Dakota» indonezijske letalske družbe, ki se je izgubilo med poletom nad neko gorato pokrajino med Djakarto in Bandungom, je bilo tudi 5 Evropejcev. Od teh petih sta bila dva funkcionarja švicarske letalske družbe, neki funkcionar ameriške ustanove za mednarodno kooperacijo, neki nemški diplomat iz Vzhodne Nemčije in še neka peta oseba, katere narodnost sedaj ni znana.

Letalo pogrešajo od včeraj zjutraj. Trije helikopterji sodelujejo pri iskanju, katerega se udeležujejo tudi oddelki indonezijske vojske.

Od 21 oseb na letalu je bilo 16 potnikov in 5 članov posadke.

SAN DIEGO (Kalifornija), 25. — Neko izvidniško letalo ameriške mornarice je strmoglavilo v zaliv pri San Diegu. Od petih oseb, ki so bile na letalu, štiri pogrešajo. Našli so truplo petega od posadke.

—«»—

Francesco Giordani, italijanski znanstvenik s področja kemije in fizike, več let predsednik Državnega odbora za jedrske raziskave in strokovnjak za jedrsko energijo

Banka je - izginila

WASHINGTON, 25. — Panamsko poslaništvo je sporočilo, da je prejelo številna pisma v zvezi z neko «izginulo» banko, ki naj bi «izginila» junija lani skupno s svojimi funkcionarji in fondi v znesku nad 4 milijone dolarjev (okrog 2 milijardi in pol lir).

«New York Herald Tribune», ki je prinesel to vest, dodaja, da je neka banka zapustila Tanger, potem ko je sporočila svojim klientom, da se bo preselila v Panamo zaradi novega bančnega zakona kot posledice sprememb statusa Tangerja.

Panamsko poslaništvo zatrjuje, da ne more dati nobenih drugih podatkov, da pa je pisalo svoji vladi, naj začne glede tega preiskavo. Ameriško ministrstvo je potrdilo to časopisno vest, izjavilo pa je, da v stvar ni vmešana ameriška vlada, ker banka ni bila registrirana v ZDA in ni bila podvržena normam, ki urejujejo delovanje ameriških bank.

—«»—

PALERMO, 25. — Tatovi so se lotili blagajne v kinu «Diana» in neke trafike. Vsega skupaj so odnesli — denarja v gotovini, nakazil in blaga — za pet milijonov lir.

Milijarderjeve nevšečnosti

Od enajstih žena ga je deveta tožila

Trdi, da se je ločil s prevaro in zahteva samo en milijon 102 tisoč dolarjev odškodnine

LOS ANGELES, 25. — Ameriški milijarder Tommy Manville je imel doslej samo enajst žena. Toda njegova deveta žena, Anita Roddy-Eden Manville, stara 38 let, ga je tožila sodišču in zahtevala samo en milijon in 102 tisoč dolarjev. Anita trdi, da je milijarder leta 1955 dosegel ločitev tako, da je predstavil sodišču v Nevadi njeno sestro dvojčico—Juanito. To naj bi milijarder dosegel z lažnimi izjavami in grožnjami ter tako prisilil Juanito naj pred sodiščem izjavi, da je njegova žena.

Anita se namreč ni hotela ločiti, pričati pa ni mogla, ker je bila «preveč izčrpana» in tudi ni bila v Nevadi šest tečnov kakor je predvideno po tamkajšnjem zakonu. Svojo trditev dokazuje Anitin advokat z izjavo, ki jo je dal milijarder nekaterim osebam, ki jim je povedal, da se je poslužil Juanite. Poleg tega je Juanita morala plačati 27 tisoč dolarjev nekemu anonimnemu izsiljevalcu, ki je za prevaro vedel, ker se je bala, da bo njena sestra prišla pred sodišče zaradi lažnega pričanja.

No, medtem se je Anita ponovno leta 1957 poročila in sicer z igralcem Johnom Suttonom. Toda tudi od njega se je čez tri leta ločila pod pretvezo, da ni legalno ločena od milijarderja. Sestra Juanita pa je bila leta 1955 žena nekega bolivijskega milijarderja, Ramona Patina. Sedaj pa je poročena z newyorškim odvetnikom Phoenixom Ingrahamom. Milijarder Tommy Manville je sedaj poročen — kot rečeno — že z enajsto ženo, ki je Nemka Kristina Neerdlem.

—«»—

Pristanišče v Asabu bo končano pred rokom

BEOGRAD, 25. — Prvo moderno etiopsko pristanišče Asab na Rdečem morju, ki ga gradi jugoslovansko podjetje iz Splita, bo zgrajeno že letošnjo jesen namesto prihodnje leto v maju, kot je bilo v načrtu. Pristanišče Asab je že usposobljeno za pristajanje 12.000-tonskih ladij. Jugoslovansko podjetje, ki gradi pristanišče v Asabu in Tartusu v Siriji, je pred leti zgradilo moderno pristanišče Latakija v Siriji.

—«»—

«Malo kompromitiran nacionalsocialist»

DUNAJ, 25. — Bivši sodelavec nacističnega kriminalca Adolfa Eichmanna, Franz Novak, ki je bil aretiran na Dunaju, je bil eden izmed tistih nacistov, ki so 25. julija 1934 sodelovali pri državnem udaru, med katerim je bil umorjen kancler Dollfuss. Po tem dogodku je pobegnil v Nemčijo, kjer je postal član «avstrijske legije», ki so jo v Nemčiji ustanovili nacistični emigranti. Po letu 1934 se je le od časa do časa pojavil v svojem rojstnem kraju Wolfsberg na Koroškem.

Ko je leta 1957 po nekem advokatu vložil prošnjo za ponovno pridobitev avstrijskega državljanstva, prav zaradi tega niso našli v občinskih registrih ničesar, kar bi ga obremenjevalo. Prav tako ni bilo nič obremenjevalnega na njegov račun (kar se zdi listu «Neues Oesterreich» mnogo bolj čudno) niti v arhivih notranjega ministrstva in v sodnih spisih. Zaradi tega je zlahka dosegel avstrijsko državljanstvo skupno z oznako «malo kompromitiran nacionalsocialist». Po avstrijskem zakonu pa je izgubil državljanstvo avtomatično, brž ko je leta 1934 pobegnil v Nemčijo.

—«»—

Slovenci v ZDA

Na občinskih volitvah v mestu Elyju, Minn., je bil rojak dr. J. P. Grahek že četrtič zaporedoma izvoljen za mestnega župana. Hkrati so bili izvoljeni za člane mestnega sveta (aldermane) naši rojaki John Marinšek, John Lobe in Rudolf Hrovat.

Med 74 dijaki na šoli Morton High v chicaškem predmestju Cicero, ki bodo dobili štipendije, je tudi slovenski dijak Victor Glavach, ki bo letos šolanje zaključil. Stipendije v višini 600 dolarjev daje država Illinois. Kot glavni predmet študira Glavach novinarstvo.

—«»—

Motor na ionski pogon

WASHINGTON, 25. — NASA je sporočila, da je sklenila pogodbo v višini 100.000 dolarjev z «United Aircraft Corporation» v zvezi z njenim proučevanjem možnosti izdelave motorja na ionski pogon za dolga medplanetarna potovanja.

NASA (Nacionalna agencija za letalstvo in vesolje) je pojasnila, da bodo prvi motorji na ionski pogon (gre za atomizirane ione) imeli odrivno moč ene desetine libre (45 gramov), medtem ko doseže odrivna moč rakete «Saturn», ki bo uporabljena v prvi fazi medplanetarnega poleta, en milijon in pol liber.

Ionski motor vesoljske ladje bo uporabljen samo tedaj, ko bo ladja potovala v medplanetarni praznini. Potrebno moč, ki bo omogočila ladji, da doseže kritično hitrost, s katero se lahko otrese privlačne moči Zemlje, bodo dajali motorji na pogon s klasičnimi gorivi. Pozneje pa bodo v medplanetarni praznini potrebni le najmanjši pogonski sunki za dosego velikanskih razdalj.

NASA trdi, da bodo vesoljske ladje na ionski pogon lahko nastopile krožno pot v bližini Marsa ali Jupitra

V Ljubljani razstava beneške grafike

Včeraj so v Ljubljani odprli razstavo sodobne beneške grafike. Na razstavi je 150 eksponatov 38 italijanskih umetnikov. V februarju bodo v Gorici odprli razstavo sodobne slovenske grafike, julija letos pa bodo jugoslovanski in italijanski umetniki skupno nastopili na Bienali plastike in skulpture v Riminiju.

Eleonora Rossi Drago nagrajena

V Ceseni so četrtič dodelili nagrade «Caveja d'oro» za film, televizijo in časnikarstvo. Letos bodo prejeli nagrade: igralka Eleonora Rossi Drago, ki ji je bila dodeljena tudi posebna nagrada, zlata medalja, predsedstva poslanske zbornice, igralec Armando Francioli (za televizijo) ter radiokronist Luca Liguori. Uradna podelitev nagrad bo v nedeljo, 5. februarja, zvečer v palači Casali.

Tatvina pod vplivom pesmi iz Sanrema?

Virgilio Panzuti je na festivalu v Sanremu leta 1956 prejel nagrado za pesem «Odprite okna». Pesem gre očitno še vedno do srca nekaterim, ki si niso mogli kaj in so preteklo noč odprli — če že ne okna pa — vrata njegove trgovine z električnimi gospodinjskimi stroji v Milanu. Da bodo lahko pesem še naprej poslušali, so odnesli štiri radiofonske aparate v vrednosti 200 tisoč lir. Torej zelo skromna tatvina, navdihnjena zgolj po ljubezni do glasbe.

Če bi kdo mislil da ni pravice

Včasih slišimo koga tožiti: «Pravice ni več na svetu». Kako zmotne in defetistične so take izjave zakrknjenih pesimistov, najbolj kaže sledeči dogodek. Bilo je komaj nekaj dni od tega, ko je na neki neapeljski ulici Sved Johansson zagledal na vratih neke trgovine vabljivo klobaso. Mogoče jim na ladji ne strežejo s takimi klobasami, pa se je zato Johansson hitro odločil ter namero tudi takoj izvedel: z nožem je prerezal vrvico ter s klobaso izginil med množico. Toda bistro oko trgovca ga je videlo in kmalu je imel trgovca za petami. Tedaj je klobaso oddal drugemu moškemu, ki je spet izginil med ljudmi. Policiji pa je kmalu prišel v roke tudi Johanssonov tovariš, ki je bil Norvežan Pettersen. Včeraj dopoldne je bila sodna razprava. Johansson je sicer že na svobodi, ker so ga obsodili le pogojno, toda obsodili so ga pa le in to tako, kot se za ukradeno klobaso spodobi: 15 dni zapora ter 2.400 lir denarne kazni. Pettersen pa je še zaprt, ker še čaka na razsodbo. Torej je še pravica, ker je kazen takoj nastopila, vsaj za Johanssona. Včasih seveda gre do na sodišču nekatere stvari bolj počasi. (Le nekaj ni pri vsej tej stvari jasno: kaj pa klobasa, ali jo je lastnik dobil nazaj ali ne?).

Preveč alkohola vendar škoduje

Felice Nava iz Gessate pri Milanu je za stavo spil dva litra vermuta, nakar so ga morali prenesti v bolnišnico, kjer je umrl zaradi hude zastrupitve z alkoholom. Star je bil 34 let. Včeraj je odšel v neko gostilno, kjer je hotel dokazati svojim prijateljem, da človeški organizem lahko prenese kar precejšnjo količino alkohola. Omenjena dva litra vermuta je spil v desetih minutah. Takoj se je začel zvijati zaradi hudih bolečin. V bolnišnici je umrl po dveh urah, kljub naporom zdravnikov, da bi ga rešili.

Danes v Sanremu začetek festivala

Danes se bo torej v Sanremu začelo, toda ne za pevca Johnyja Dorellija, ki je moral nenadoma v bolnišnico na operacijo slepiča. Na sliki spodaj je pri njegovi bolniški postelji njegova mati. Se dve pevki, katerih sliki objavljamo se imenujeta Aura D'Angelo (levo) in Jenny Luna

SANREMO, 25. — Že Enajstič doživlja Sanremo mrzličen predvečer začetka festivala popevk. Namesto Johnyja Dorellija, ki je moral takoj v bolnišnico na operacijo slepiča, bo pel pesem «Mare di dicembre» mladi Sergio Renda, drugo njegovo pesem, «Mare nel cattetto», pa Gino Latilla, ki je prišel v Sanremo kot spremljevalec svoje žene Carle Boni.

Razsodišč je vsega skupaj 21. Eno bo glasovalo v dvorani festivala, drugih dvajset pa bo v dvajsetih pokrajinskih glavnih mestih. Vsak član razsodišča bo lahko glasoval za dve različni pesmi. Razsodišča bodo pod kontrolo notarjev. Rezultati bodo zbrani pri finančni intendanci v Genovi.

V festivalski dvorani je 1036 plačanih sedežev, razdeljenih v 37 vrst po 28 prostorov.

Ogorčenje britanskega tiska

Angleška kraljica ne bi smela iti v Indiji na lov na tigre

Kingsley Martin piše v «Daily Heraldu», da bi morala kraljica opustiti lov na tigre, ki je v Indiji simbol starega kolonializma

LONDON, 25. — Lov na tigre, ki se ga je v Indiji udeležil princ edimburški, je v britanskem tisku izzval ostre kritike. Najprej piše «Daily Mirror» v uvodniku pod naslovom «Filip in tiger», da bi se morala kraljevska družina zavedati, da imajo milijoni britanskih državljanov poboj živali in ptičev za nekaj neokusnega. List poudarja, da sta tako kraljica Elizabeta kot princ Filip obadva strastna lovca, nato pa dostavlja: «Princa Karla in princeso Ana so peljali gledat lov na lisico l. 1956, ko je imel princ sedem in princesa pet let, toda odpeljali so ju proč, preden so psi raztrgali plen. Pri dvanajstih letih pa je princ vzgajan v svetu, kjer ga učijo, da je poboj živali in ptičev nekaj, kar je vredno moža. Ima svojo lovsko puško in nedavno je ustrelil svojo prvo sloko.»

«Kraljevska družina, zaključuje list, se mora zavedati, da milijoni britanskih državljanov nimajo tega poboja živali in ptičev za nekaj, kar je vredno moža. Pač pa ga imajo za nekaj neokusnega. Potem pa naj bo to lov na tigre v Indiji ali pa na jelene v Angliji».

Kingsley Martin, ki je bil trideset let direktor lista «New Statesman», piše v laburističnem «Daily Heraldu», da je lov na tigre prav tista dejavnost, ki bi se je morala angleška kraljica odločno izogniti v Indiji, ker je simbolj starega kolonializma, šport maharadž in angleških «sahibov» in zaradi vsega tega še posebej zasovražen v moderni Indiji.

Martin potem kritizira način življenja kraljevske družine in toži, da so britansko monarhijo postavili v nevarnost «organizatorji», ki se ji prilizujejo. «Nerazumljivo je, zakaj se ne bi smela na pr. kraljica srečati in normalno pogovarjati s študenti na univerzi, s skupinami oseb različnih dejavnosti in zanimanj,» nadaljuje Martin. «Dejansko pa nesrečna ženska ne sreča nikoli nikogar.» «Gre torej, zaključuje časnikar, za togo in preživelo pojmovanje kraljevskega življenja na podstavku pred množico, od katere je popolnoma ločeno.» In takšno je bilo doslej življenje Elizabete na obisku v Indiji. «Britanska monarhija ni v nevarnosti zaradi radikalov in republikancev, temveč od «organizatorjev», ki se ji prilizujejo in ki ji — skoraj bi lahko to rekli — delajo reklamo, pri čemer pa gredo tako daleč, da ona tvega, da postane smešna.»

—«»—

V francoskem zimskem centru St. Gervaisu so se sestali nekateri kolesarski prvaki, bivši in sedanji. Poleg Bartalija in Anquetila je prišel tudi Bobet, ki je svojo pozornost posvečal zlasti filmski igralki Mylène Demongeot

Monroe - Miller sta že razporočena

JUAREZ (Mehika), 25. — Filmska igralka Marilyn Monroe je dosegla ločitev od Arthurja Millerja. Tako igralka kot dramaturg sta trenutno v New Yorku. Monroe je pretekli petek predložila v El Pasu vlogo za ločitev od moža, pri čemer je svojo zahtevo motivirala z običajno frazo o «nezdružljivosti značajev». Igralka se je še istega dne zvečer vrnila z letalom v New York.

Požar uničil avstralsko mestece

PERTH, 25. — Avstralsko mestece Dwelling Up je bilo popolnoma uničeno zaradi požara, ki je divjal ves včerajšnji dan in ki ga je močen veter še bolj razplamtel. Človeških žrtev ni, škoda pa znaša po prvih cenitvah nad milijon avstralskih šterlingov, oziroma okrog 1400 milijonov lir. Gre za največji gozdni požar v zgodovini Avstralije.

Prvim skupinam reševalcev, ki so prodrle v goreče mestece, se je nudil obupen prizor. Od predmestja Holyoake, kjer so plameni uničili 15 od 17 hiš, je ogenj pustil za seboj tri kilometre dolg pas pogorišč prav do širokega trga pred železniško postajo, kamor se je zateklo zbegano prebivalstvo. V enem izmed hotelov, ki je po čudnem naključju ostal cel, so zbrali otroke in nekatere laže opečene osebe. Ogenj je razrušil večino stanovanjskih hiš, dve cerkvi, številne trgovine, bolnišnico, policijsko postajo in številna druga javna poslopja. Med divjanjem plamenov so eksplodirali rezervoarji benzina v dveh avtomobilskih garažah, kar je še bolj razširilo plamene.

Trideset otrok in žena se je na čuden način rešilo s tem, da so se vrgli v neki jarek in se pokrili z mokrimi vrečami ki so jih varovale pred ogrjem, ki je šel preko njih. Neka osemčlanska družina se je rešila pred smrtjo s tem, da se je zatekla na dno vodnjaka.

Razen mesteca Dwelling Up je požar uničil do kraja tudi naselji Holyoake in Nanga Brook. Tudi tam ni bilo človeških žrtev. Plameni so uničili 16 km dolgo in 5 km široko področje, sedaj pa ogrožajo še dve drugi naseljeni središči. Gre za naselji lesenih poslopij na robu gostega gozdovja Jarrah, kakih sto km južno od Perta.

V Dwelling Upu so ostala cela samo tri poslopja: en hotel, ena pekarna in skladišče raznih živil. Prebivalstvo je preživelo noč obkoljeno od plamenov. Nekateri prebivalci so sporočili, da se je zdelo, kot da bi celotno mesto eksplodiralo.

Ob 20-letnici vstaje

Ko bomo pa kedaj dorasli...

Pagon Andrej - Ogarev

Od takrat je čas izmeril nekaj več kot četrt stoletja. Petintrideset let... Megleni zastor spomina se odkrije in... dogodki se zvrstijo kot na filmskem platnu. Že se prikaže prva slika: Skupina mladih in znanja željnih fantov je v polkrogu zbrana okrog učitelja glasbe. V rokah drži jo violine, viole, kitare, čelo... Pred njimi stojijo lično izdelana stojalca za note. Tako prijetno gorko je v sobi... Tako prijetno pri srcih... Zunaj leži skoro meter debela odeja snega. Termometer kaže petnajst stopinj mraza. Koledar zaznamuje zadnje dni leta 1923...

Spomin... Po zraku pripluje akord: Ko bomo pa kdaj dorasli. Saj res... Petintrideset let je preteklo od takrat. In med temi so štiri leta narodnoosvobodilne borbe. Vmes je požig vasi. Zverinsko pobijanje domačinov. Požgana domačija. Goreča violina... In vendar je spomin na tista leta ostal v zraku — in v srcu! Živ akord: Ko bomo pa kedaj dorasli... In ta akord je bil močan kažipot v težkih letih okupacije. Je bil cilj in upanje, da življenje zmaguje nad smrtjo, pravica nad krivico, svoboda nad sužnostjo...

* * *

Tiha, svetu odmaknjena visoka planota v trikotu nekdanje meje med Jugoslavijo in Italijo. Fantje in dekleta se zbirajo v pevskem zboru, dramskem odseku in v knjižnici bralnega društva. Druži jih želja po znanju in izobrazbi. Tako dolgi so zimski večeri, da res ne bi vedeli kam s časom. Dekleta in gospodinje se sicer zbirajo zdaj v eni zdaj v drugi hiši pri klekljanju. Vendar je to premalo. S klekljanjem res zaslužijo denar, izobrazbe pa pri tem ne dobijo... Fantje tistega kraja ne poznajo grde razvade kvartanja in popivanja. In tako se je neki večer rodila ideja: Ustanovimo še godbeni krožek. Za učitelja ne bodo v zadregi, saj imajo v svoji sredi tovariša, ki se spozna skoro na vse godbene instrumente. To je vaški krojač, sila nadarjen človek. Narava mu je v nadomestilo za krajšo, nerazvito nogo in telo, primaknila izredno bistro glavo. Stari ljudje v vasi so govorili: Za deset drugih glav je krojačeva.

Se nekajkrat so se fantje zbrali in godbeni krožek je bil ustanovljen. Velik dogodek za vas. Se večji za znanja željne fante. S kakšnim zanimanjem so poslušali krojača — učitelja, ko so se prvič zbrali k vajam, ko jim je govoril o lepoti glasov. «Mi bomo igrali, ne pa godli, kot to delajo koledniki s harmonikami,» je poudaril. «Težili bomo za tem, da postanemo mali vaški umetniški orkester.»

To je bilo nekaj novega, nekaj kar nas je privlačevalo. S tem nam je bila nakazana pot, kamor bodo za naprej usmerjene naše želje in težnje po izobrazbi.

Vendar pa smo že takoj v začetku naleteli na prej nepoznane ovire. Kako začeti? Kje dobiti denar za nabavo instrumentov? Bili smo vsi iz revnejših družin. Naše roke so bile vajene držati kmečko orodje. Bile so polne žuljev, prsti trdi in neokretni. Gora raznih ovir...

In vendar sta želja po izobrazbi in mladostni optimizem premagala vse zapreke. Za začetek smo nabavili le dve violini, violo, dve kitari in čelo. Moj prijatelj, čebelar, pa je sam izdelal preprosto violino. Vzel je primeren javorov in smrekov les. Razmehčat ga je v pari in upognil na pripravljenem modelu. Violina res ni imela tako čistega glasu kot tovarniška, vendar pa je bila za učenje primerna.

Že po nekaj mesecih smo imeli vsak svoj instrument. Naš godbeni krožek — ali mali vaški orkester — je bil sestavljen iz šestih violin, dveh kitar, ene viole in violončela. Ko smo se prvič zbrali k vajam, še strun nismo znali uglasiti. V notne zvezke smo zapisali vse štiri glasove strun, ge, de, a, c, zraven pa še notno skalo; ce, de, e, ef, ge, a, ha, ce.

To je bil začetek. Doma potem vse večere do smo druge vaje «peglali» z lokom po strunah skalo navzgor: ce, de, e, ef, ge, a, ha, ce — in navzdol: ce, ha, a, ge, ef, e, de, ce. Za mazanje lokov smo porabili več kolofonije kot čevljar smole za pripravo dreta. Kako nerodno so prve dni učenja prsti iskali strune in glasove na violinski tablici. Glasovi so bili vse prej kot «čisti» in ubrani. Največkrat za pol glasu prenizki ali pa previsoki. Ko se nam je končno neki večer le posrečilo, da smo v zboru soglasno in brez pogreška odigrali skalo «gor in dol», so nam oči žarele od zadovoljstva. Tisto soglasno valovanje glasov, ki se je od sten vračalo nazaj k našim instrumentom, je v nas vzbujalo ponos in zadoščenje. To je bila naša prva zmaga!

Po dveh mesecih učenja smo že znali brez pogreška zaigrati narodno pesem: Na planincah sončece sije. Vsi prevzeti od tega uspeha smo odložili loke in instrumente. V srcih se je oglašalo nekaj novega, prijetnega. Nekaj česar prej nismo nikoli občutili. Takrat smo prvič občutili osvajajočo moč glasbe, moč glasov, ki božajo in govorijo srcu...

* * *

Dvakrat v tednu smo redno obiskovali vaje. Ni nas ustavilo slabo vreme, ne mraz in ne sneg. Zgodilo se je, da je medtem ko smo bili pri vajah, začelo nagosto snežiti. V sobi kjer smo imeli vaje, je bilo toplo in prijetno. Tako smo se bili vživeli v igranje, da nam ni bilo mar snega, ki je zunaj vidno rasel. Ko smo končali vaje in stopili na prag učilnice, smo presenečeni obstali. V nekaj urah je padlo nad šestdeset centimetrov snega... In še kar naprej je padal... Nad to debelo snežno odejo je ležala še gosta megla. Zaskrbelo nas je, kako bomo prišli domov. Ne zaradi snega, ki smo ga bili vajeni gaziti pač pa zaradi megle, ki je ovirala vsako orientacijo. V takem vremenu lahko zgrešiš še tako dobro poznano pot in kraj. Tako se je zgodilo tudi nam. Na kraju pod Veliko njivo smo seveda zagazili daleč od prave poti. Več kot četrt ure smo tavali v gosti megli sem in tja. Nismo in nismo mogli najti poti. Bili smo že do kraja izmučeni, ko smo končno je začutili pod čevlji trda tla ceste. Oddahnili smo se tipaje gazili dalje...

Po prvih začetnih težavah nam je učenje «hitreje šlo od rok», kot so govorili ljudje v vasi. Že po dveh mesecih smo znali zaigrati Gregorčičevo: Pogled v nedolžno oko, Stritarjevo: Mladi vojaki, odlomek iz Strausovega valčka: Na valovih Donave, več narodnih pesmi in preprostih valčkov. Priredili smo zabavni večer. Ljudje so se čudili: V tako kratkem času pa tak napredek. Največji posestnik v vasi je ves navdušen dejal: «Takoj liter vina za fante na mizo. Zaslužili so ga.» Se župnik nam je dal priznanje, kar sicer ni bila njegova navada.

Kar nas je danes še živih nismo in ne bomo pozabili večera, ko smo na povratku z vaj priredili sredi vasi nočni koncert. Bila je jasna lunina noč. Sredi vaškega trga smo se uvrstili v polgrog in že so v zimsko noč zaplavali mehki akordi: Nikar, nikar se me ne boj. Kmalu so se začela odpirati okna. Ljudje so strme poslušali... Mehki in prijetni glasovi strun so šli do srca. Duše so jim tre-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Mihec in Jakec

— Ben, Mihec, zdej pej bo kej, zdej ke jemamo novga predsednika.

— *Ki, kaau jema novga predsednika?*

— Orko, kej nimamo Kenedija? Jen pravejo, de je forte lepu je začnu. Jer de so vsi forte kontenti žnim, prfim Rusi.

— *Ben, ma Kenedi je predsednik od Ameike, ne miga tle od nas!*

— E, ma komendira tudi tle, ne se bat! Ma ga vsi hvalejo de je forte pameten, jen mlad jen dinamičen jen de bo treba začent vse skraja.

— *Kepej ku skraja! Zdej vsaj videmo, de na tisteh konferencah ne nardijo neč jen samo jejo. Se zna, zdej ga forte hvalejo, zatu ke zdej komendira uan! Do zdej je biu pej forte fejst Ajzenhover, ma zdej ke je šou u penzjon, zdej mi najdejo pej same falerje. De je biu star, de je biu teštardo, de ni naredu neč ku škodo jen samo tako. Jest rečem: počakmo prej, de videmo kej jen kaku bo delau jen pole bomo govorili! Jen tudi če ga bomo hvalli, boš vidu, de kadar bo šou u penzjon, mu bojo najdli tudi njemi defete. Dokler aden komendira nima nikoli nobenga falerja. Tu pride ven šele pole. Sej je blo taku tudi s Francam Jožefam, jen ses Stalinam jen s tolko druzmi. Vidi, uni dan so ani najdli tudi Vitorjomanueleti an velek faler. Neč mejn ku, de ni biu nanka sin od svoje matere Margarite. De ta kralica Margarita ni rodila njega ma ano punco. Ma ke krali forte nucajo glih fante zatu de bojo prestolonasledniki, alora so tisto punco dali proč jen denili njega u postelco.*

— Sej tudi od tistga perzjanskega mulata so nekej govorili, de je ta zadna žena od šaha šla rodet u šanatorjo samo zatu, de bojo hitro jemeli pr roki kašnega mulca, če be šahica rodila punco. Jen šah pej de je jemu forte silo jemet fanta, zatu ke pravejo, de tam an kral nanka ne more bet kronan, če nima sina. Jen taku je vse dependiralo od anga sina. Se zna, de pole tisti šah — de rifa o de rafa — tistga sina je mogu dobet jen si je mogu pomagat na vse viže.

— *Ma za gvišno se vselih ne zna, kaku je blo.*

— Se zna, de ne! Sej te pravem, de falerji od tisteh ke komendirajo pridejo ven šele pole, ke zletijo al pej grejo na uni svet. Ses krali je glih narobe koker ses umetniki. Ti so pej puhni falerjeu dokler so živi; de so udarjeni, de ne rešpetirajo governa, de jemajo douh jezek. Kadar se pole an umetnik vsega naštefa jen gre na uni svet pej postane na anbot fejst fant: de je dosti dobrega jen lepga naredu, de so se mi godile krivice, de uan je tou samo dobro. Jen alora mi nardijo an lep pogreb ses diškoršami jen vseh sort zastopniki jen bando jen pole an lep spomenik.

— *Jest mislem, de umetnikam delajo taku lepe pogrebe glih zastran tega, ke so veseli, de so se ga rešli. Kej se te ne zdi?*

— Jest ne znam jen ne rečem neč. Zatu ke kadar si narbol gvišen, de nekej znaš, se pole skaže, de si ga glih tabat fejst polomu. Koker — denmo reč — tista slovenska držina tle gor s Krasa (ke more bet pikoli al pej Federcommercio al pej mišinam forte simpatična) ke se je strila kambirat svoj slovenski priimek u taljanskega, zatu ke niso teli delat sramote svojmi zeti, ke je blo vse vre zrihtano za ohcet jen pole se je pej fant premislu jen taku so ostali ses dougem nusam jen za spomin jem je ostau samo kambiran priimek.

— *Ma znaš, de tista grda beseda be za tako sorto ledi vselih nucala!*

Bežen obisk po dvorcih indijskih maharadž

Poleg dvorcev s tri sto sobami tudi zakladnice brez zakladov

Ob osvoboditvi pred 12 leti je bilo v Indiji 600 «kneževin» in njih vladarjev - maharadž, danes jih je ostalo le nekaj najbogatejših

Kadar Nehru govori o bodočem razvoju Indije, rad poudarja, da vodi pot iz zaostalosti edino le skozi socializem. Pri tem pa vedno podčrtava, da bo ta pot nujno indijska socialistična pot, kar je povsem razumljivo, kajti zgodovinsko bogata preteklost te velike dežele je prinesla s seboj tolikšno družbeno šaro, da je z njo nemogoče enostavno pomesti, razen z odločnejšo potezo, na katero pa v sedanjih pogojih ni niti misliti. Upravna razdelitev dežele, ki meri nad 3 milijone in pol kv. km in šteje nad 350 milijonov prebivalcev, je zveznega značaja, toda poleg zveznih držav je v Indiji še cela kopica «držav v državi». Mislimo na «kneževine» raznih maharadž, ki so preživele stoletja, ki jim je ustava izpred 12 let sicer izpodrezala korenine, ker jim je odvzela suverenost in 90 odstotkov dohodkov, ki pa jih ni mogla enostavno črtati iz zgodovine. Takih kneževin je bilo pred 12 leti v Indiji 600, dočim jih je danes že veliko manj. Mnoge so že povsem v razsulu, dočim je nekaterim maharadžam uspelo ohraniti svojo nekdanjo veličino in bogastvo, ki bo zdržalo še desetletja.

Baratpurski maharadža z eno izmed svojih 12 žena. Ima še 40 dvorcev in 40 avtomobilov, ter je potomec boga Krišne

Baratpurski maharadža na pr. nosi sedaj uradni naslov državnega svetnika za javne odnose indijske vlade s tujino. Pri svečanih ministrskih sprejemih je vedno zraven. Njegovo bogastvo je še vedno velikansko. Posebno so znana njegova lovišča. Ko je prišel na prestol svoje bivše kneževine, je bil star le 11 let, hkrati pa že gospodar 40 dvorcev. Se danes ima 40 avtomobilov najboljših znamk, katerih je eden iz čistega srebra. Za sebe pravi, da je neposredni potomec boga Krišne.

Bogatejši od njega je Misorski maharadža, ki je «vladar» svoje kneževine na jugu Indije. Njegov uradni naslov je «veliki kralj svetlobe in tisoč slonov». Po njegovem izhaja neposredno od boginje Kali. Star je 38 let in baje zelo kulturen človek. To bi pričala njegova zelo bogata knjižnica, pa tudi diskoteka s 25.000 ploščami prvenstveno klasične glasbe. Da je bogat, priča njegov glavni dvorec. Pri svečanostih nastopa na slonu, kjer sedi v posebnem sedežu z baldahinom, ki je izdelan iz 700 kilogramov čistega zlata. Ta «prenosni prestol» je že prava pravcata zakladnica, ker je vse zlato ogrodje «okovano» z najlepšimi briljanti na svetu. Njegove sprejeme določajo zvezdoslovci, ki do minute, celo sekunde določajo, kdaj smejo nižji ali manj bogati maharadže pred njegov prestol, ki je izdelan iz ene tone čistega zlata in seveda ustrezno obit z dragulji. V trenutku ko Misorski maharadža sprejema svoje goste, se na pročelju njegovega dvorca prižge 300.000 žarnic. Seveda so ti sprejemi že stvar zgodovine, ker je tem bivšim vladarjem nova ustava odvzela suverenost.

Leta 1949 je umrl eden najbogatejših indijskih maharadž, Kapurtalski maharadža, ki je bil na vsem svetu znan zaradi njegovih zakladov dragih kamnov. Njegova «specialiteta» so bili smaragdi. Teh je imel v svoji zbirki za 200 kilogramov. Zadnji Kapurtalski maharadža se je imenoval Jagad Sid Sing Bahadur. Seveda se pri tolikšnem bogastvu ni zadovoljil z življenjem na indijskih dvorcih, pač pa je večino leta prebil v Evropi, predvsem v pariških nočnih lokalih, kjer so ga klicali enostavno «Coco». Druga njegova značilnost so bili velikanski parki. Ti so bili tako veliki, da jih je moralo negovati 500 vrtnarjev. Danes tudi to spada v zgodovino, kajti tam, kjer so nekoč rastle lepo negovane aleje, raste danes — koruza.

Na skrajnem severovzhodu Indije se razprostira puščava Radžastan. Sredi te puščave še danes obstaja — kraljestvo. Toda tudi to kraljestvo je že v zatonu, kar dokazuje že razpadajoča bivša prestolnica Džezalmer. Knezi, ki so vladali v tej kneževini, so po svojih trditvah izhajali neposredno od — Lune. Smatrali so se za najstarejšo kneževsko rodbino v Indiji. Do pred 12 leti je bila to edina kneževina v Indiji, ki se ni pokorila niti Angležem. Knezi te kneževine so bili na glasu «knezi-razbojniki», ker so ropali karavane, ki so po «poti sville» prenašali z Vzhoda na Zahod dragoceno blago. Kneževa družina še ni povsem izumrla. Danes živita tu otroka zadnjega Džezalmerskega maharadže in njegova vdova.

Kneževina Datija leži v srcu Indije. Gre za majhno kneževino z 250.000 prebivalci. Njena prestolnica je malo večja vas. Tudi ta knežja družina je malone propadla. Bili pa so znani kot «knezi diamantov». Zadnji knezi so bili baje preveč radodarni. Vsak vidnejši Evropejec, ki je kneza obiskal, je odnesel s seboj kak diamant ali zelo niz diamantov, ki jih je maharadža radodarno poklanjal.

Pet sto kilometrov zahodno od Novega Delhija je tako imenovana «dežela smrti» Jodpuru. Tu je nekoč vladala družina Bahadur. Ta družina ni propadla. Sedanji knez je star komaj 10 let. Mladi knez ima moderno grajeno palačo s 400 sobami in vgrajenimi napravami za kondicioniran zrak, ki so stale okoli 25 milijard lir. Poleg tega dvorca ima na vrhovih bližnjih gora še več dvorcev — trdnjav.

Prav tako ni propadla še kneževina Patialskega maharadže. Sedanji knez je star 47 let. Po poklicu je polkovnik. Njegov dvorec ima 300 sob in «polkovniku» streže 300 slug. Maharadža je 2,10 m visok in strasten zbiralec odlikovanj. V kolikor si z zaslugami ne more pridobiti nekega odlikovanja, si ga kupi. Nato da vse kovinske dele odlikovanja zamenjati z zlatom, ostale okraske pa z dragimi kamni. Maharadža je duhovni vodja 3 milijonov Sikov, ki so bili znani kot najbolj divji bojevniki v Indiji. Toda tudi ta maharadža ni več to, kar je bil nekoč, ker so mnogi viri bogastva usahnili. «Zadovoljiti» se mora s poldrugo milijardo lir «apanaže», kolikor mu je izplačuje indijska vlada. Trenutno je predsednik indijske nacionalne komisije UNESCO. Bogastvo tega maharadže je še vedno neocenljivo. Poleg izredne zbirke zefirov in smaragdov predstavlja njegovo največje bogastvo kopica starih perzijskih rokopisov, ki jih znanstveni svet še ni videl.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Amalia Glanzmann

V slikovitem starem delu Trsta imamo ravnokar priliko občudovati to romantiko našega mesta v risbah Amalie Glanzmannove, ki razstavlja v galeriji «Rettori». Na svoji predlanski razstavi v občinski galeriji se nam je predstavila kot portretistka in krajinarka, dočim jo sedaj lahko spoznamo kot odlično grafičarko. Pred kratkim je izšla v založbi Del Bon mapa njenih risb v kamnotisku. Vsega dvajset listov velikega formata. Pri prelistavanju te mape naletimo na risbe polne razgibanosti in tako drzne v svoji zasnovi, da se ne dozdevajo delo nežne roke male dame, ki duhovito konverzira v glavnih evropskih jezikih. Moškost risalnega izraza je zaznavna posebno v podajanju drevja in v večjih arhitektonskih kompozicijah. Na te črno natiskane kamnotiske se tonsko prijetno dopolnjujejo rjavkaste risbe ostalih del, med katerimi se zlasti odlikuje velika veduta starega mesta. Po svojem verodostojnem podajanju, pravilno uravnoteženih odnosih med umetniškim in resničnim videzom opazovanega, predstavlja ta slika res pomembno delo že iz samega kulturnozgodovinskega vidika. Mnogi slikarji so že slikali staro mesto, toda ne z občutkom Glanzmannove, z občutkom, kot nas navdaja pred velikim umirajočim, katerega obraz si želimo še enkrat globoko vtisniti v dušo. Vse te vegaste hiše so res vegaste brez ekspresionističnih deformacij in lise razpadajočega ometa vplivajo res obstraktno. A trepetajoča zveriženost od starosti sesedajočih se dimnikov, oken in vrat ter vijugastih pločnikov, je kot predsmrtni krč vsega kar se pogreza v temo minulosti. Vendar pa te risbe propadajočih hiš naših prednikov preveva topel optimizem: potepuški maček, otrok ali klepetajoče ženice ali celo le skromen grm, so vanje vnešeni kot znak, da življenje gre dalje preko tega kar naj že shranimo kot spomin na preteklost. In ta preteklost bo v lepih risbah Glanzmannove ostala slikarsko dostojno ohranjena našim zanamcem.

MILKO BAMBIC

Razstava italijanskega slikarstva v Kranju

V «Prešernovem muzeju» v Kranju je bila te dni odprta razstava slik pod imenom «Italijansko slikarstvo». Razstavljenih je okrog 100 reprodukcij, ki zajemajo razdobje od 15. do 19. stoletja. Razstava bo odprta do 31. januarja.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Rešili se boste velike odgovornosti, ki je zavirala vaš delovni polet. Ne povzročajte ljubosumnja osebe, ki vas ljubi.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Pozitivni navdihi za umetniško izživljanje. Upoštevajte predloge, čeprav se zdijo pretirani. Zdravje uravnovešeno.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Potrebni bodo novi napori za izvršitev važnega opravila. Vesele ure v družini. Večerna utrujenost.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Z veseljem boste ugotovili, da so vaši nasveti upoštevani. Razpoloženje v družbi starih prijateljev. Zdravje dobro.

LEV. (od 23. 7. do 22. 8.) Ne podajajte se na tvegano potovanje. Premagati boste morali težnjo po osamljenosti. Nepotrebna nervoznost.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vaša zamisel lahko temeljito spremeni življenjski program. Nepričakovano, toda prijetno srečanje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Posvetite nekaj uric poglobitvi vase. Slabo organizirano potovanje utegne biti nevarno. Nevšečen prehlad.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Zavist bo mučila nekega vašega nasprotnika. Nejevolja in apatičnost v popoldanskih urah. Zanimivo pismo starega znanca.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) V krogu prijateljev bodo potrebovali vašo prisotnost. Oglašajte se sporov v družini: bodite potrpežljivi in velikodušni.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Pozitiven dan za finančne posle. V privatnem življenju je potrebna večja organiziranost in uravnovešenost.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Potrebni ste daljšega počitka. Dane obljube je treba dosledno izpolniti. Zdravje brez posebnosti, vendar pozor.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vsi bodo imeli zaupanje v vas. Ne izkažite se nehvaležnega do dobre prijateljice. Ljubezensko pismo. Zdravje dobro.

Moda

Parižani ponujajo pričesko «Paris»

Kratki in gladki lasje brez kakršnih koli komplikacij - Novi klobučki, šminke itd.

Paris» se imenuje nova pričeska, s katero so začeli pariški frizerji letošnjo spomladansko modo. Pravijo, da je naletela nova pričeska na izredno navdušenje Parižank, ki so se že naveličale dolgih las in bogatih pričesk in ki so zato s tem večjim veseljem pozdravile novo pričesko, ki predpisuje kratke in gladke lase, brez posebnih «šestic» na licu, brez kodrov na čelu in sploh brez kakršnih koli komplikacij. Pričeska je le nekoliko bolj visoka na vrhu glave, drugače pa lasje mehko padajo ob licu in na čelo ter so za malenkost bolj nakodrani samo na tilniku. Za takšno pričesko mora biti dolžina las samo od 3 do 7 centimetrov. Seveda je od frizerja, oziroma frizerke odvisno, kako bo nova pričeska uspela — čeprav je namreč na videz zelo enostavna, zahteva vendarle zelo spretno roko pri striženju las, ki morajo biti pravilno dolgi tako ob licu, kot na tilniku.

Nova pričeska, ki pri italijanskih frizerjih še ni naletela na pravo razumevanje, se seveda prilagaja novi modi klobukov, ki bodo v dosti večji meri valorizirali pričeske in seveda tudi barvo las. Klobuki, ki jih bodo ženske nosile letošnjo pomlad in poletje, bodo največ iz tenčice ali drugih lahkih in prozornih svil ter bodo takšnih oblik, da se bodo kvarili pričesk, temveč jih bodo samo še poudarili. Za takšne klobuke so se za sedaj odločili samo pariški klobučarji, medtem ko so italijanskim klobučarjem dosti bolj všeč majhni, na čelo potisnjeni klobuki, pa čeprav nekoliko kvarijo in skrivajo pričesko.

Seveda ni to še zadnja beseda, ki so jo rekli pariški in italijanski lasuljarji glede letošnjih pričesk. Nova pričeska «Paris» se takorekoč sploh še ni uveljavila, ko se že govori o novih pričeskah, ki nosijo kaj čudna imena «zlata meglica», «pouf», «sonce ob zatonu» itd. Prva pričeska daje poudarek predvsem lasem ob licu, medtem ko bodo lasje na vrhu glave precej gladki in ravni. Druga pričeska bo dala frizerjem dosti preglavic, ker zahteva, da je vsak koder na svojem mestu. Tretja pričeska zahteva, razen posebne dolžine las, tudi zlatordečo barvo, ki spominja na sončni zahod.

Italijanski frizerji so ostali za sedaj pri dosedanjih pričeskah, ki so zelo bogate in ki zahtevajo precej dolge lase. So se pa že odločili, da bo glavna barva letošnjo spomlad in poletje rdeča in sicer v tonih, ki nosijo ime «darling red» in «zlato-breskova» barva. Tej novi modi se bodo morala podrediti seveda tudi rdečila za ustnice, ki ne bodo več rožnata, ali vijoličasta, temveč bolj oranžna, oziroma karmin.

In me — za kakšno pričesko se bomo odločile? Izbira je bogata. Pazimo le, da si bomo izbrale takšno, ki nam bo pristajala in ki nas bo predvsem polepšala in če je potrebno tudi pomladila.

Zelo lepa popoldanska obleka iz črnega volnenega crepa, ki jo okrasimo s primerno brošo. Pričeska odgovarja letošnji modi, ki zahteva precej kratko pristrižene lase, počesane v dve «šestici»

Prejeli smo

PROTEUS. Ilustriran časopis za poljudno prirodoznanstvo. Leto XXIII. 1960—61. 1. januar 1961. Štev. 4/5. Ljubljana.

LIBRI E RIVISTE D'ITALIA. Rassegna bibliografica mensile. Anno XII. Numero 128. Ottobre 1960. Presidenza del Consiglio dei Ministri. Roma.

BOREC. Glasilo Zveze borcev narodnoosvobodilne vojne Slovenije. Štev. 1. Letnik XIII. Januar 1961. Ljubljana.

RADIO VELEVIZIJA

Četrtek, 26. januarja 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Iz glasbenih festivalov; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Radijska univerza: Tone Penko: Strupi, mamila in nasladila: «Mamila tropskih krajev»; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Skladbe Bacha, Paganinija, Debussyja in Albeniza; 19.00: Sirimo obzorja: Umetnost naših cerkva; 19.30: Pevci, kitare in ritmi; 20.00: Sport; 20.30: Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije; V odmoru, približno ob 21.10: Književnost: Jože Peterlin: «Letošnji kolednji»; Po koncertu, približno ob 22.00: Umetnost — Mario Kalin: «Donatellov spomenik Gattamelato v Padovi»; nato Romantične melodije; 23.00: Orkester Charlie Mingus.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Kot juke box; 14.15: Lutkovno gledališče «Galmi» iz Vidma; 15.25: Franco Russo pri klavirju; 15.40: V Trstu pred sto leti.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Operne arije; 12.00: Glasba po željah; 12.35: Kronike iz jug. življenja; 13.40: Melodije starih dni; 14.00: Glasba po željah; 14.30: Pogovor z volivci; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Tečaj italijanščine; 15.55: Lahka glasba; 16.00: Izbrane strani; 16.20: Verdijeve skladbe; 17.40: Zabavne melodije; 18.00: Prenos RL; 19.00: Za vas pojo; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Woody Herman; 22.35: Concertino za kitaro G. Santorsole; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Neapeljske klasične pesmi; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 12.00: Godala in solisti; 13.30: Prevedene pesmi; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Srce Azije; 17.20: Haydnov «Koncert»; 17.40: Vsakovrstne zanimivosti; 18.00: Literarna oddaja; 18.30: Enotni razred; 19.00: Kmetijska oddaja 19.30: Filmske novosti; 21.00: Donizettijeva opera: «Lucia di Lammermoor».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: New York - Rim - New York; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Majhni orkestri lahke glasbe; 14.45: Vaš juke box; 15.40: Tangi in valčki; 16.00: Program ob štirih; 17.30: Koncert operne glasbe; 20.30: Radijska igra Maria Tirantija «Zvesti Ali»; 21.45: Večerna glasba; 22.00: XI. festival italijanske pesmi in Sanrema.

III. program

17.00: Mozartovi in Franckovi trii; 18.00: Pregled sodobne zgodovine; 18.30: Honeggerjeve skladbe; 19.00: Napredek metalurgije; 19.15: Zgodovina italijanske industrije; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Gordon Craig in gledališče bodočnosti; 22.25: Ob stoletnici rojstva skladatelja G. Mahlera; 23.20: Prejeli smo; 23.35: Mala pesniška antologija; 23.45: Skladbe F. Chopina.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.35: Zbor pod vodstvom A. V. Svešnikova; 8.55: France Bevk: Mali upornik; 9.25: Revija solistov in instrumentov; 10.15: Od Beograda do Moskve; 10.40: Pet minut za novo pesmico; 11.00: Ruski tečaj za začetnike; 11.15: Kitara in orglice; 11.20: Simfonični orkester RTV; 12.00: Ansambel Srečka Dražila; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Od Purcella do Wagnerja; 13.30: Crnske duhovne pesmi; 13.45: Veliki zabavni orkestri; 14.10: Popularni orkestrski napevi; 15.40: Jorge Amado: Nemirno morje; 16.00: Od plesišča do plesišča; 16.30: Glasba Mauricea Ravela; 17.15: 45 minut turizma in melodij; 18.00: III. dejanje Liebermannove opere «Šola za ženo»; 18.30: Ciganski napevi; 18.45: Ljudski parlament; 20.00: Domače pesmi in napevi; 20.45: Večer umetniške besede; 21.25: Iz jugoslovanske glasbene literature; 22.15: Po svetu jazza; 22.45: Fr. Poulenc: Sonata za flavto in klavir; 23.05: Billy May s trobentami in tromboni; 23.40: Ameriške popevke; 23.55: Prijeten počitek.

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za najmlajše: Naš mali svet; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Stari in novi šport; 19.00: Tečaj angleščine; 19.25: Glasbeni variete; 19.50: Borba proti parasitom v poljedelstvu; 20.10: Kmetijska oddaja; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Campanile sera; 22.30: Cinelandia, ob koncu TV dnevnik.

Jug. televizija

Zaradi montažnih del v novem televizijskem stadiju bo studio Ljubljana začel danes spored šele ob 19.00.

Beograd 15.00: Srečanje ob četrtkih — prenos javne prireditve iz dvorane Doma sindikatov v Beogradu. Italija 17.00: TV za otroke: Naš mali svet. Ljubljana 19.00: Odloči naj boj — TV film iz serije Robin Hood; 19.30: TV obzornik. Beograd 20.00: TV dnevnik. Ljubljana 20.20: Spoznavajmo svet in domovino — javna mladinska oddaja. Graz približno ob 22.00: Prvenstvo Evrope v umetnem drsanju.

film

Dilettanti za film o banditu Giulianu

Režiser Francesco Rosi pripravlja film z naslovom «Smrt Salvatora Giuliana». Rosi je izjavil, da film ne bo nikak profil Salvatora Giuliana in niti ne prikaz njegovega življenja, pač pa opis okolja, v katerem je Giuliano živel. Giuliano bo v filmu samo pretveza, ki vsebuje vse značilnosti sicilijanskih problemov. Film o Giulianu torej ne bo film v tradicionalnem smislu, temveč neke vrste kinematografska študija. Vse igralce bo angažiral v kraju, kjer se je Giuliano največ zadrževal, to je na področju Montelepre, kajti režiser hoče, da bi kronika bila resnična in verjetna.

«Westerni» nazaduje

Priljubljenost filmov vrste «western» v Veliki Britaniji nazaduje. Gledalcem ugajajo sedaj bolj lahki, komični in glasbeni filmi. Statistike kažejo, da je lani prišlo v Veliko Britanijo samo 24 westernov v primerjavi s 75 leta 1958. Tudi filmi «groze» izgubljajo na privlačnosti in njih število se je od 22 v letu 1959 zmanjšalo na 14 v lanskem letu. Iz teh podatkov je mogoče sklepati, da so se gledalci naveličali «westernov» v filmu, ker jim jih na pretek nudi angleška televizija.

«Dolga noč 1943» prikazan v Pragi

Italijanski film «Dolga noč 1943» je bil z uspehom prikazan v Pragi. Predstave so se udeležili številni vladni predstavniki kakor tudi posleniki ZDA, SZ, Velike Britanije, Francije in drugi. Predstavniki češkoslovaškega podjetja «Film-Export» so se že začeli pogajati z italijansko družbo, ki je film izdelala, za njegov odkup in prikazovanje v češkoslovaških kinodvoranah.

Filmi v Avstriji

Lani so na Dunanju in v Salzburgu prikazali 23 filmov, med katerimi 15 avstrijskih in enega v koprodukciji z Zahodno Nemčijo. Povečanje kinematografske produkcije v Avstriji je mogoče delno pripisati dejstvu, da so nekatere inozemske družbe snemale na Dunaju zunanje scene.

«Nov film» Simone Signoret

Znana družba «Warner Bros» je angažirala francosko igralko Simone Signoret za glavno vlogo v filmu «Vrag v grofiji Bucks», ki ga bo režiral v Angliji Peter Glenville. Scenarij je bil napisan po istoimenskem romanu Edmunda Schedeela.

Film «Kobarid» (Caporetto) bo sneman v Jugoslaviji

Režiser Marcello Andrei je sporočil, da bo svoj novi film «Kobarid» snemal v Jugoslaviji. Na pripombe nekaterih, da bo film «zgodovinsko oživljanje nedostojno italijanskega vojaka» je Andrei odgovoril: «Moja dolžnost je pojasniti, da film ne namerava popačiti dogodkov niti ugotavljati odgovornost za kobaridske dogodke in toliko manj iskati njihove vzroke. Film hoče psihološko in človeško pokazati, kako lahko zaupanje ustvarja čudeže tudi takrat, kadar dogodki zadušijo sleherno upanje, predvsem pa hoče po 43 letih prekiniti nerazumljivi molk o vojnem dogodku ki je ostal v zgodovini kot sramotna legenda italijanske vojske.»

Filmi za «Oscara»

Švedska filmska akademija je določila Bergmanov film «Studenec device», ki je bil že nagrajen v Cannesu, za kandidata za nagrado «Oscar 1961» za najboljši tuji film. Indija bo kandidirala s filmoma «Ganga» in «Mughal-e-Azam».

Film o Churchillu

Film o življenju Roosevelta, ki je bil narejen po odrskem delu, je imel v Ameriki izreden uspeh. Zaradi tega so se hollywoodski producenti odločili, da bodo naredili podoben film tudi o življenju Churchilla, za katerega že pripravlja scenarij pisatelj Forester. V filmu bo prikazano življenje angleškega državnika od njegove poroke 1908 dalje.

Cenzura v Franciji

*Francoska vlada je sprejela nekatere sprememb

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 9, najnižja 4.8, ob 19. uri 6.5 stopinje. Zračni tlak 1001 narašča, veter 16 km vzhodno-severovzhodnik, vlage 67 odstotkov, nebo 8 desetin pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8.5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 26. januarja
Pavla
Sonce vzide ob 7.34 in zatone ob 17.02. Dolžina dneva 9.28. Luna vzide ob 13.03 in zatone ob 3.01
Jutri, PETEK, 27. januarja
Janez

Končni podatki o prometu v preteklem letu

Reka je že prehitela Trst v kvalitetnejšem prometu

Promet tržaških Javnih skladišč je dosegel lani 2.345.000 ton, sorodnega reškega podjetja pa 3.419.000 ton - Celotni tržaški pristaniški promet je znašal 5.065.611 ton, Reke pa 4.054.700 ton

Z nekoliko zamude so bili objavljeni uradni podatki o celotnem prometu tržaškega pristanišča v preteklem letu. Po teh podatkih je pristaniški promet dosegel lani 5.065.611 ton in je bil za 924.216 ton ali za 22,3 odstotka višji, kot 1959. leta. Kljub temu, da se je v prvih mesecih promet zelo ugodno razvijal, je prišlo ob zaključku leta do zastoja tako, da ni bil dosežen rekordni promet 1957. leta, ko je znašal promet tržaškega pristanišča 5.138.000 ton.

Statistični uradi še niso dokončno sestavili statistik glede deleža raznih držav pri tem pristaniškem prometu, niti niso objavili strukture prometa. O tem lahko sodimo samo na osnovi dveh podatkov in sicer po podatkih Javnih skladišč glede železniškega tranzitnega prometa zaledenih držav in po podatkih o celotnem prometu Javnih skladišč.

Železniški tranzitni promet je dosegel lani 1.819.669 ton, medtem ko je 1959. leta znašel 1.231.275 ton. Na prvem mestu je bila Avstrija s 1.410.804 tonami (1959. leta 1.009.280 ton). Promet ČSR je dosegel 192.709 ton, medtem ko je znašal 1959. leta 159.985 ton. Slede naslednje države: Zapadna Nemčija s 96.456 tonami (1959. leta 92.547 ton), Madžarska 47.723 (38.111), Jugoslavija 31.590 (27.069), Švica 26.387 (21.515), Poljska 4.806 (4.541) in druge države 9.194 (5.488).

V lanskem letu je celotni promet Javnih skladišč dosegel 2.345.000 ton, medtem ko je znašal 1959. leta 1.644.000 ton. Porast je občuten, pa čeprav promet Javnih skladišč ni dosegel rekordnega leta 1957.

V zvezi s podatki o prometu Trsta so še toliko bolj zanimivi podatki o prometu Reke v preteklem letu, ko je celotni promet dosegel 4.054.700 ton in je bil za 90 tisoč ton višji kot 1959. leta. Tudi Reka ni dosegla ravni rekordnega leta 1957, ko je njen promet dosegel 4.154.234 ton.

Do tega povečanja prometa je prišlo izključno zaradi občutnega porasta tranzitnega prometa reškega pristanišča. Tako je lani tranzitni promet reškega pristanišča dosegel 1.435.948 ton, medtem ko je znašal 1959. leta 904.355 ton. Tranzitni promet z Avstrijo je dosegel 781.559 ton in je bil torej skoraj dvakrat višji kot 1959. leta, ko je dosegel 412 tisoč ton. Promet s ČSR je znašal 411.400 ton je se je prav tako podvojil, saj je 1959. leta znašal le 198 tisoč ton. Edino tranzitni promet z Madžarsko se je nekoliko znižal in dosegel lani 222.234 ton, predlanskim pa 275.552 ton.

Pomemben je tudi podatek o obsežnem prometu, ki ga je doseglo podjetje «Luka i skladišta», saj je njihov promet dosegel kar 3.419.972 ton, medtem ko je promet tržaških «Javnih skladišč» znašal lani le 2.345 tisoč ton.

Reško pristanišče torej še ni doseglo Trsta glede celotnega pristaniškega prometa, vendar pa gre v resnici za zgolj statistični prikaz, saj se pri teh podatkih seštevajo razne vrste prometa med seboj, pri čemer se seveda ne upošteva kvaliteta prometa in od nje odvisnih dohodkov, ki jih promet pristanišču prinaša. Znano pa je, da je na primer v tržaškem pristaniškem prometu udeležen z velikim deležem petrolej, ki predstavlja četrtino-petino celotnega prometa in od katerega pristanišče nima skoro nobenih dohodkov.

Točnejša je torej primerjava med prometom tržaških Javnih skladišč in sorodnega reškega podjetja Luka i skladišta, iz česar pa izhaja, da Reka ni samo dohitela temveč celo prehitela Trst, saj je ta kvalitetnejši reški promet kar za dober milijon ton višji kot je tržaški.

—«»—

Jutri seja pokr. sveta

Jutri ob 18. uri bo izredna seja pokrajinskega sveta. Dosedanjemu dnevnemu redu za sedanja so dodali imenovanje predstavnika pokrajine v upravni svet pokrajinske turistične ustanove ter dopolnitev sklepa o jamstvu družbi «Autovie Venete» za gradnjo avtostrade Trst-Benetke z odcepkom Palmanova-Videm.

—«»—

Volitve za obrtniško bolniško blagajno

Zaključilo se je triletno razdobje, za katero so bili izvoljeni sedanji upravitelji pokrajinske bolniške blagajne za obrtnike. V ta namen se sedaj pripravljajo volitve, ki bodo istočasno z volitvami pokrajinske komisije za obrtnike. Na volitvah bodo izvolili skupščino delegatov in upravni svet bolniške blagajne.

Predsednik blagajne v tej zvezi sporoča, da je na osnovi člena 17, dekreta predsednika republike št. 266 od 18.3.1957, objavil na oglasnih deskah občin in na oglasni deski blagajne volilne sezname obrtnikov, ki imajo pravico do glasovanja. Seznami bodo občinstvu na ogled deset dni od 26. januarja dalje. Tisti, ki ni vpisan v seznamu, ne bo imel pravice glasovanja.

V desetih dneh po objavi seznamov se lahko vloži pritožba, v kolikor neki obrtnik ni vpisan v seznam. Pritožbo je treba nasloviti na centralni odbor vsedržavne federacije bolniških blagajn za obrtnike, ki bodo dokončno odločala v roku dvajsitih dni po predložitvi pritožbe.

Prva seja občinskega sveta na Repentabru

Prihodnjo soboto bo na županstvu na Colu prva redna seja repentaborskega občinskega sveta. Na dnevnem redu je izvolitev župana in članov občinskega odbora. Seja se bo začela ob 18. uri in se je lahko udeležijo vsi občani.

Ob imenovanju sodnijskih komisij za kmetijske spore

Diskriminacija Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov

Tudi ZMP je vložila protest proti izključitvi svojih predstavnikov - Predsednik prizivnega sodišča dr. Palermo ni hotel sprejeti tajnikov dveh organizacij

Kot smo že včeraj poročali, so bili predstavniki Kmečke zveze izključeni iz dveh specializiranih sodnijskih komisij za reševanje kmetijskih sporov, in sicer iz komisije na sodniji in komisije na prizivnem sodišču.

Toda tudi Zveza malih posestnikov nima v omenjenih komisijah svojih predstavnikov in je zato vložila protest, ki je naslovljen na predsednika tržaškega prizivnega sodišča. Zveza malih posetnikov v svojem pismu ugotavlja, da zastopa neposredne kmetovalce, spolovinarje in najemnike na sodišču samo Pokrajinska zveza neposrednih obdelovalcev s sedežem v Ul. Roma 20, medtem ko ostale kmetijske strokovne organizacije nimajo svojih zastopnikov. Zato Zveza malih posestnikov vztraja na stališču, da morajo biti v omenjenih komisijah zastopani tudi njeni predstavniki, in sicer izmed onih, ki so bili že predlagani: Mario Grbec, Pietro Crevatin, Ivan Bukavec in Dušan Kodrič.

Nadalje smo zvedeli, da sta Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov takoj po objavi imen članov komisij intervenirali na tržaškem sodišču, predvsem zato, da bi ugotovili, kako je prišlo do te diskriminacije. V petek, 20. t. m. sta tajnik Kmečke zveze Pečenko in tajnik Zveze malih posestnikov Grbec odšla na sodišče, da bi govorila z glavnim zapisnikarjem. Ta pa ni imel časa in je oba predstavnika napotil k nekemu uradniku, ki je dejal, da je stvar zaključena, ker je člane komisij predlagal prejšnji predsednik prizivnega sodišča dr. Casoli. Oba sta nato prosila za sprejem pri predsedniku prizivnega sodišča dr. Palermu in rečeno jima je bilo, naj prideta ob 11.30. Toda ko sta se oba tajnika ob določeni uri zglasila v predsobi predsednika prizivnega sodišča, ju ta ni hotel sprejeti.

Izključitev predstavnikov Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov iz specializiranih komisij za reševanje kmetijskih sporov na sodniji in na prizivnem sodišču predstavlja novo, hudo diskriminacijo v odnosu do dveh strokovnih kmečkih organizacij, ki nedvomno predstavljata večino kmetovalcev na tržaškem pod. ročju. Upoštevati je namreč treba, da Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov prav v teh dneh rešujeta celo vrsto sporov med najemniki in gospodarji, nimata pa nobenega predstavnika, ki bi ju zastopal tudi na sodišču.

Upamo, da bodo na sodišču upoštevali priziva, ki sta ju vložili Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov, kajti nedopustno in nezakonito je, da samo ena kmečka organizacija predstavlja kmete in si na ta način lasti monopol v tako važnih komisijah, kot sta omenjeni.

—«»—

Jutri vsedržavni dan posvečen univerzam

Včeraj se je pojavil na tržaški univerzi lepak, ki so ga podpisale vsedržavna organizacija stalnih univerzitetnih profesorjev (ANPUR), ter vsedržavni organizaciji univerzitetnih študentov (UNURI) in asistentov (ANAU), ki nosi naslov: «Poziv Univerz». V tem lepaku omenjene organizacije ugotavljajo, da so italijanske univerze v krizi zaradi pomanjkanja sredstev in zaradi zastarelih programov, ki ne ustrezajo potrebam modernega življenja. Poudarjajo nadalje, da bodo posledice takega stanja na visokih šolah zelo negativne za bodoče socialno in gospodarsko življenje v Italiji. Univerze in združenja so že protestirale pri vladi ter predlagale svoje konkretne predloge za rešitev tega vprašanja. Načrti predvidevajo v prihodnjih 15 letih štirikratno povečanje števila srednješolcev, in sicer od 330.000 na 1.200.000 in podvojitev števila univerzitetnih študentov, to je od 22.000 na 50.000. Zato zahtevajo, da pristojne oblasti čimprej sprejmejo stvarne ukrepe in da se v sodelovanju z univerzami izkoristi 45 milijard lir, s katerimi naj se rešijo najnujnejše potrebe. Nato je treba urediti finančni položaj univerz in spremeniti univerzitetni sistem.

Lepak se zaključuje z vestjo, da bo jutri vsedržavni dan posvečen univerzam.

Delavci Tržaškega arzenala so poslali zgoraj omenjenim trem univerzitetnim organizacijam solidarnostno pismo, ki so ga sprejeli na skupščini, ki je bila 24. januarja in v katerem poudarjajo enotnost stališč ter svojo solidarnost z vsedržavnim dnevom posvečenim univerzam.

—«»—

Obvestilo kokošerejcem

V skladu z odredbo Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo v prid povečanja in izboljšanja kokošjereje, bo tukajšnje Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo nudilo tudi letos in to dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota, prispevek za nakup enodanih starih piščet sledečih dobranih pasem; Plymouth bela, New Hampshire, Rhode Isiand Parmenter in bela Livorniška.

Kokošjerejci, ki se nameravajo poslužiti imenovanega prispevka za obnovo svojih vzrejišč, lahko naročijo pri Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu, Ul. Ghega 6, najmanj 25 piščet iste pasme a ne več kot dve pasmi.

Naročila se sprejemajo od ponedeljka 23. t.m. in se bodo zaključila v četrtek 23. februarja: vsekakor se bodo naročila zaključila ko bo izčrpana razpoložljiva vsota.

Ob naročilu mora zainteresirani kokošjerejec plačati 110 lir za vsako naročeno pišče.

Piščeta se bodo razdeljevala v mesecih marcu in aprilu.

—«»—

Huda nesreča Križana

Sinoči se je hudo ponesrečil z vespo 39-letni Ivan Košuta iz Križa štev. 356, ki so ga sprejeli na I. kirurški oddelek s pridržano prognozo. Košuta se je okrog 21. ure vračal z vespo iz Nabrežine domov; na poti od ljudskega doma do središča vasi pa je zaradi spolzkih tal zgubil nadzorstvo nad vozilom in zletel na tla. Pri tem si je verjetno prebil lobanjo, pobil in ranil se je po obrazu in je zgubil spomin.

Kmalu nato so ga z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico.

—«»—

Obvestilo kvesture

Tržaška kvestura obvešča, da javni lokali, ki imajo dovoljenje za televizijske sprejemnike, bodo lahko podaljšali urnik za eno uro po končani oddaji s festivala italijanskih popevk v Sanremu, in sicer 26., 27. in 28. januarja ter 6. februarja.

—«»—

Nerodno je padel

Že v soboto popoldne je nerodno padel po stopnicah 84-letni Antonio Radanich iz Ul. Ruggero Manna 22, ki si je verjetno zlomil stegnenico desne noge. Šele včeraj popoldne so ga z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na ortopedski oddelek.

DAROVI IN PRISPEVKI

V spomin dragega pradedka daruje mala Erika Gašperčič 5000 lir za «Sklad Sergija Tončiča».

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo 29. t. m. ob 16. uri na Kontovelu
ALEJANDRO CASONA

DREVESA UMIRAJO STOJE

V vlogi gospe Eugenie nastopa tržaška rojakinja, članica ljubljanske Drame,
ELVIRA KRALJEVA

Dvorana ogrevana

IZZREBANA SLIKA

23. t. m. je bila ob navzočnosti uradnika finančnega skrbništva izžrebana slika slikarja Giannija Brumattija, in sicer z dobitkom št. 6287 občinske galerije. Dobitnik lahko pride po sliko v sobo št. 121 na županstvu med uradnimi urami. Seveda mora prinesti s seboj listek. Če v mesecu dni nihče ne prevzame slike, jo bodo izročili Občinski podporni ustanovi (ECA).

—«»—

Planinski večer SPDT

V sredo, 1. februarja ob 20.30 priredi SPDT v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 svoj planinski večer s predvajanjem barvnih filmov Aljose Žerjala s potovanja po Grškem. Sledila bo družabna predpustna zabava za naše zveste planince.

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo v Skednju vabi vse svoje člane in prijatelje na predavanje, ki bo danes 26. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih, Ul. di Servola 124-I. Predaval bo prof. Bojan Pavletič o XVII. olimpijskih igrah, ki so se vršile lansko leto v Rimu.

Prosvetno društvo Barkovlje sklicuje za nedeljo 29. januarja ob 5. popoldne redni občni zbor.

Ker se bo na tem občnem zboru sklepalo o novih smernicah prosvetnega delovanja, se naprošajo vsi člani kakor tudi prijatelji prosvetnega društva, da se že sedaj pripravijo na ta občni zbor.

RAZNA OBVESTILA

Odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo v petek 27. januarja t.l. ob 18. uri na sedežu v Ul. Geppa 9.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči «ARGO» ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Tel. 29-041.

GLEDALIŠČA

VERDI

V soboto zvečer in nedeljo popoldne bosta v gledališču «Verdi» dve izredni predstavi Italijanskega ljudskega gledališča, ki ga vodi Vittorio Gassman. Na sporedu bo Sofoklejev «Kralj Ojdip» v prevodu Salvatora Quasimoda. Igrali bodo Vittorio Gassman, Ilaria Occhini, Andrea Bosic, Giulio Girola, Calisto Calisti, Attilio Cucari, Mario Erpichini, Gilberto Marcolin, Carlo Montagna, Arnaldo Ninchi, Orazio Orlando, Antonio Salines, Claudio Sora in Carlo d'Angelo. Gassman je obenem režiral predstave. Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO

Drevi ob 21. uri deveta predstava Shakespearove igre «Dvanajsta noč» za abonma I. Cene 650, 450 in 250 lir.

Jutri ob 21. uri recital pesmi Garcie Lorce «Todas las tardes en Granada», v korist fondu financarjev.

Pri gledališki blagajni je se je začela prodaja vstopnic za koncert pianista Andreja Kessisogluja, ki bo v ponedeljek 30. t. m.

KONCERTI

V soboto ob 21. uri bo v avditoriju četrti koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra po ljudskih cenah. Dirigiral bo Giuseppe Giglio, sodelovala pa bo brazilska pianistka Dulcemar Lafaille Silva.

Spored:

Allegra: Simfonija «All'Italiana» iz opere «Romulus» (prva izvedba v Trstu);

Sibelius: Labud iz Tuonele;

Prokofjev: Koncert št. 1 za klavir in orkester (prva izvedba v Trstu);

Schubert: IV. simfonija (Tragična).

Vstopnice so na razpolago v osrednji blagajni (Biglietteria Centrale).

PD «IVAN CANKAR» priredi 4. februarja 1961 tretji

Lila pl

KINO

Fenice 16.00 «Vodnjak devet...» Zadnji film Igemarja Bergmana. Prepovedano mladini do 14 let.
Excelsior 15.00 «Noč», Marcello Mastroianni, Jeanne Moreau in Monica Vitti. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Ulica v Amsterdamu». Grozoten ruski film.
Grattacielo 16.00 «Velika ulica», eastmancolor. Najnovejša predstava sveta.
Arcobaleno 16.00 «Italijani v Parizu». Zgodovina Italijanov v vseh frontah.
Supercinema 16.00 «Razvedrilo», Jean Paul Belmondo, Sylva Koscina, Claude Brasseur. Prepovedano mladini.
Alabarda 16.00 «Domov po dežju», Eleonor Parker in Robert Mitchum. Technicolor.
Aurora 16.00 «Gusar Morgan», technicolor.
Capitol 16.00 «Ubežnika», Ray.
Garibaldi 16.30 «Psi westa», Lester Crabble in Burton Machne.
Cristallo 16.00 «Evropa z vlakom», technicolor.
Impero 16.00 «Delfini». Prepovedano mladini.
Italia 16.00 «Balada o vojaku». Nagrajen v Cannesu. Vladimir Ivasciov. Zadnje predstave.
Massimo 15.30 «Veliko mesto», Kirk Douglas, Elizabeth Scott. Zadnji dan.
Moderno 16.00 «Marsovec na Japonskem», Jerry Lewis.
Astra 16.30 «Mačke, misi in tatovi».
Astoria 16.00 «Dva gentlemana po Japonskem», Teresa Wright.
Vittorio Veneto 16.00 «Trnova steza», technicolor, Richard Burton, Barbara Rusch. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Bitka na severnem morju». Herojska zgodba na podmornice.
Ideale 16.00 «Poljaste stopnice».
Savona 16.00 «Presenečenje v bezni», Silva Koscina in Walter Chiari.
Odeon 16.00 «Karavana smrti», V. Staal, technicolor.
Skedenj 16.00 «Kraj pod soncem», Montgomery Clift in Elizabeth Taylor.

Drevi seja občinskega sveta

Spor o zidanju cerkve na Trgu Carlo Alberto

217 družin s tega trga je poslalo odborniku za javna dela pismo, v katerem protestira proti tej nameri

Na dnevnem redu sedanjega zasedanja tržaškega občinskega sveta je tudi sprememba regulacijskega načrta glede Trga Carlo Alberto. To spremembo je občinski odbor odobril samo z demokristjanskimi glasovi, ker sta oba republikanca proti njej. To točko so na vseh sejah odlagali, danes pa bo pač skoraj gotovo prišla na vrsto.

Sama po sebi ta točka dnevnega reda pravzaprav nič ne pove, toda dejansko gre za star načrt oziroma namene škofije, da sezida cerkev na omenjenem trgu, s čimer bi se pokvaril razgled, uničil del javnega vrta in se izločilo otroško igrišče, na katerem se zabavajo tamkajšnji otroci. Zato so skoraj vsi občani, ki prebivajo na trgu, nasprotni zidanju cerkve, pa čeprav so med njimi mnogi zelo pobožni.

Cerkev je začela konkretno akcijo pred kakimi desetimi leti, ko je župnik tamkajšnje cerkve sv. Rite, Reiner začel zbirati podpise za zidanje cerkve. Med drugimi se je za cerkev na tem kraju navduševal tudi bivši župan Bartoli. Kot smo že pisali, pa niso za takšno rešitev niti vsi demokristjanski svetovalci ter ni baje zanjo navdušen niti župan dr. Franzil. Seveda pa bodo iz pokorščine do cerkvenih oblasti (ali ne bi raje rekli strahu?) glasovali vsi za sklep občinskega odbora. O kaki krizi vesti namreč ni govora, saj je tudi za verne katoličane vseeno ali molijo Boga nekaj metrov stran od kraja, ki ga predlaga škofija. Se več, takšno ravnanje bi jim bilo še v zveličanje, saj je Kristus učil, da je treba ljubiti otroke in bi bilo res kruto, če bi jim hoteli odvzeti prostor za kotalkanje samo iz trme, da bi se ravno na njem sezidala cerkev.

Vprašanje pa je, ali bo za sklep o spremembi regulacijskega načrta glasovalo dovolj svetovalcev, ker pač ni pričakovati, da bi zanj glasovali republikanci in socialdemokrati, ki spadajo sicer med večino; pa tudi liberalci najbrž ne pojdejo v Canosso.

Te dni je poslalo 217 družin iz tamkajšnjega okoliša odborniku javnih del Geppiju pismo, v katerem izražajo upanje, da bo občinski svet zavrnil omenjene načrte ter upošteval njihove želje. Če pa se bo zgodilo drugače, bodo predali stvar celo sodišču. Prebivalci pravijo, da razpolaga škofija s stavbiščem za zidanje cerkve prav v bližini in da ni zato nobenega opravičila, da se jim odvzame ves razgled, da se uniči vrt ter da ostanejo otroci brez igrišča. Nekateri izmed teh prebivalcev poudarjajo svojo vernost in pravijo, da so celo pri spevali v zbirko za zidanje cerkve, toda ne na Trgu Carlo Alberto. Drugi pa pravijo, da ni zidanje cerkve nujno niti v neposredni bližini, saj ni za pobožne vernike prav nič daleč do Trga Rosmini, kjer je že velika cerkev.

Kot vidimo, je tamkajšnje prebivalstvo strnjeno nasprotno uničenju lepega trga, zlasti ker je v mestu vedno manj zelenja in so hiše vedno bolj zatrpane z visokimi stavbami naokoli. Zato pač naloga občine ni lahka, zlasti spričo pritiska cerkvenih oblasti. Občina bi sicer pristala tudi na drugo rešitev, tako da bi zgradili cerkev tik trga v Ul. Picciola poleg teniškega igrišča. Toda to bi stalo občino okrog 48 milijonov lir zaradi raznih del in gradnje ceste za dohod k cerkvi. To pa je za občino spričo njenih šibkih financ velika vsota. Seveda pa tudi cerkvena oblast vztraja na zgraditvi cerkve na samem trgu. Tloris te cerkve bi meril 40 x 20 metrov. Stvar postaja torej zanimiva in drevi bomo najbrž videli njen razplet.

—«»—

Seja pokr. upravnega odbora

Odobritev novega staleža mestne čistoče

Pokrajinski upravni odbor (to je nadzorni organ) je na svoji zadnji seji odobril vrsto sklepov tržaške občine in pokrajine. Najbolj važna je odobritev sklepa tržaškega občinskega sveta o povečanju števila smetarjev, kar je postalo nujno spričo širjenja mesta in pomanjkljivega odnašanja smeti iz hiš in nesnage po ulicah. Občinski svet je odobril sklep, po katerem se zviša stalež za 84 smetarjev. Pokrajinski upravni svet se je izrekel za odobritev sklepa, toda s priporočilom, naj se to število zniža, in sicer baje na 70.

Drug sklep se tiče ustanovitve poštnega urada na Elizejskih poljanah. Nadalje naj omenimo še sklep za plačilo najemnin družinam, ki so jih izselili iz nevarnih hiš.

—«»—

Razgovori demokristjanskih predstavnikov v Rimu

Predsednika tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassija, župana dr. Franzila in tajnika KD Belcija je včeraj dopoldne sprejel podtajnik dalle Fave, kasneje pa predsednik IRI prof. Petrilli. Razpravljali so o različnih tržaških gospodarskih vprašanjih in med drugim o letališču in cestnih zvezah. Tržaški predstavniki KD so včeraj zvečer odpotovali iz Rima v Trst.

—«»—

Odbor za upravljanje rotacijskega sklada je v zadnjem času odobril več posojil v skupnem znesku 360 milijonov lir za gradnjo podjetij v okviru žaveljskega industrijskega pristanišča.

—«»—

Predavanje inž. Nordia o človeku in prostoru

Drevi ob 18.30 bo inž Sergio Nordio v kulturnem centru US IS v Ul. Galatti št. 1 predaval o temi: «Človek in prostor: aplikacije».

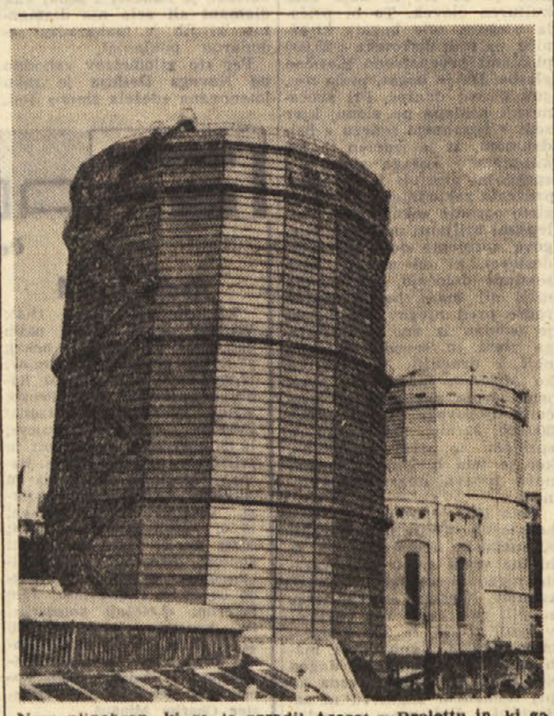

Novi plinohran, ki ga je zgradil Acegat v Brolettu in, ki ga bodo v kratkem otvorili. Hranil bo lahko 40.000 m3 plina

Poziv Slovenskega gospodarskega združenja

Prijave za bolniško blagajno trgovcev

Slovensko gospodarsko združenje opozarja, da je le še dva dni — do sobote — časa za prijavo za bolniško blagajno. Zato združenje vabi vse trgovce, gostilničarje in vse druge upravičence, naj se nujno zglase v uradu, Ul. Fabio Filzi 8, tel. 37-808. V kolikor nimajo potrebnih dokumentov (družinski list) bo po uradnem dogovoru uredilo vse potrebno združenje.

Seja miljskega občinskega sveta

Odobritev sklepov upravnega značaja

V sejni dvorani županstva v Miljah je bila sinoči redna seja miljskega občinskega sveta. Po čitanju zapisnika zadnje seje se je dvignil socialdemokratski svetovalec Vascotto in v ostrem polemičnem govoru napadel župana, češ da hoče uvesti v občinskem svetu nasilen «komunistični» režim. To pa zaradi tega, ker mu na prvi seji občinskega sveta, in sicer ob volitvah občinskega upravnega odbora, ni dovolil besede, ko so volitve že začele.

Župan je Vascottu odgovoril v primernem tonu in ga pozval naj svoje obtožbe dokumentira. Toda ta se je izgovoril, da tega ne bo storil, ker bi v tem primeru «sprožil intervencijo prefekture». Pozval je župana na javno debato in župan je poziv sprejel.

Vsekakor lahko rečemo, da je bil Vascottov napad neutemeljen in kaže na zaletavost mladega človeka, kar je prišlo posebno do izraza ob glasovanju za odobritev zapisnika: vsi svetovalci — tudi demokristjani — so zapisnik odobrili, le Vascotto je glasoval proti!

Potem je župan odgovoril na nekaj vprašanj svetovalcev, ki so se nanašala na snago in čistočo, telefon itd., nato pa so izvolili novo volilno komisijo. Za člane te komisije so bili izvoljeni svetovalci Santalesa, Libero Marassi, Amelia Postogna in Canciani, za namestnika pa Millo, Maniago, Pietro Marassi in Ferluga.

Občinski svet je končno še odobril nekaj sklepov občinskega upravnega odbora: nakup zemljišča za zgraditev oziroma povečanje vodovodnega rezervoarja na hribu Sv. Mihaela, 300.000 lir podpore Rdečemu križu za vzdrževanje reševalne postaje v Miljah za leto 1960, dalje nastavitev vojnega invalida Giorgia Zulinija za občinskega uračnika, nakup zemljišča za gradnjo poslopja, v katerem bo imel svoj prostor urad za delo ter določitev zneska 100 tisoč lir kot akontacijo odv. Valonu — zastopniku občine — v sporu z gradbenim podjetjem Scarpa. Glede zadnjega sklepa velja omeniti, da gre za spor, ki ga je dejansko povzročil tehnični urad, občina pa je prizadeta v toliko, ker je podpisala ustrezne pogodbe.

Prihodnja seja miljskega občinskega sveta bo verjetno čez dva tedna, in bodo svetovalci o njej pismeno obveščeni.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 40 din, mesečno 300 din — Nedeljska: letno 1920 din, polletno 960, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT Trst

Kam pes taco moli

Obširno smo že poročali o zapori bencinskih črpalk, do katere je prišlo, ker je položaj prizadetih lastnikov težaven, saj ne prodajo zadostne količine bencina in so s tem tudi njih zaslužki nekaj nižji. Istočasno smo tudi poudarili, da ni mogoče iskati rešitve v novih poostritvah nadzorstva na obmejnih prehodih in da taki administrativni ukrepi lahko tržaškemu gospodarstvu kot celoti samo škodujejo. Podprli smo predlog prizadetih prodajalcev, da se dodeli tudi Trstu po vzorcu Gorice kontingent bencina po nižjih cenah.

Zanimiva pa je kampanja, ki jo je v zvezi s to stavko sprožil tukajšnji «Il Piccolo» in katero seveda na vse kriplje podpira tudi videmski «Messaggero Veneto». Oba lista sta tej stavki posvetila izredno pozornost in je značilno za njuno neobjektivnost poročanja, da je na primer «Il Piccolo» včeraj o tej stavki poročal v obširnem članku, le na kratko pod enokolonskim naslovom pa o veliki stavki vseh obratov CRDA, kjer je enotno stavkalo čez 8 tisoč delavcev.

Še posebej pa je značilen ton pisanja, saj je za oba lista prvenstveno, da bi se na vseh blokih nadzorstvo čimbolj zaostrilo in da bi se torej na ta način ponovno utrdila meja, kot faktor, ki naj obmejno prebivalstvo loči.

Očitno je v ozadju takega pisanja ne preveč skrito nezadovoljstvo z odličnim izvajanjem videmskega sporazuma o obmejnem prometu in torej v resnici slabo prikrit napad na ta sporazum. Sovinistom gre na živce vse, kar narode zbližuje, vse, kar odstranjuje stare prepreke, kar krepi sodelovanje. Pri tem se nič ne oziramo na stvarne interese prebivalstva.

Ponovno moramo poudariti dejstvo, da je prav videmski sporazum tržaškemu gospodarstvu prinesel v celoti nedvomno izredno velike koristi. To dejstvo so na sestanku tržaške in slovenske trgovinske zbornice jasno poudarili predstavniki obeh zbornic, ki so uradno izjavili, da je treba sporazum nadalje razvijati in predlagali tudi nove zelo pomembne olajšave.

Preteklo leto smo na našem področju presegli pet milijonov prehodov s propustnicami izdanimi na osnovi videmskega sporazuma. To je dejanski plebiscit, jasen dokaz, da je ta sporazum prebivalstvo sprejelo kot dragocen prispevek za reševanje medsebojnih vprašanj in predstavlja tudi mednarodni sporazum, katerega veljavnosti sedaj nihče ne more odkrito napadati.

Prav iz tega razloga pa je vsako strašenje ljudi o poostritvi režima na blokih, podtalno obsojanje sporazuma itd., kar pocenjajo krogi, ki jih podpirata zgoraj omenjena lista, še toliko bolj vsega obsojanja vredno. Prepričani smo, da so taka stališča nujno obsojena na neuspeh in da bo zmagalo zdravo načelo, naj pride do vedno tesnejšega vsestranskega sodelovanja in naj se v ta namen videmski sporazum še razširi ter naj se uvedejo nove pomembne olajšave.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. januarja t.l. se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

RODILI SO SE: Alessandro Ramieri, Fabio Torrisi, Gianfranco Palomba, Paolo Pecchi, Pavel Andolšek, Claudia Malattia, Gabrijela Svara, Fabrizio Dudine, Elena Marcon, Astrid Zigliotto, Maurizio Bergami, Gabriella Corona, Alessandro Gianolla.

UMRLI SO: 64-letni Michele Filannino, 78-letni Antonio Ciacchi, 75-letni Antonio Ciliba, 78-letna Maria Massari por. German, 64-letna Carla Machlus por. Nemenz, 86-letna Maria Miotto vd. Caliterna, 85-letni Francesco Ukovich, 61-letni Martino Faraguna, 78-letna Lucia Borsatti vd. Ravalico, 65-letni Alberto Seccadahari, 81-letna Giuseppina Zigon vd. Ferluga, 3 ure stari Alessandro Gianolla.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. sv. Cilina 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà 6.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	47	165	65
limone	106	141	129
mandarini	83	176	106
jabolka I.	59	153	71
jabolka II.	24	94	53
hruške I.	118	165	129
hruške II.	36	106	41
pesa	65	88	71
artičoke	28	40	32
cvetača	36	100	77
ohrovt	36	59	47
zelje	53	71	65
cikorija	29	41	36
čebula	83	100	88
koromač	47	71	59
razna solata	50	150	100
krompir	29	66	36
rdeči radič	213	438	225
zeleni radič II.	163	313	250
zelena	71	176	88
špinača	163	188	175

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

Valute

	Trst
dolar	625.—
švicarski frank	145.30
funt šterling	1755.—
francoski frank	126.40
marka	149.92
šiling	23.99
dinar	—.70
marengo	4950.—
zlato	710.—

VAŽNO SPOROČILO

Naša velika razprodaja artiklov za moške v trgovini na Korzu Garibaldi 5 se bo neodložljivo zaključila ob koncu tega meseca

Poleg tega obveščamo, da smo na številne zahteve še bolj znižali cene vseh artiklov za ženske in otroke v podružnici na Trgu Stare mitnice 1

Cavaliero

Razpis poštnega ravnateljstva za opravljanje prevozne službe

Pokrajinsko poštno ravnateljstvo bo razpisalo 1. marca javno dražbo za dodelitev poštnih prevozov v Trstu in objavlja splošne pogoje za to dražbo.

Podjetja in osebe, ki bi se rade seznanile s podrobnostmi pogodbe se lahko obrnejo na III. oddelek pokrajinskega poštnega ravnateljstva, kateremu morajo poslati ponudbe do 28. januarja.

Osnovni pogoji za dražbo so naslednji:

1. Prevoz pošte, poštnega materiala in dobav za poštno upravo v mestu brez omejitve količin.

2. Pobiranje pisem in tiskovin iz pisemskih nabiralnikov.

3. Raznašanje poštnih zavojev in obsežnih pošiljk na dom naslovljencev po določenih smereh. Za to službo sta izdelana dva programa, normalen in večji. Za prvi program je treba 5 tovornih avtomobilov po 17 stotov z ohišjem 6,8 kub. m, 3 tovorne avtomobile po 4,7 stota in z ohišjem 3,3 kub. m, 1 tovorni avtomobil 25 stotov z ohišjem 12 kub. m prostornine.

Za program B je določenih: 6 avtomobilov po 17 stotov, 3 avtomobili po 4,7 stota in 1 avtomobil po 25 stotov in z ohišji, ki imajo enako prostornino kot ustrezni gornji avtomobili. Vsi ti avtomobili morajo biti italijanske proizvodnje in so lahko tudi obrabljeni, vendar pa v dobrem stanju, ter tudi z dostojno zunanjostjo. Te avtomobile bodo seveda pregledali in kolavdirali.

Za izvrševanje službe bo potrebnih za program A 10 šoferjev in 7 raznašalcev oziroma pobiralcev pošte, za program B pa 11 šoferjev in 8 raznašalcev. Po prvem sporedu bodo opravili uslužbenci skupno 166 ur dela, avtomobili pa prevozili 470 km in 400 m na dan; po drugem sporedu pa 179 ur in 470 km in 400 m.

Urnik dela in prevožene smeri se lahko spremenijo po službenih potrebah. Služba se bo morala ravnati po osnutku pogodbe, ki si jo prizadeti ponudniki lahko ogledajo vsako dopoldne

Zakup te službe bo veljal pet let, in sicer od 1. marca letos do 28. februarja 1966. Pogodba se bo še dvakrat podaljšala po dve leti, če je pogodbeni stranki ne prekličeta. Ponudniki morajo navesti v ponudbi, ki jo pošljejo poštnemu ravnateljstvu do 28. januarja, da so si ogledali spored dela, jasno ponoviti trajanje sprejetih obveznosti ter opisati tudi značilnosti vozil, ki morajo seveda popolnoma ustrezati nosilnosti in prostornini. V svojih ponudbah morajo interesenti tudi jasno zapisati, koliko zahtevajo za svoje delo na leto, kar morajo izpisati v številkah in črkah. Poštno ravnateljstvo ne bo sprejemalo pogojenih ponudb. Ponudbe se napišejo na navadnem papirju ter se lahko izročijo osebno ali pa pošljejo po pošti.

Ponudniki bodo morali položiti tudi denarno jamstvo, ki mora znašati desetino zahtevane letne vsote za opravljanje dela ter se zavarovati proti tatvinam

—«»—

Nadaljevanje stavke v podjetju AFA

Včeraj se je nadaljevala stavka v podjetju AFA. Tajnika obeh sindikalnih organizacij kovinarjev sta včeraj intervenirala pri namestniku tržaškega kvestorja proti ravnanju policijskih organov, ki so pričeli na domovih delavcev z zaslševanji in poizvedovanji v zvezi s stavko. Namestnik kvestorja je odgovoril, da se bo za zadevo zanimal in izjavil, da do preiskav v zvezi s stavkami ne bi smelo priti.

Goriško-beneški dnevnik

Za naše narodne pripadnike velja druga mera

Nočejo mu priznati pristojnosti ker se je odpovedal italijanskemu državljanstvu

Ravnanje goriškega županstva je protiustavno

Kakšen odnos imajo tukajšnje oblasti do pripadnikov slovenske manjšine v Italiji je mogoče spoznavati iz toliko in toliko primerov, ki se vsak dan dogajajo na najrazličnejših sektorjih javnega in zasebnega življenja. Pred časom smo bili priče grobe prepovedi postavljanja slovenskih napisov na cestah v Doberdobu, potem prepovedi uporabljanja slovenskih imen (primer Bonete iz Dola in Nikclavčiča iz Jazbin in toliko tisočev in tisočev primerov od 15. septembra 1947. leta dalje) danes pa posegamo na drugo področje.

Dva goriška Slovenca sta leta 1949 zaprosila (nista optirala!) za jugoslovansko državljanstvo in ga tudi dosegla. Pred nekaj leti sta se vrnila v Gorico in na matičnem uradu podala izjavo v skladu z zakonom štev. 555 od 13. junija 1912; vrnila sta se z namenom, da bi pridobila italijansko državljanstvo. Ministrstvo proti temu ni ugovarjalo v zakonitem roku treh mesecev in tako sta zakonca postala italijanska državljana. Županstvo v Gorici jima je na podlagi tega izdalo državljanski list.

Ko pa sta zahtevala pristojnost (residenca stabile), jima je goriški občinski odbor vlogo odbil z izgovorom, da ne prizna stalnega bivališča, ker sta se odpovedala italijanskemu državljanstvu in zahtevala jugoslovansko.

Seveda je občinski odbor s tem prekršil zakon, ki takih ugovorov za dosego pristojnosti ne predvideva, prav tako pa je prekršil tudi ustavo, ki dovoljuje prosto kretanje in izbiranje pristojnosti državljanov.

Protizakonito ravnanje goriškega občinskega odbora je toliko bolj očitno če upoštevamo, da dovoljuje ministrska okrožnica pravico pristojnosti celc, tujim državljanom.

Medtem ko je ta odbor pokazal tako odločno nasprotovanje pristojnosti pripadnikoma naše manjšine, ker «sta se odpovedala italijanskemu dr. državljanstvu in zaprosila za jugoslovansko», je zelo širokosrčen do vseh tistih južnjakov, ki se priselijo k nam; tem že v roku 24 ur, če je treba, priznajo pristojnost. Ali imajo takšni priseljenci večje zasluge kot drugi? Iz tega se vidi, da se ločijo na Goriškem ljudje v dve vrsti, v zaslužne in nezaslužne, in sicer na podlagi političnih razlogov in narodne pripadnosti.

Zakaj uporablja goriško županstvo dvojno mero v prisojanju pristojnosti: eno do pripadnikov slovenske manjšine, drugo do ostalih državljanov? Ne moremo reči, da je takšna politika zgolj naključje, ampak je sestavni del premišljenega nadlegovanja naših ljudi, ki ni niti od danes in niti od včeraj (kdo se ne spominja zloglasne prefektove prepovedi, da optanti nimajo pravice obiskovati slovenskih šol!). Vodijo jo premišljeno in načrtno, samo da bi se raznarodilo naše področje,

Koliko časa se bo to še dogajalo in kdaj se bodo lepe deklaracije o priznanju naših pravic spremenile v dejanja?

—«»—

Le italijansko ime

Nikolavčič iz Jazbin, ki je prejšnji teden zahteval od goriškega matičnega urada, da imenuje njegovo hčerko, rojeno 14. januarja letos, z naslednjimi imeni: Glorien, Margaret, Majda, medtem ko drugih imen ne sprejme, je te dni prejel odgovor goriškega matičnega urada, da je njegovo hčerko uradno imenovalo z naslednjima imenoma: Gloria, Margherita. V pismu mu je obenem sporočilo, da ima pravico do pritožbe na goriško okrožno sodišče, kar bo prizadeta oseba tudi storila, ker hoče da se mu prizna pravica, da dajo slovenskemu otroku slovensko ime.

Volitve v ronški predilnici

Kot smo že poročali, so sindikalni predstavniki dosegli podpis sporazuma z delodajalci, po katerem bodo imele tekstilne delavke v predilnici v Ronkah odslej enake plače, kot jih za enako delo prejemajo delavke v podgorski predilnici.

S tem v zvezi je FIOT pri Delavski zbornici izdala naslednje predlnice v Ronkah proglas, v katerem jih opozarja na do sedaj dosežene uspehe v sindikalni borbi ter jih vabi, naj volijo za listo št. 2 pri bližnjih volitvah nove notranje komisije, ki bodo v petek 3. februarja. Na tej listi so naslednje kandidatke in kandidati: Ester Bidut, Cornelia Coccolo in Giorgio Clemente za predilniški oddelek; Lilia Blasig (Doretta), Alda Blasutti in Nella Blasutti za tkalnico.

S seje pokrajinskega sveta

Izdatki za popravilo in vzdrževanje starih in novih pokrajinskih cest

Skrbnik za javna dela v Trstu je pokazal razumevanje za potrebe goriške pokrajine

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki je bila v torek pod predsedstvom dr. Polesija, so razpravljali o nekaterih najvažnejših vprašanjih, ki bodo prišla na dnevni red seje pokrajinskega sveta v četrtek 2. februarja ob 20.30.

Na tej seji bo pokrajinski svet med drugim razpravljal in odobril obračun za leto 1959 ter strokovne preglede pokrajinskega tehničnega urada za navadno vzdrževanje pokrajinskih cest v obdobju od 1. februarja 1961 do 31. januarja 1962 in za popravilo nekaterih asfaltiranih cest.

Poročilo pokrajinskega tehničnega urada se nanaša na vzdrževanje vseh starih in novih pokrajinskih cest; izključena je samo najkrajša cestna zveza med Trstom in Vidmom, ki bo 1. marca letos prešla pod državno upravo. Za popravilo in vzdrževanje omenjenih cest se bo potrošilo 36,6 milijona lir. Ta vsota se bo porabila na sledeči način:

Za kraške in briške ceste 12.010.000 lir;

za ceste na področju Tržiča in Gradeža 6.710.000 lir;

za furlanske ceste 9.110.000 lir;

za asfaltirane ceste 8 milijonov 800.000 lir.

Ker imajo odborniki s pripravami na pokrajinsko sejo precej dela, so preostali čas posvetili samo vsakodnevnim upravnim zadevam. V nadaljevanju izvajanja novega organičnega pravilnika so vključili v pokrajinski seznam nadaljnjo skupino uslužbencev, obenem pa so sprejeli več sklepov, ki se tičejo socialne pomoči umobolnim. Odobrili so četrto in zadnjo fazo zidarskih del pri gradnji velike dvorane in telovadnice novega tehnično - trgovskega zavoda v Gorici ter pristali na izplačilo zadnjega obroka 3,1 milijona lir gradbenemu podjetju, kateremu so bila zaupana zgoraj omenjena dela. Odobrili so nakup raznih potrebščin za opremo nekaterih prostorov v pokrajinski šolski zgradbi na Senenem trgu (Trg Julija), kjer je danes sedež znanstvenega državnega liceja v Gorici.

Na koncu je odbornik za javna dela Zaretti seznanil odbornike z razgovorom, ki ga je imel skupno z odbornikom Grigolonom in glavnim inženirjem pokrajinskega tehničnega urada s skrbnikom za javna dela v Trstu inž. Pietrom Rinettijem, da bi se seznanili s tem, v kakšni fazi je izgradnja posameznih objektov, tako na področju cest kakor tudi šolskih zgradb.

Skrbnik za javna dela je ob tej priliki pokazal izredno občutljivost za vprašanja naše pokrajine in obljubil svoje posredovanje za čimprejšnjo dograditev najvažnejših in najnujnejših objektov.

—«»—

Porotno sodišče iz Trsta 6. in 7. marca v Gorici

Tržaško prizivno porotno sodišče bo zasedalo v Gorici dne 6. in 7. marca letos. Obravnavalo bo dva primera. Najprej bo prišel pred porotnike Vinicio Grion iz Kaprive, ki je bil lansko leto na zatožni klopi, ker so ga obtožili, da je v umobolnici, kjer je zaposlen kot bolničar, z nedovoljenimi sredstvi povzročil smrt železničarskega upokojenca Alessandra Aviana. Medtem ko so ga porotniki oprostili obtožbe, je državni prokurator dr. Grieb vložil priziv in Grion se bo moral znova zagovarjati.

Na drugi razpravi bodo nadaljevali sodni postopek proti Krminčanoma Umbertu Pellegrinu in Giuseppu Grasettiju, ki sta bila obtožena, da sta se pustila podkupiti in da sta izvrševala vohunsko službo. Maja leta 1959 so Pellegrina obsodili na 8 let in 6 mesecev zapora, Grasettija pa na eno leto in 4 mesece zapora. Na lanski prizivni razpravi, ki je potekala za zaprtimi vrati, je obramba zahtevala odložitev procesa, ker so se pojavili nekateri novi elementi. Medtem ko je Pellegrino v zaporu, so Grasettija izpustili na svobodo. Obtoženca branita odv. Morgera in Sfiligoj.

—«»—

Razstava treh mladih slikarjev

Od nedelje razstavljajo v dvorani trgovinske zbornice v goriški pasaži trije mladi goriški slikarji svoje najnovejše stvaritve.

Prvi od trojice je 29-letni Demetrio Cej, ki razstavlja svoja dela že od leta 1949 in jih je pokazal že v Trstu, Gorici ter po drugih mestih; na tej razstavi prikazuje devet del z motiviko iz mesta in podeželja.

Drugi je Ignazio Doliach iz Krmina, kiima pravtako 29 let in tudi že 11 let razstavlja svoja dela; tokrat prikazuje 15 del z motivi s podeželja in studijami.

Tretji je Sergio Zorzenon pravtako iz Krmina, ki tokrat prvič razstavlja deset svojih del z raznimi cirkuškimi klovni in motivi iz predmestja.

Razstava bo ostala odprta do 2. februarja vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 21. ure.

Kmetje in mesarji se pritožujejo

Cena mesa bi morala biti bolj dostopna potrošnikom

Maloobmejni promet to ceno le deloma uravnoveša - Izgovori, ki ne držijo
Mesarji bi s pocenitvijo zvišali prodajo in tako znižali režijske stroške

Prejšnji teden smo objavili na tem mestu članek o gibanju cen na Goriškem, kjer se je pod vplivom podražitve sira v Furlaniji dvignila cena mleku in mlečnim proizvodom. Obenem pa smo ugotovili, da se ni prav nič pocenilo meso, ki ga mora naša gospodinja še vedno kupovati po 820 lir za kg s kostjo, čeprav se je živina na zimo precej pocenila, kar je v zvezi s pomanjkanjem krme in mora marsikateri kmet skrčiti število prebivalcev svojega hleva, ker jih drugače ne bi mogel prerediti čez zimo.

S tem v zvezi je eden izmed predstavnikov goriških kmetovalcev, grof Attems, postavil trditev, da je cena živini pri kmetih padla v zadnjem času za okrog 30 odstotkov, pri mesarjih pa je cena ostala nespremenjena. To bi pomenilo, da nabavna cena živine pri kmetih nima skoro nobenega vpliva na prodajno ceno.

S svoje strani mesarji razlagajo to dejstvo s tem, da so vsi ostali režijski stroški ostali nespremenjeni ter da so se nekateri celo zvišali, kot n. pr. najemnina za lokale, prispevki za socialno zavarovanje uslužbencev, draginjske doklade itd. Poleg tega pa trdijo, da se živina ni pocenila za 30 ampak kvečjemu za 10 odstotkov.

Da se je živina pri proizvajalcu pocenila, je vsekakor dejstvo, ki ga priznavajo tudi mesarji, čeprav samo deloma. Prav tako je dejstvo, da se prodajna cena mesu ni znižala, kar prav tako priznavajo tudi mesarji. Oboje še enkrat potrjuje ugotovitev, da nabavna cena živine ne vpliva na prodajo mesa ali pa vsaj ne v tisti meri, kot bi bilo prav in potrebno.

V takem primeru se potem sprašujejo živinorejci: «Zakaj pa moramo potem prodajati živino tako poceni?»

Pri nas v obmejnem pasu imamo še en faktor, ki vpliva na regulacijo cene mesa v maloprodaji in to je maloobmejni promet. Če bi tega prometa ne bilo, bi cene po mesnicah prav gotovo še bolj porasle in marsikatera družina bi morala skrčiti svoje obroke mesa. Kot znano, si številne naše gospodinje kupijo meso v Solkanu ali Novi Gorici od koder je dovoljen prenos v manjših količinah, ali pa jim ga prinesejo znanci in sorodniki z druge strani meje. Kot znano je v Jugoslaviji meso znatno cenejše kot v Gorici in to vpliva tudi na cene, ki bi se na naši strani prav gotovo zvišale, če bi ne bilo te konkurence. Mesarji morajo to upoštevati, ker bi sicer izgubili še tiste kliente, ki so jim ostali.

Zato je razumljivo njihovo razburjenje proti taki drobni trgovini z mesom in bi jo radi preprečili z zdravstvenimi razlogi, češ da je nepredvidno kupovati meso, ki je brez prave kontrole, ki često krat ne gre skozi zdravniške preglede po mesnicah, kar naj bi veljalo zlasti za prašiče, ki jih kmetje zakoljejo doma itd. Goriška občina je na podlagi teh pritožb že večkrat nastopila po svojih organih proti prodaji mesa na ulicah. Vendar pa moramo pri tem ugotoviti, da v petih letih maloobmejnega prometa še ni bilo slišati o kakšni obolelosti zaradi nakupa takega mesa ali drugega blaga, ki naj bi po trditvah mesarjev predstavljalo tolikšno nevarnost za naše zdravje. Po drugi strani pa čitamo v dnevnem časopisju o potvorjenih živilih, ki prihajajo s popolnoma druge strani; lep primer je v tem oziru olivno olje, glede katerega so bile ugotovljene številne potvorbe.

S tem seveda ne maramo kritizirati predpisov pri prodaji mesa in drugih živil, predpisov, ki imajo namen skrbeti za splošno ljudsko zdravje s preprečitvijo nevarnih bolezni in okuženj. Zdi se nam le, da ni bil tak človečanski čut, ki je vodil mesarje pri njihovih protestih. ampak so bili predvsem merodajni konkurenčni razlogi. Vsekakor bi bilo prav, če bi tudi ceno mesa s primernimi ukrepi uredili in ji določili maksimalno ceno na primerni stopnji. To bi bilo v korist potrošnikov, ki bi lahko povečali svoj mesni obrok in tudi v korist mesarjev, ki bi s povečano prodajo zmanjšali režijske stroške na kg mesa.

Pismo iz Nove Gorice

Priprave za proslavo 20-letnice revolucije

Tudi ljudstvo na Goriškem se bo letos z raznimi prireditvami, proslavami in publikacijami spomnilo revolucionarnih dogodkov, ki so se začeli pred 20 leti, takoj po pozivu Centralnega komiteja komunistične partije narodom Jugoslavije, naj začno oboroženo vstajo proti okupatorjem. Proslave se bodo začele 27. aprila, na dan, ko je bila pred dvema desetletjema ustanovljena Osvobodilna fronta Slovenije. Organizacije Socialistične zveze bodo tedaj organizirale svečane akademije po vseh občinskih in drugih središčih. V Ajdovščini pa se bo ta dan začela revija dramskih gružin, ki bo trajala do 6. maja. Na ta način bodo ljudskoprosvetna društva praznovala tudi drug pomemben dogodek, ki je bil sad revolucije — ustanovitev prve slovenske vlade, formirane prav v Ajdovščini. 7. maja pa se bo začela v Novi Gorici okrajna revija mladinskih pevskih zborov, medtem ko bo revija godb na pihala 14. maja v Pr. vačini. Tu se bodo zbrale vse godbe iz Primorske. To prireditev bodo združili s proslavo 100-letnice ustanovitve prve godbe na pihala na Primorskem.

Največja manifestacija ob jubileju jugoslovanske revolucije v goriškem okraju pa bo septembra v Brdih. Odkritje velikega spomenika v narodnoosvobodilni vojni padlim Bricem, ki bo stal pod Šmartnem, bodo združili z razstavo partizanskega tiska in zborom žena — kurirk in obveščevalk — iz vseh predelov Primorske.

Nekako ob istem času bo v Novi Gorici izročen namenu nov stadion. Tedaj naj bi bila tu množična telesnovzgojna prireditev, na kateri bo nastopila mladina iz celega novogoriškega okraja. Studentje pa so dali pobudo za pohod mladine, ki se bo začel v partizanski bolnišnici «Franja», zaključil pa v Braniku ali v Brdih.

Z odlokom okrajnega ljudskega odbora, naj bi letos ustanovili tudi sklad za postavitev spomenika revolucije v Novi Gorici, ki bi ga postavili kdaj pozneje. Novinarji iz Kopra, Trsta in Nove Gorice bodo pripravili razstavo primorskega tiska in partizanskih tiskarn na tem območju, medtem ko bodo «Primorske novice» pripravile potujočo razstavo fotografij o povojnem napredku na Goriškem. Goriški muzej pa pripravlja razstavo o razvoju narodnoosvobodilne borbe in o nastanku prvih narodnoosvobodilnih odborov na Primorskem. Izdali bodo tudi «Goriški zbornik II.», katerega večji del bodo posvetili še neobjavljeni tematiki iz ljudske revolucije.

***

Na kmetijskem gospodarstvu Gorica, ki ima sedež v Sempetru so nam postregli z nekaterimi podatki, ki kažejo, da se bo to socialistično jedro v kmetijstvu na Spodnjem Vipavskem že v naslednjih petih letih tako razvilo, da bo dajalo ljudem v industrijskih središčih vsako leto na stotine vagonov žlahtnih breskev in hrušk, vinogradniških, poljedelskih in živinorejskih proizvodov.

Površine sodobno urejenih vinogradov in sadovnjakov naj bi v petih letih povečali od sedanjih 110 na 720 hektarov leta 1965. V Biljenskih gričih, kjer bodo imeli okrog 400 hektarov obsegajoč kompleks vinogradov in sadovnjakov, so že pripravili za zasaditev na desetine hektarov površine, na katerih je še pred letom rasla akacija in robidovje. Tu bodo gojili predvsem trte in breskove nasade, pri Mirnu pa bodo uredili 50 ha hruškovega nasada. Na Markovem hribu bodo zasadili še 32 ha z breskvami, v Stari gori pa 20 hektarov s češnjami. Na Okroglici pa mislijo urediti prvi večji topolov nasad na Primorskem.

V Volčji dragi bodo zgradili klet, ki bo lahko sprejela v predelavo 318 vagonov grozdja — lastne in privatne proizvodnje. Zelo veliko skrb posvečajo tudi živinoreji. Predvidevajo, da bodo povečali število goveda od sedanjih 700 na 2000 glav, med katerimi naj bi bilo okrog 600 pitancev. V ta namen že urejujejo okrog 10 hektarov pašnikov na Vršah pri Čepovanu, na Bajnjški planoti pa približno enak kompleks travnikov. V gradnji imajo tudi okrog 200 stojišč za živinorejo, ki jih bodo morali zgraditi okrog 1400.

Za uresničenje velikega načrta, s katerim se bo posestvo vključilo v občinski in okrajni program gospodarskega razvoja bodo potrebovali nad 2 milijardi dinarjev investicij, katerih dve tretjini imajo zagotovljenih.

J. J.

Iz sodnih dvoran

19 let zapora in 82.252.000 lir globe devetim obtožencem tihotapstva cigaret

O sporih, ki so nastali v teku razprave med zagovorniki in javnim tožilcem, bo danes razpravljala odvetniška zbornica - Nadaljevanje razprave o «sladkorju»

Sinoči okoli 19. ure je kazensko sodišče izreklo razsodbo v zvezi z znanim procesom (zaradi tihotapstva s cigaretami na grljanski obali). Na zatožni klopi je sedelo 12 obtožencev in od teh jih je sodišče devet spoznalo za krive ter obsodilo skupno na 19 let, pet mesecev in deset dni zapora ter na plačilo 82.252.480 lir globe. Tri obtožence, in sicer Augusta Zottija-Billa, Giovannija Piccionija-Puccija ter Osvalda Martinija, so sodniki oprostili. Prvega, ker ni zagrešil inkriminiranih dejanj, a ostala dva zaradi pomanjkanja dokazov.

Obtožence, ki so bili obsojeni, je sodišče spoznalo za krive tihotapstva in kršitve predpisov, ki se tičejo IGE. Prizalo pa jim je splošne olajševalne okolnosti, a nekatere tudi olajševalne okolnosti v zvezi s členom 114 carinskega zakona.

Posamezni obtoženci so bili obsojeni na naslednje kazni: Stello Molek-Teo na 3 leta zapora in 12.644.500 lir globe; Bruno Lestoni-Cita na 1 leto, 9 mesecev in 10 dni zapora ter 7.600.000 lir globe; Pietro Marcesich na 2 leti zapora ter 8.439.660 lir globe; Ignazio Di Lernia na isto kazen kot Marcesich, Tullio Merlo na isto kazen kot Molek; Nereo Corsa na isto kazen kot Molek; Bruno Cobeia na 1 leto in 4 mesece zapora ter 5 milijonov 700.000 lir globe; Giovanni Cascio na isto kazen kot Cobeia; Massimo Suspize na 2 leti zapora ter 8.439.660 lir globe. Dva obsojenca, in sicer Marchesich in Suspize bosta morala prestati tudi kazni na kateri sta bila obsojena pogojno v preteklosti.

Poleg zapornih in denarnih kazni je sodišče ukazalo naj se zaplenita motorna čolna «Seminta» in «Shark».

Kot smo že omenili, je prišlo do razsodbe okoli 19. ure zvečer. Sodišče pa je odšlo v sejno dvorano že pred poldnevom.

Na začetku jutranjega zasedanja so razni zagovorniki odgovorili javnemu tožilcu. Odv. Nardi je dolgo polemiziral z javnim tožilcem dr. Maltesejem, kateremu je dejal, da bi moral čutiti dolžnost, da se javno opraviči zaradi svojega nastopa proti zastopnikom obrambe. Javni tožilec, pa se je razburil ter dejal, da ne bo popravil niti vejice pri svojih izjavah, ter da se ne bo opravičeval pred nikomer. Zaradi tožilčevih izjav je prišlo v dvorani do ponovnega prerekanja med tožilcem in zagovorniki, tako da je moral predsednik Edel prekiniti razpravo za četrt ure. Šele potem so se duhovi spet nekoliko pomirili. Za odv. Nardijem so govorili še odvetniki Antonini, Vinciguerra, Ghezzi, Kezich in Filograna.

V zvezi z raznimi incidenti do katerih je prišlo na tej razpravi med javnim tožilcem in zagovorniki, se bo sestala danes odvetniška zbornica ter zavzela po diskusiji določeno stališče.

***

Včeraj se je nadaljevala pred prizivnim sodiščem, ki mu predseduje dr. Calvelli, razprava proti 32 obtožencem z znanega procesa o sladkorju. Sodišče je zasedalo samo zjutraj in je govoril samo en zagovornik, in sicer odv. Amodeo, ki brani Giacoma Cragnolina. Slednjega je kazensko sodišče obsodilo na lanskem procesu na 4 leta, 4 mesece in 25 dni zapora ter na plačilo 21.429.000 lir globe.

Razprava se bo nadaljevala danes popoldne. Govorili bodo zagovorniki iz Vidma. Tudi jutri se bo proces nadaljeval, toda potem ga bodo verjetno odložili na 6. ali 7. prihodnjega meseca. Vse kaže, da se bo ta razprava zavlekla tudi na prizivnem sodišču, kot se je zgodilo na kazenskem sodišču.

—«»—

V februarju začetek zasedanja prizivnega porotnega sodišča

Prihodnjega meseca bo začelo spet zasedati prizivno porotno sodišče. 17. febr. bodo porotniki sodili Neddi Cosimelli-Pero, ki je bila obsojena 11. decembra 1959. leta od tržaškega porotnega sodišča na 7 let zapora zaradi poskusa umora svoje hčerke Daniele, večkratnega splava in drugih prekrškov. Na zatožni klopi so tedaj sedele skupaj z Neddo še razne druge osebe, ki so bile obtožene sodelovanja pri nekaterih njenih prekrških.

21. februarja bo isto sodišče obravnavalo primer Francesca Valtoline, katerega je porotno sodišče obsodilo na 2 leti in pol zapora zaradi grdega ravnanja z ženo Marijo. Valtolino so pripeljali pred porotno sodišče pod obtožbo, da je hotel vreči ženo skozi okno njenega stanovanja v tretjem nadstropju neke hiše v Zgornji Greti.

24. februarja se bo vršila razprava proti Augustu Mosetiju, ki je bil obsojen 22. julija predlanskim na 30 let zapora, ker je posilil dve svoji hčeri ter ubil nekega svojega otroka.

28. istega meseca pa se bo začela razprava proti obtožencem s znanega procesa Trevisan.

—«»—

Z lambreto v avto

Včeraj popoldne se je z lambreto peljal po Ulici Zandonai proti Stari istrski ulici 24-letni Franco De Marchi iz Drevoreda 20. septembra 38. Na zadnjem sedežu pa je sedela 24-letna Luciana De Rota od Spodnje Magdalene 1779. Lambretist je trčil ob avto, ki ga je iz neke stranske ulice privozil 25-letni Sergio Benci iz Rojanske ulice 3, ki je hotel kreniti na levo, da bi šel v Staro istrsko ulico.

Franco in Luciana sta zletela na tla in se nekoliko poškodovala. Franco se je pobil in opraskal po kolenih in čelu ter se bo moral zdraviti dober teden, Luciana pa se je nekoliko pobila in opraskala po nogah ter bo okrevala v 5 dneh. Z rešilnim avtom so ju odpeljali v bolnišnico, kjer so jima nudili prvo zdravniško pomoč.

Velja tudi za avtomobile

Kjer se križata dva tretji škodo ima

Hotel se je izogniti trčenju, pa je zavozil v mlako

Včeraj dopoldne okrog 9.15 je prišlo blizu opekarne «Fornaci Giuliane» pred Krminom do srečanja treh avtomobilov, ki se je sicer končalo z majhno škodo in brez žrtev, pa bi lahko bilo mnogo bolj usodno tako za vozila kot za ljudi, ki so bili v njih.

41-letni mehanik Mario Tirel iz Krmina, Ulica Matteotti 46, je šofiral Fiat 1400 v smeri iz Vidma proti Gorici. Ko je prišel do višine omenjene opekarne, je hotel zaviti na dvorišče. Za njim je vozil 43-letni mizar Vincenzo Morini iz Krmina, Ul. Gorizia št. 5 avto Fiat 500 Belvedere. Ko je videl, da je šofer pred njim krenil na levo, je zaokrenil svoje vozilo proti sredini ceste, kjer pa je Fiat 500 močno zdrsnila zaradi blata, ki je na cesti pred opekarno zlasti v deževnih dneh.

V tem pa je prišel po cesti še tretji avto, in sicer Fiat 1100, ki ga je vozil 42-letni trgovski pomočnik Arturo Rapelli iz Milana. Videč kretanje obeh avtomobilov pred seboj je hotel preprečiti trčenje z enim ali drugim. Pri tem pa je zavozil s ceste in obstal v vodi poleg opekarne. Ker šofer ni mogel spraviti vozila iz vode, so morali poklicati na pomoč cestno policijo, ki je vozilo s posebnim žerjavom potegnilo zopet na suho. Kot rečeno, pri vsem tem ni bilo človeških žrtev, od vozil pa je le 1100 utrpelo manjšo škodo.

—«»—

Roditeljski sestanek na slovenski srednji šoli

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Gorici vljudno vabi vse starše, ki imajo svoje otroke na tej šoli, da pridejo na roditeljski sestanek, ki bo v nedeljo 29. januarja ob 10.30 v prostorih šole v Ul. Randaccio. Na tem sestanku bodo profesorji obširno poročali o uspehu, ki so ga posamezni dijaki dosegli pri učenju v prvem tromesečju tega leta.

—«»—

Na delu si je zlomil nogo

Včeraj popoldne okrog 14 ure je 58-letni Giuseppe Mulon iz Ulice Toriani štev. 36 nakladal na ročni voziček v podgorski predilnici bale bombaža. Pri tem delu pa mu je ena bala zdrknila na desno nogo, nakar je takoj začutil hude bolečine. Poklicali so avto Zelenega križa, ki je Mulona prepeljal v goriško bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju za 15 dni zaradi verjetnega zloma desne noge.

—«»—

Trčenje avtomobila v motor

Včeraj dopoldne okrog 8.15 je prišlo na križišču ulic Alfieri, Donizetti in Cantore do trčenja med avtom fiat «600» in skuterjem. 53-letni učitelj Luigi Bregant iz Ulice Duca D'Aosta 64 je vozil fiat «600» iz Ulice Alfieri v smeri proti Korzu Italia. Na omenjenem križišču pa se je srečal s 15-letnim zidarjem Robertom Makucom iz Ulice Blaserna 30, ki je hotel s svojim vozilom iz Ulice Donizetti proti parku «Rimembranza». Prišlo je do trčenja, pri katerem je avto utrpel manjšo škodo, motorček pa je ostal nepoškodovan in prav tako tudi oba šoferja.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Smučarski vlak v Kanalsko dolino je uspela turistična pobuda

Stavljeni so bili predlogi za izletniški vlak tudi v poletni sezoni

Prva poskusna vožnja smučarskega vlaka iz Trsta in Gorice do snežnih poljan v Kanalski dolini, se je preteklo nedeljo zelo dobro obnesla in vlak je bil natrpan s smučarji in drugimi izletniki, ki so želeli preživeti nedeljo v beli opojnosti.

Zato bo vozil tak vlak tudi v nedeljo in po vsej verjetnosti tudi druge nedelje, dokler bodo trajale ugodne snežne razmere. Vlak odhaja iz Tržiča ob 7.31 in iz Gorice ob 7,57 ter pride v Ukve ob 9.43, v Zabnice ob 9.53 in v Trbiž ob 9.59. Povratek v Gorico zvečer ob 19.11 in v Tržič ob 19.33. Vožnja tja in nazaj stane iz Tržiča 1.030 in iz Gorice 890 lir. Poleg tega pa so potniki smučarskega vlaka deležni posebnih popustov na višarski in trbiški žičnici ter na trbiški vlečnici.

Vozni listek za smučarski vlak si je treba kupiti pri železniški blagajni ali potovalni agenciji najkasneje do 17. ure v soboto 28. t. m.

Spričo ugodnega odmeva na organizacijo smučarskega vlaka za Kanalsko dolino so v nekaterih krogih mnenja, da bi podoben izletniški vlak organizirali ob nedeljah tudi spomladi in poleti, ko je prav tako veliko ljubiteljev narave, ki bi radi šli uživat krasote Kanalske doline, njenih vrhov, zelenih livad in jezer.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

CORSO. 16.30: «Mlin kamnitih žensk», P. Brige in S. Gabel. V barvah. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.
VERDI. 16.00: «Deklica z mačjimi očmi», Dchehova in Johim Schutzberger.
VITTORIA. 17.15: «Nevarne matere», D. Scala, Mina in R. Garrone. Italijanski film.
CENTRALE. 17.00: Dinosaurus», W. Ransej in K. Hanson. V barvah.
MODERNO. 17.00: «Policijski komisar Maigret», J. Gabin. Francoski film.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo zabeležili v Gorici najvišjo temperaturo 7,2 stopinje nad ničlo ob 12.50 in najnižjo 0,2 stopinje nad ničlo ob 24. uri. Vlage je bilo 85%.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna D'Udine, Ulica Rabatta št. 18, tel. 21-24.

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi naše drage žene in mame

Karle Dornik roj. Paljavec

se najiskreneje zahvaljujemo zdravniku prof. Poljanšku, ki je storil vse, da bi nam jo ohranil pri življenju, bolniškemu osebju za požrtvovalno postrežbo ter sorodnikom, prijateljem in organizacijam, ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti in pregrnili njen grob s cvetjem.

DRUŽINA DORNIK

Gorica - Ljubljana - Vrtojba, 26.1.1961.

melbrosin *lahko nabavite*

v Kopru, trgovsko podjetje «KLAS», Ulica maršala Tita 10;
v Piranu, trgovsko podjetje «DELIKATES», Trg osrednjih vrat st. 2;
V Umagu, «NARODNA LJEKARNA» Umag;
v Sežani, trgovsko podjetje «PRESKRBA», Sežana - Kolodvorska ul. 2.

Analizo o MELBROSINU čitajte v «Primorskem dnevniku» z dne 22. januarja 1961.

Kino na Opčinah

predvaja danes 26. t. m. film

Ljubimci ob luninem svitu

(Gli amanti al chiaro di luna)

Igrajo: BRIGITTE BARDOT, ALIDA VALLI in STEPHEN BOYD

Šport Šport Šport Šport

Vedno večji razmah našega športnega združenja

Bor ustanovil atletski odsek

Sekcija je že včlanjena v FIDAL

Šport je v današnjih časih izredno razširjen. Poznamo ga v najrazličnejših oblikah: kot smučanje, plavanje, tek, jadralno letalstvo, nogomet, rokoborba itd. itd. Med vsemi panogami pa ima ena — po svoji pomembnosti — prvo mesto. To je atletika. Imenujejo jo kraljica športa. In ne zaman. Poleg plavanja nudi prav atletika najnaravnejšo obliko gibanja, teke, skoke in mete.

To športno zvrst poznamo že iz davnine. Starogrške atlete pozna že vsak šolar. In prav iz dobe nekdanje Grčije so se nam ohranili prvi atletski rezultati. Današnja atletika je seveda razvita in razširjena vse drugače kot nekoč. Goje jo po vsem svetu, ponekod z manjšim, drugod z večjim uspehom. Slovenci smo dosegli precej na tem področju. Lorger, Usenikova, Kotluškova, Stamejčičeva, Lešek in drugi so dosegli rezultate, ki so nekaj zalegli tudi v mednarodnem merilu. Lorger na primer, je bil na olimpijskih igrah v Melbournu finalist. Pa tudi v našem ožjem tržaškem okviru imamo nekaj slovenskih tekmovalcev, ki so dosegli precejšnjo kakovost; n. pr. Švara, Pavlica, Sedmak in marsikdo.

Dejali smo, da je atletika najpomembnejša športna zvrst. To potrjuje tudi dejstvo, da je ta panoga osrednja točka vsakih olimpijskih iger, največje športne prireditve sveta.

Pomembnosti gojenja atletike se je zavedalo tudi SZ Bor že od svoje ustanovitve. Prav zato jo je vključilo v svoje športne dneve, čeprav se je moralo podvreči hudim materialnim bremenom in organizacijskim naporom. Do stalne atletske sekcije pa Bor do sedaj ni mogel priti, predvsem zaradi številnih objektivnih težav in zaprek. Če so bili izgledi za pretekle sezone slabi, so za prihodnost nekoliko boljši. Odbor združenja je do potankosti pregledal in pretehtal vse možnosti in prišel do sklepa, da bi treba atletsko sekcijo vendarle ustanoviti, zlasti, ker bo slednja imela čez eno ali dve sezoni verjetno precej povoljne pogoje za delovanje. Prav zato je atletsko sekcijo tudi včlanil v CONI oziroma FIDAL, italijansko atletsko zvezo. S tem je bil seveda storjen šele prvi, najlažji korak. Vse nadaljnje delo bo zahtevalo neprimerno večje napore.

Druga naloga, katero si je zadal Bor je zbrati primerno število mladih tekmovalcev in tekmovalk, ki bi bili pripravljeni resno vaditi in se pripravljati na nastope. Seveda je razumljivo, da prvi nastopi Bora med ostalimi tržaškimi klubi ne bodo ravno najbolj blesteči. Treba se bo precej časa še učiti, piliti tehniko, zbirati kondicijo, pridobivati vztrajnost itd. Toda kdor ima trdno voljo, temu vse to ne bo pretežko, še manj nedosegljivo. Važno se je le odločiti in se podrediti disciplini treninga.

Ker do tekmovalne sezone ni več daleč, bi bilo treba pričeti z delom takoj. Zato športno združenje Bor poziva vse mladince in mladinke, katere bi veselilo udejstvovanje na področju atletike, da se čimprej prijavijo pri društvenem vodstvu ali njegovih predstavnikih, da bi se domenili za delovanje, treninge, urnike in sploh vse kar sodi poleg. V atletsko sekcijo se lahko prijavijo vsi člani Bora in drugi mladinci ter mladinke od štirinajstega leta dalje, v izjemnih primerih pa tudi mlajši.

Prepričani smo, da je z ustanovitvijo atletske sekcije pri SZ Bor ustreženo željam naših športnikov, ki so se želeli udejstvovati tudi na tem področju. Da pa teh športnikov ni malo, nam potrjuje dejstvo, da je nastopilo na lanskem športnem dnevu v atletskih tekmovanjih skupno nič manj kot 80 tekmovalcev in tekmovalk.

t. o.

Opozorilo športni mladini

Za vpis v atletski odsek in tudi za pojasnila kakor tudi za sprejem novih članov bo član vodstva Bora uradoval *vsak ponedeljek od 19.30 do 21. ure* na sedežu športnega združenja, Ul. Montecchi 6, III. nadstr.

Borovi namiznoteniški igralci so dosegli v Gorici izreden uspeh: Tomšič je dobil pokal Aligere, medtem ko je ekipa osvojila pokal GITeT. Na sliki so igralci, ki so se udeležili goriškega turnirja in so častno zastopali barve našega športnega združenja: Boris Košuta, Kovačič, Tomšič in Edi Košuta

Zaostala tekma nogometnega prvenstva A lige

Milan v očitni premoči nad enajstorico Lazia

Tekma se je zaključila s 5:1 v korist Milančanov

Včeraj so igrali v Milanu zaostalo tekmo prvenstva A lige med domačo enajstorico in gostom Lazia. Domačini so z visokim rezultatom porazili Rimljane, ki so že v prvem polčasu zgubljali 2:0, medtem ko se je razlika do končnega zvižga povečala na 5:1.

Za domačine so gole dosegli v 36' prvega polčasa Vernazza, v 39' Rivera, v 18' drugega polčasa ponovno Vernazza, v 20' David in v 38' Maraschi, medtem ko je Prini v 30' drugega dela igre dosegel častni gol za goste iz enajstmetrovke.

V začetku igre sta si bili enajstorici precej enakovredni. Takoj pa se je videlo, da so Milančani bolj organizirani v napadu, medtem ko so se igralci Lazia poslu**ževali hitrih protinapadov predvsem po zaslugi** izredno aktivnega Bizzarrija. Uspeha pa niso mogli doseči, ker je bila obramba Milana zelo budna. Kmalu pa so domačini prevzeli vodstvo igre v svoje roke in so začeli prevladovati. Že v 16' so imeli Milančani z Altafinijem izredno priložnost za gol, štiri minute kasneje pa je Vernazza zapravil priložnost. V 24' je ponovno prišel prepozno do žoge, medtem ko se je v 25' vratar Lazia rešil s kotom. V 31' so igralci Lazia prvič resno ogrožali vrata gostov, toda Ghezzi je bil na mestu in je nevarnost odbil.

Od 36' dalje so se Milančani bolj razživeli in so dosegli dva gola. V drugem polčasu se igra ni dosti spremenila. Začeli so gostje, toda Milančani so jih kmalu stisnili v obrambo in so jim nasuli še tri žoge v mrežo, medtem ko so gostje dosegli častni gol iz enajstmetrovke, ki jo je zakrivil Ghezzi s tem, da je grobo odrinil Bizzarrija v trenutku, ko je imel ugodno priložnost za gol.

—«»—

ZA ITALIJANSKI POKAL

Juventus-Sambenedettese 4:1

V današnji tekmi za osmine finala turnirja za italijanski pokal je Juventus premagal enajstorico Sambenedettese s 4:1. Občinstvo v San Benedettu del Tronto je upalo, da bo prisostvovalo lepi igri. Ni bilo razočarano, ker so gostje odlično zaigrali, medtem ko je šla Sambenedettese brez bojazni v borbo.

Za domačine je bila hladna prha že v 2', ko je Juventus dosegel prvi gol. Sambenedettese je šla v napad in je večkrat spravila v resno zadrego bolj rutinirane nasprotnike. Toda v 25' je morala še enkrat kloniti in v 44' je Charles poslal že tretjo žogo v mrežo domačinov. V drugem polčasu so šli gostje nemudoma v napad prepričani, da bodo prevladovali. Toda zmotili so se, ker so se jim domačini postavili po robu.

NOGOMET

FLORENCA, 25. — Danes popoldne so potrdili, da so tehnično vodstvo Fiorentine poverili dosedanjemu pomožnemu trenerju Hidegkutiju. Bivšega trenerja Lajosa Czeislerja niso odslovili kot se je govorilo, temveč so mu poverili nalogo opazovalca ter bo istočasno pomagal Hidegkutiju v stikih z igralci. Kaže torej, da bo moral igrati vlogo prevajalca.

Danes ob 15. uri v Livornu

Nogometno srečanje Italija - Maroko

FLORENCA, 25. — Jutri popoldne bo v Livornu z začetkom ob 15. uri mednarodna nogometna tekma med C reprezentanco Italije in državnim moštvom Maroka. Italijansko moštvo bo prispelo v Livorno jutri zjutraj in zelo verjetno bo nastopilo v naslednji postavi: Paolicchi (Bellinelli); Cattani, Colombo; Gori, Chirico, Clerici; Gallo, Gallandini, Ronconi (Piaceri), Belleno, Galtarossa. Za rezerve so določili Di Nardija, Cionija in Magnaghija.

Maroko pa bo verjetno poslal na igrišče naslednjo postavo:

Laghrissi; El Hossein, M. Jdidi; Zinala, Ammar, Hamid; Raiss, Chicha, Moktatif, Baba in Zhar.

Zelo verjetno se bosta vodstvi obeh reprezentanc domenili za morebitne zamenjave nekaterih igralcev. Tekmo bo sodil jugoslovanski mednarodni sodnik Rihard Petrošič iz Splita.

Včerajšnje mednarodno košarkarsko srečanje v Miljah

Z navdušujočo igro Lokomotiva premagala Hausbrandt 88:62

V predigri zmaga ženske ekipe Hausbrandta

Zagrebško košarkarsko moštvo Lokomotiva ni razočaralo rezmeroma maloštevilnega občinstva, ki je snoči prihitelo v Milje, da prisostvuje srečanju z domačim Hausbrandtom. S svojo igro so gostje navdušili prisotne, ki so večkrat med igro samo in pred kako odlično izvedeno akcijo burno zaploskali.

Posebno začetek je bil bliskovit. V dveh minutah so gostje že vodili z 9:0, kar pomeni, da nasprotniki skoraj niso prišli do žoge. Vsi napadi so bili izredno hitri in v takem tempu, da se žoga praktično ni dotaknila tal, temveč je potovala iz rok do roke Zagrebčanov. Nad vsemi je izstopil Kovačič, medtem ko je bil Petričevič bolj v senci.

Šele po enominutnem odmoru, ki so ga zahtevali domačini, so ti prišli do prvega dosežka z Dazzaro. Kasneje sta par Lalič - Kovačič izvedla več izrednih akcij med katerimi sta povečala razliko na 19, medtem ko so imeli domačini le šest točk. V 14' je občinstvo dolgo ploskalo krasno izvedenemu napadu, ko je Novosel podal Kovačiču žogo, katero je v letu obrnil v koš. Prvi polčas se je zaključil z rezultatom 47:23 v korist Zagrebčanov.

V drugem polčasu je Hausbrandt zaigral bolje in je odgovarjal košu s košem. Tudi Petričevič se je vigral in je bolj vezal s tovariši ter je bil v tem delu igre tudi uspešnejši tako v napadu kot, kadar je bilo to treba, tudi v obrambi. Ob stanju 67:37 pa je za kratek premor zapustil igrišče in je prepustil mesto Franiču.

Zagrebčani so, verjetno zadovoljni z doseženo razliko, nekoliko popustili v škodo lepote igre, ki pa je bila še vedno na visokem nivoju in je navdušila gledalce. Tudi domačini so imeli izrednih pet minut, med katerimi so precej nadoknadili razliko, Gostom pa je uspelo zatreti ta njihov elan in ponovno so prevzeli vajeti igre v svoje roke. Tik pred koncem je Hausbrandt zopet zaigral uspešno in je še enkrat delno znižal rezultat tako, da je na koncu ločilo moštvi le 26 točk.

Medtem ko so Zagrebčani delali v prvem polčasu kar so hoteli in kar se jim je zljubilo, je bil drugi polčas mnogo bolj izenačen, kakor je jasno razvidno iz doseženega rezultata v tem delu srečanja 41:39. Ta tekma je bila na taki višini, da bo stežka šla v pozabo. Zasluge gredo predvsem odličnim Zagrebčanom pa tudi borbenim Tržačanom.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavh:

Lokomotiva: Petričevič (29), Lalič (12), Kacijan (9), Mončinovič (3), Kovačič (16), Franič (6), Rimac, Djepina (4), Bockaj, Katunović (4), Novosel (8).

Hausbrandt: Pavone, Nicol (4), Corazza (2), Stigli (4), D'Angeri (2), Fridrich (9), Bianco (6), Della Croce (13), Dazzara (13), Generoso, Dreossi.

V predigri sta nastopili ženski ekipi Hausbrandta in Europrona. Zmagale so prve z rezultatom 28:7.

—«»—

IZ KOPRA

Zmaga Koprčank v orodni telovadbi

Pred dnevi sta se pomerili v Sežani ženski mladinski vrsti sežanskega in koprskega Partizana v orodni telovadbi. Zmagale so Koprčanke, med posameznicami pa Neva Jež (Koper). Odlikovale so se še Orel (Koper) in Kineze, Colja in Mevlja (Sežana).

Dvoboj ženskih mladinskih vrst je prvi korak, da bi ponovno oživili orodno telovadbo v Kopru. Mladinke so pokazale na dvoboju ne samo veliko voljo do dela, marveč tudi razmeroma solidno znanje. V kratkem bo povratni dvoboj v Kopru.

Hitrostno drsanje na ledu

Nov rekord Giosa v teku na 3.000 m

MADONNA DI CAMPIGLIO, 25. — Italijanski drsalec na ledu Mario Gios je danes dosegel nov italijanski rekord na 3.000 m s časom 4'40"3. Prejšnji je pripadal istemu tekmovalcu od 1957. leta. Zanimivo je, da sta tudi De Riva in Gioacchino Cristelli pretekla progo v času izpod državnega rekorda.

Z novim časom se je Gios približal za desetinko sekunde svetovnemu rekordu, ki ga že od 1953. leta brani s časom 4'40"2 Nizozemec Huiskes.

—«»—

Začetek istrske zimske nogometne lige

Prvi zmagovalci: Tomos Tabor, Raša in Savudrija

V nedeljo bodo na sporedu povratna srečanja

V nedeljo je bilo na sporedu prvo kolo istrske zimske nogometne lige. Sestav udeležencev se je precej spremenil, ker nekatera hrvatska moštva še niso začela s treningi in so udeležbo odpovedala. Namesto zastopnikov Pulja in Umaga sta se vključila v tekmovanje Pazin in Raša.

V prvem kolu so dosegli naslednje izide: **Tomos - Buje 3:0, Tabor - Pazin 3:0, Savudrija - Izola 4:2 in Raša - Sidro 7:0.**

Najbolj je presenetljiv izid srečanja v Savudriji. Tamkajšnje moštvo sestavljajo priložnostni igralci, ki razen borbenosti ne posedujejo nobenih posebnih odlik. Da je Izola izgubila, je treba pripisati dejstvu, ker je nastopila z rezervnimi in mladinskimi igralci. Razen tega je igrišče v Savudriji komaj primerno za nogomet, kar je za domačine, ki ga dobro poznajo, vsekakor velika prednost. V povratnem srečanju v Izoli bi morali domačini slaviti izdatno zmago, zlasti še, ker bodo nastopili s popolnim moštvom.

Srečanje v Kopru se je končalo z zasluženo zmago domačinov, ki bi bila lahko še izdatnejša, če bi bili napadalci spretnejši, pa tudi sodnik je oškodoval Koprčane za dve čisti enajstmetrovki. Igra sama pa ni zadovoljila gledalcev. Koprčani namreč prav zdaj uvajajo moderen sistem igre z dvema srednjima napadalcema in jim vsa stvar še ne gre povsem od rok. Najboljši igralec na igrišču je bil mladi Uljčnik (Tomos), pri gostih pa moramo pohvaliti vratarja.

Tabor je v srečanju v Pazinom pokazal zadovoljivo igro. Razlika treh golov bi morala zadoščati za uvrstitev v naslednje kolo. Rezultat tekme med Rašo in Sidrom je že sam po sebi dovolj zgovoren.

V nedeljo bodo na sporedu povratna srečanja. Ker igrajo na izpadanje, se bodo torej le štiri moštva uvrstila v drugo kolo. Če ne bo posebnih presenečenj, bodo to Tomos, Tabor, Raša in Izola. Glavni favorit za osvojitev istrskega zimskega pokala je član hrvatske conske lige Raša.

Na včerajšnji tekmi za prvenstvo rezerv

Pet golov Triestine v mreži Pordenona

Strelci: Demenia 2, Rebizzi, Scala in Viviani

Triestina B je včeraj zaigrala zaostalo tekmo za prvenstvo rezervnih moštev z moštvom iz Pordenona in v nasprotju s prejšnjimi tekmami se je ta končala s prepričljivo in zasluženo zmago domačinov s 5:0.

Za tekmo je vladalo precejšnje zanimanje še posebno, ker je bil v najavljenem moštvu tudi Reina. Ta igralec, pa čeprav še ni popolnoma prebolel posledic poškodb na kolenu, je še kar zadovoljil, ker je večkrat pripomogel ostalim tovarišem v napadu, da so bili nevarni. Od ostalih bi morali predvsem pohvaliti hitrega Colausiga, ki je bil nevzdržen in ima brez dvoma največ zaslug če so domačini šli z igrišča s tako visoko zmago.

V prvem polčasu je bila premoč domačinov jasna, kar dokazujejo tudi številni nevarni napadi. Že v 6' je Colausig za las zgrešil cilj, eno minuto kasneje pa je Scala po lepi akciji Rebizzi - Reina - Demenia poslal žogo tik nad prečko. V 8' pa je padel prvi gol. Scala je žogo predložil Demenii, ki je na sredi igrišča preigral obrambo in spustil nato močan prizemni strel, ki je presenetil vratarja gostov. Tržačani so vztrajali v napadu, vendar so bile njihove akcije tu pa tam zmedene. Po številnih napadih med katerimi se je posebno odlikoval hitri Demenia, je sodnik prisodil v 28' kazenski strel v korist Tržačanov. Medtem ko je Colausig podal žogo pripravljenemu Rebizziju, je sodnik po žvižgu interveniral pri igralcu Pordenona in ga oddaljil od žoge. Rebizzi je nepripravljenost gostov izrabil in je s silovitim strelom drugič presenetil vratarja nasprotnega moštva.

Jasno je, da so gostje ostro protestirali, s čimer niso dosegli ničesar razen tega, da je nekaj imen njihovih igralcev končalo v beležnici sodnika Momolija iz Padove.

Premoč domačega moštva je bila takšna, da je igra potekala praktično pred vrati gostov, ki so se branili kakor so vedeli in znali. Golov bi lahko v tem delu igre padlo precej, toda Tržačani so precej izrednih priložnosti zapravili. Šele v 37' je moral vratar gostov ponovno kloniti. Akcijo je začel Scala, ki je predložil Colausigu žogo. Ta jo je podal Demenii, ki je hladnokrvno preigral tri igralce obrambe in je končno s prisebnim šibkim strelom prevaril tudi negotovega in poškodovanega vratarja gostov. 7' kasneje je padel četrti gol, tokrat po zaslugi Scale, ki je z daljave kakih 35 metrov spustil oster prizemni strel.

V drugem polčasu se je položaj na igrišču nekoliko spremenil. Tržačani so zamenjali v krilski vrsti Cossarija z Modolom. Kasneje je moral tudi Rebizzi prepustiti svoje mesto Vivianiju. Tudi gostje so zamenjali tri igralce, kar jim je koristilo. V tem delu igre so oni prevladovali, medtem ko se Tržačani nikakor niso mogli znajti. Lahko se reče, da si domačini niso znali več pripraviti priložnosti za dosego gola. Kljub temu pa jih ni manjkalo. Že v 2' je Demenia poslal z glavo žogo proti golu. Vratar jo je komaj ubranil, pri čemer mu je padla iz rok točno na belo črto. Gol ali ne? Sodnik je odredil nadaljevanje igre in tako Tržačane prikrajšal za peti gol. Ta pa je padel v 17' po zaslugi Vivianija, ki je z neobranljivim strelom v desni kot postavil dokončni rezultat za Triestino. Tržačani so v tem drugem delu igre igrali precej raztrgano. Tudi gostje so jih posnemali, pa čeprav so bili po zaslugi svežih sil bolj napadalni a tudi manj učinkoviti. Triestina je nastopila v naslednji postavi: Miniussi, Bertoli, Simoni; Cossar (Modolo), Bizai, Rocco; Reina, Rebizzi (Viviani), Demenia, Scala in Colausig.

—«»—

Dva primorska kluba v drugi republiški odbojkarski ligi

Letos se obeta Slovenskemu Primorju nekaj zanimivih srečanj v odbojki. V drugo republiško odbojkarsko ligo so namreč vključili kar dva zastopnika Primorske — izolski in kobariški Partizan. Konkurenca bo precej močna, saj so v tej skupini še ljubljanska Olympia, Kropa, Trebnje, Črnuče in Žirovnica. Tekmovanje se bo začelo konec aprila.

—«»—

V Kopru bodo gradili nov plavalni bazen

Pristojni telesnovzgojni forumi v Kopru pripravljajo petletni perspektivni plan razvoja telesne vzgoje v okraju. Med drugim predvidevajo, da se bo število članstva telesnovzgojnih organizacij povečalo v petih letih za približno 50 odstotkov.

Od večjih objektov omenjajo izgradnjo plavalnega bazena in Doma telesne kulture s telovadnico v Kopru ter telovadnice v Postojni, Piranu, Izoli in Pivki. Preuredili bodo tudi vse obstoječe športne objekte.

(Nadaljevanje s 3. strani)

petale kot metuljčki na pr nem cvetju...

Ko so se zadnji akordi gubljali med stenami hiš v golih vejah sadnega dre ja, smo šele prav začut kaj nam je že uropal ob pator. Srca so v taktu odg varjala odmevu: O, zlata, zl ta leta...

In iz tega občutja je v n vedno močneje raslo spoz nje, da se bomo morali up ti krivicam in nasilju ob patorja. Krepko in odloč smo stisnili instrumente p brade, vzeli loke in... Že se v noč razlegli akordi: smo vojaki korenjaki. M igranjem smo odkorakali zi vas. Že izven vasi smo o igrali zadnjo kitico: Ko b mo pa kedaj dorasli...

Res... Dorasli smo in v narodnoosvobodilno borbo p magali nekateri kot partiz ni, drugi kot terenci. Uren čevali smo besede: Železo b kar zdaj je les...

* * *

Le dobra tri leta je d val naš vaški orkester. N ga dne so karabinjerji pr sli prefektovo odločbo o pustitvi bralnega društva prepovedi vsega ostalega lovanja. Kako trdo smo čutili to prepoved. Koli prijetnih ur smo doživeli učenju. Vzljubili smo naše strumente, violine, kitare, lo, violončelo... Bili so d našega življenja. Postali nam bili nepogrešljivo sr stvo naše notranje izobraz Bili so nam močna opora mračnih dneh naraščajoče zatiranja kulture in svobod

Neprijazni pogledi so spr ljali karabinjerje, ki so rili in iskali med knjiga bralnega društva, po om in predalih. Knjižnica je la naše bogastvo, naš zak znanja. Nekaj dni prej v sosednji vasi karabinje odpeljali knjižnico izobra valnega društva in še pr sednika ter ga zaprli... Na knjig nam ne boste odpel smo sklenili. Ponoči smo spravili v zaboje in skri listnjak...

Razumeli smo, zakaj in kakšnim namenom se je d pator poslužil takih zastra valnih sredstev. Ljudi, ki di berejo knjige in časop ni mogoče upogniti. Izobr ba je moč naroda... Razum smo, da so zato zaslišev predsednikov bralnih in obraževalnih društev, da zato preiskave, zapl knjižnic in prepovedi vaj prireditev...

In naš godbeni krožek Sklenili smo, da se ne bo dali. Ne boste nas! Igrali mo vseeno! Vsak zase... Do

Iz naše hiše smo bili t bratje člani godbenega k ka. Sestavljali smo te Kmalu se je pridružil mlajši brat s harmon Kvartet.. Prav tako skup so sestavljali trije bratje sosednje vasi. Tako smo daljevali razbiti na ma skupine — godbene tr Skoro vsako nedeljo smo odpravili na Srenjski k in smo tam po več ur ig Vsakokrat se je okrog zbrala večja skupina l Privabljali so jih melo kardi narodnih pesmi. Ko je zmračilo smo zado odhajali domov. Ljudje pa nas vabili: Pridite tudi hodnjo nedeljo

* * *

Junija 1944 so nacisti požgali vas. Plameni so čili domačije — uničili naše godbene instrumente sem kot partizan prišel v me je pretreslo razde Pretresli so me obrazi d činov — še polni sledov že in strahu. Komaj so ušli kroglam regljajočih s nic.

Vendar pa so odnekod pluli božajoči akordi: bomo pa kedaj dorasli... res... Kar je lepega zras srcu v mladih letih, se v li ne izgubi. Tega ne nobeno nasilje... Noben žar...

P. A. OGAR

Snoči so ljubitelji košarke prišli na svoj račun: zagrebško moštvo Lokomotive je navdušilo občinstvo v miljski telovadnici. Gostje so bili večkrat deležni spontanega ploskanja, s katerim so gledalci hoteli nagraditi njihovo odlično in živahno igro polno fantazije. Na sliki so Zagrebčani po prihodu v naše mesto

BORIS PAHOR: 56.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

Kaj pa je življenje drugega kakor vztrajnost zmeraj novega klitja?

A to je že ugotovil, sam in z njo.

Da, njena laž. A ta je samo nagonska obramba življenja pred tem, kar bi mu utegnilo cepiti smrtno klico.

Ustavil se je in privzdignil ovratnik; v drevju je zaskovikala sova.

To je, si je rekel in spet šel. To je, in si misli, da je za vsak nič takò paničen, da tega takoj ne razume. Hoče biti zrel in moder, potem pa je ujedljiv in nestrpen. In takò jo krivi za svoj molk in za ujetost, v katero je zašel. Ni na višini njune ljubezni, to je. In njegova dlan na njenem telesu je bila žalitev. Tudi iskanje, kako bi premostil razdaljo, na neki način tudi ponujanje dobre bližine; a v bistvu za njeno telo žalitev. Za njene prsi pod njegovimi prsti kakor robec med prsti raztresenega človeka.

In pustil jo je vznak na slami kakor pocestnico, s katero bi se bil sprl.

In zajel ga je val strahu.

Pospešil je korak.

Takšen mora biti preplah očeta, ki je pozabil otroka na bregu, si misli, in v hipu, ko se tega zave, je pripravljen na kakršnokoli odpoved, samo da bi se mu nič ne zgodilo in bi ga našel živega in zdravega. Ne, nič ne sme biti razdora med nama. Nemogoč sem, vsaka senca me oplaši. Pustiti te na tisti slami, zbežati v noč; ko da si zadnja vlačuga tega sveta. Da, nemogoč. Kakor svet, iz katerega sem prišel. A tebi to nič mar, nobene potrebe nimaš, da bi cepila to na svojo mladost. Nobene potrebe. A ima občutek, da mora pohiteti, dokler je še čas, in hkrati zavest, da je že vse izgubljeno.

XLIII.

Ko je odrinil ozka vrata, je bil še zmeraj v temi, a na obeh straneh hodnika se je tu in tam svetila črta luči pod vrati. Nekje za njegovim hrbtom je potihoma brbljal radio, ko da je pokrit s plahto.

Ključka se je vdala pod pritiskom njegove dlani.

«Ne spiš?» In njegov glas skuša biti naraven.

«Čakala sem te.»

A v rumeni svetlobi, ki jo razliva čez njeno zglavje senčnik svetilke na omarici, ga njene oči opazujejo. Dvom in do kraja zaskrbljeno pričakovanje, ko da je vse njeno bitje odvisno od njegove odločitve. A vendar je, tako ujet v njenih očeh, krivec pred nedolžnim sodnikom. In čuti nenavadno zadoščenje, da jo lahko reši dvoma, ki jo bega.

Sédel je na rob postelje in odstranil z dlanmi lase z njenih lic; in čeprav mu negotovost v njenih očeh ne da, da bi se nasmehnil, ona čuti naklonjenost, ki brni v ozračju in jo obkrožuje.

«Oh, Igor.» A bolj kakor razdvojeni in hkrati proseči zvok njenega glasu je zgovoren pritisk njenih rok na njegovem vratu. In ko se njegove dlani plosko vtihotapljajo pod njena ramena, da ne bi bil ves v oblasti njenega objema, se ga njeni lakti še tesneje oklenejo. Tako da se vda in se prepusti njeni vnemi. In čuti, da se ne bo mogel ubraniti smehljaja, ker se kar na svojo roko ves organizem nagonsko in neubranljivo čudi nepričakovani sreči.

«Kakò te zebe,» je rekla zaskrbljeno, in trezno.

«Ne zebe me.»

«A takò hladna lica imaš. Takò hladne roke.»

«Tudi roke?»

«Kakor dve ledeni plošči sta na mojem hrbtu.»

Ozki prostor je za hip zajela tišina; a zaradi nje je, ko da so se razklenile tesne stene in sta v naročju neomejene narave. In si misli, ali ni izdajstvo, da ga takò premami žensko bitje s svojo nežnostjo. A hkrati se zaveda, da je zadoščen zaradi dragocenosti, ki je ob njem vsa še nedotaknjena in vsa neizpremenjena. Ta gotovost pa, namesto da bi mu prinašala neučakanost, ga obdaja z občutkom miru in trezne varnosti. Vračam ji občutek zavetja, si misli, in vprašanje je, ali je ona tista, ki ga je bolj potrebna. A hkrati vé da bo ta njuna zadrega pred besedami nepretrgano trajala, če je ne bo premaknil sporazum njune bližine. To je zdaj najbližja pot k zaupanju. In kakor da si skozi vrbje odstira pot k mirni in mehko vzvalovani strugi, se njegovi prsti dotaknejo sinjega jopiča pižame. Počasi, brez neučakanosti, s preudarnim pričakovanjem postopnega bližanja plime, drobnega plivkanja ob bregu in rahlega šelestenja prihajajoče vode med prodnimi kamni. Vzdolž sinje črte, da se odprtina razkroji in se njegova dlan usloči po podarjenem vzorcu; a hkrati ko da mu mora roka najti še odtenek, ki bo storil, da bo oblika dokončna. In takò v njegovi dlani vir vse njegove moške sreče ter obenem lahek pritisk njegove dlani poslednji stvaritelјski dotik, ki je še manjkal za popolnost mehkih oblin. Kakor glajenje lončarjeve dlani ob boku še mehke in vlažne vaze.

In čuti njen sprejem in njeno spremljanje negovanja; a vendar si njeno bitje pri tem kakor dela silo in sproti premaguje zastrto, oddaljeno užaljenost. Bi se morala prej najti v zaupljivosti, si misli. A morda bi se trdota in zadrega takò še teže omehčala. Pustil jo je na slami, potem ko je ljubkoval njeno telo, in ljubkoval ga je brez gorečnosti. Dva greha, ki ju zdaj lahko izbriše samo njegova dlan. In to čuti ona. In zaželi si, da bi slutila njegovo misel v njegovi dlani. Da bi jo zasledila v njegovih ustnicah, ki se ji približajo, ko da hočejo priklicati njeno odobritev iz najbolj skritih globin. Tisti utrip, ki zabrni na morski površini, kadar se kamen nazadnje dotakne peščenega dna.

«Ne bi se smela takò odtujiti,» je ko sama sebi rekla.

«Ne.» In se je nasmehnil. «A to sva ugotovila že nekajkrat.»

«Zaupati bi moral vame.»

«Saj. A Wiechertov roman si mi prinesla ti»

«Smola, da sem vtaknila pismo prav v tisto knjigo.»

«Ne, smola, da lažeš kakor štiriletni otroci.»

Legel je vznak.

«Če misliš takò govoriti, je bolje, da poveš takoj in takò ne zgubljava časa.»

«Bala sem se, da bi nama škodilo. Tega sem se bala.»

«Takò je škodilo še bolj.»

«Zdaj pa sva se spet našla, Igor. Res?»

«A vendar praviš, da si imela smolo, ker si pismo v knjigi.»

«Da, bolje bi naredila, da sem ga raztrgala.»

«Se bolje, ko ne bi slepomišila.»

«A ko bi ga bila raztrgala, bi se mi ne bilo treba

«Laž se prej ali potem maščuje. Tudi če se ne že drugače razkroji vrednosti, ki jo zaslanjajo in so na varnem.»

«Oh, Igor.»

«Takò se zdi, ko da ima tista oseba neko posebno da bi nama lahko škodila.»

«Neko pravico res misli, da ima.»

«Neko pravico?»

«Ugasi luč,» je tedaj rekla z ihtečim glasom. In že je bil v temi nepričakovan in pretresljiv jok. Ne žene, ki prihaja iz globin, a je za njim odrasla razklanost in obup, v katerem je otrok ves, z vsem bitjem, ker je onstran tega samo nič s svojo praznino.

Skušal je nalahko obrniti njen obraz proti sebi. A vrat je neupogljiv in njeni udje krčevito zravnani.

«Pomiri se,» je rekel in jo prijel za roko, ki skl drgeta pred njenim obrazom. In počasi je jok pon kakor naliv, ki ga veter izpodnaša, a se posamezni kdaj pa kdaj še povečajo.

Molk, ki je nato nastal, ni bil nič mučen, ampak da bi tišina iskala pravo stopnjo gostote.

«Takrat sem bila dodeljena tretjemu paviljonu. su je še odmev joka, a zdaj prevladuje v njem pritajen por, skoraj zadržana ihta. «Prišla sem bila sem mal ha, a vendar zaupljiva; bolničarka, ki je vsa vneta za poklic. V resnici pa zasanjano dekletce, ki še živi v ju srečnega taborjenja s sošolkami in sošolci. Sre Philippom ni tega razpoloženja nič spremenilo; tista z njimi je bila kakor nadaljevanje tovarištva ob šo ognju.»

Se nadalju